

GAZETA

GUMed

MIESIĘCZNIK GDAŃSKIEGO UNIWERSYTETU MEDYCZNEGO

kontynuacja Gazety AMG

„Gazeta GUMed”

**Miesięcznik Gdańskiego
Uniwersytetu Medycznego**

Wydawca

Gdański Uniwersytet Medyczny
ul. M. Skłodowskiej-Curie 3a
80-210 Gdańsk

Adres redakcji

ul. Dębinki 7, 80-211 Gdańsk
tel. 58 349 15 37
gazeta@gumed.edu.pl
gazeta.gumed.edu.pl

Redaktorka naczelna

Małgorzata Omilian-Mucharska

Przewodniczący

Rady Programowej
Bolesław Rutkowski

Rada Programowa

Barbara Kochańska
Wioletta Mędrzycka-Dąbrowska
Antoni Nasal

Redaktorka pomocnicza

Joanna Śliwińska

Redakcja i korekta językowa

Maksymilian Wroniszewski

Skład i opracowanie graficzne

Małgorzata Gusman

Współpracownicy

Magda Boguska
Janusz Limon
Bartłomiej Siek
Janusz Springer
Paweł Sudara
Jolanta Świerczyńska-Krok
Alejandra Vivas
Jakub Winiewski

Druk

Drukarnia Standruk
ul. Rapackiego 25,
20-150 Lublin

Nakład

600 egzemplarzy

Numer zamknięty 15.11.2023 r.

Warunki prenumeraty

Cena rocznej prenumeraty krajowej
(11 zeszytów) wynosi 100 zł,
pojedynczy numer – 9 zł.

Należność za prenumeratę należy
wplacać na konto Gdańskiego
Uniwersytetu Medycznego z dopiskiem
prenumerata „Gazety GUMed”
i poinformować o tym Redakcję mailowo
(gazeta@gumed.edu.pl) lub telefonicznie
(58 349 15 37).

Santander Bank Polska SA Oddz. Gdańsk
76 1090 1098 0000 0000 0901 5327

Przednia okładka
Oliwia Łachut, klasa V

Tylna okładka
Prace dzieci ze Szkoły Podstawowej nr 90
przy UCK

Pierwotną wersją pisma jest wersja
drukowana, możliwe aktualizacje
zamieszczane są w wersjach PDF na stronie
WWW pisma.

INFORMACJE DLA AUTORÓW

Redakcja prowadzi nabór tekstów do połowy
miesiąca poprzedzającego wydanie i zastrze-
ga sobie prawo do niewykorzystania mate-
riałów niezamówionych, a także prawo do
skracania oraz adiestacji tekstów i zmia-
ny ich tytułów.

Wyrażane opinie są poglądami autorów i nie
zawsze odzwierciedlają stanowisko Redakcji
oraz Władz Uczelni. Autorzy tekstów załą-
czający materiały graficzne i zdjęciowe są
zobowiązani do podania ich źródła (np. archi-
wum własne autora, z zasobów zdjęciowych
Kliniki) lub podania nazwiska fotografa/autora.
W przypadku grafik pobranych z internetu
należy podać link do strony WWW w celu zwer-
yfikowania licencji.

Wskazówki dla autorów o liczbie znaków
oraz pozyskiwaniu materiału zdjęciowego
są dostępne na stronie tinyurl.com/wytyczne-dla-autorow.

**Radosnych Świąt Bożego Narodzenia
oraz pomyślności w nowym roku 2024
życzy zespół redakcyjny
„Gazety GUMed”.**

rys. Alina Boguszewicz

Z ŻYCIA UCZELNI

- 4 **Dyplomatoria na Wydziałach Lekarskim i Farmaceutycznym**
Magdalena Stankiewicz, Renata Sienkiewicz
- 6 **Rozmawiali o budowaniu kultury zaufania**
Joanna Śliwińska, Jakub Winiewski
- 7 **Wybory parlamentarne w GUMed**
Joanna Śliwińska, Dariusz Rystwej
- 8 **Kodeks Etyki Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego**
Agnieszka Zimmermann
- 11 **Finansowanie z Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej dla Szkoły Doktorskiej**
Jakub Winiewski
- 12 **Dresy i trampki AZS-AMG**
Przemysław Koberda
- 13 **Halloween w SPNJO**
Bożena Jakimczyk, Magda Warzocha
- 14 **Wykłady na zdrowiu środowiskowym**
Maciej Tankiewicz

NAGRODY – SUKCESY – NOMINACJE

- 15 **Prof. Krzysztof Liberek laureatem Nagrody Fundacji na rzecz Nauki Polskiej**
- 16 **Prof. Aleksandra Gaworska-Krzemińska nagrodzona przez Ministra Zdrowia**
Joanna Śliwińska
- 16 **Wręczono stypendia L'Oréal-UNESCO dla Kobiet i Nauki**
oprac. Joanna Śliwińska
- 18 **Specjaliści GUMed w zespole ekspertów przy Rzeczniku Praw Pacjenta**
Joanna Śliwińska
- 18 **Projekt Centrum Transferu Technologii GUMed w europejskiej czołówce**
Karolina Kądziała, Katarzyna Waligóra-Borek
- 19 **Sukcesy studentów w konkursie *E(x)plory***
Jakub Winiewski
- 20 **Najlepsze prace magisterskie na kierunku analityka medyczna**
Magdalena Stankiewicz

NAUKA

- 21 **Wsparcie aktywności naukowej i ocena parametryczna jednostek GUMed**
Michał Markuszewski, Aleksandra Dolacińska

DYDAKTYKA

- 28 **Fakty i mity w dydaktyce – jak uczyć skutecznie. Podsumowanie wykładu dr. Tomasza Gajderowicza z Wydział Nauk Ekonomicznych UW**
oprac. Małgorzata Omilian-Mucharska

ZDROWIE

32 INICJATYWA DOSKONAŁOŚCI – UCZELNIA BADAWCZA

33 KONFERENCJE I SZKOLENIA

UCZELNIE FAHRENHEITA

- 44 **Konwent Gospodarczy FarU obradował w GUMed**
- 45 **Powstała Unia Studentów Fahrenheita**

PREZENTACJE JEDNOSTEK

- 46 **Cyfrowe rewolucje dla studentów / Digital revolution for students**
Izabela Richter

PUBLIKACJE

- 50 **Rusz głową – poradnik dotyczący autoterapii głowy i szyi**
Katarzyna Sochacka
- 51 **O organizacji szczepień przeciwko COVID-19 w „Vaccines”**
- 51 **Numer specjalny IJMS z udziałem naukowców GUMed**
- 52 **NEKROLOGI**

53 PRO MEMORIA

56 DOKTORATY

57 KADRY GUMed

WIADOMOŚCI Z UCK

- 58 **109 mln zł na nowoczesną diagnostykę i leczenie pacjentów onkologicznych**
Łukasz Wojtowicz
- 59 **Portrety Polskiej Medycyny rozdane**
- 60 **Dyrektor Anna Lignowska Menedżerem Zdrowia 2022**
- 60 **Bieg po Nowe Życie po raz pierwszy w Gdańsku**
- 61 **November 2023, czyli dermatolodzy z wąsem**

VARIA

- 62 **Gdańskie ślady Mikołaja Kopernika**
Piotr Paluchowski
- 64 **Anegdoty i historyjki z życia sfer akademickich**
Bolesław Rutkowski
- 65 **Patriotyzm i... fasola, czyli moje botaniczne śledztwo**
Piotr Madanecki
- 67 **Nobel jest (z)męczony**
Justyna Trawińska

DZIAŁ STUDENCKI – Remedium

- 71 **Breaking the Stereotype – Seoul, South Korea**
Shinho Kim

Dyplomatoria na Wydziałach Lekarskim i Farmaceutycznym

Kierunek lekarski

Dwieście dziewięćdziesięcioro siedmioro studentów rocznika 2017-2023 ukończyło studia na kierunku lekarskim w Gdańskim Uniwersytecie Medycznym. Uroczystość dyplomatorium tegorocznych absolwentów odbyła się 7 października w Polskiej Filharmonii Bałtyckiej im. Fryderyka Chopina w Gdańsku. Za stołem prezydiąlnym zasiadli: rektor GUMed **prof. Marcin Gruchała**, dziekan Wydziału Lekarskiego **prof. Radosław Owczuk**, dziekan Międzyuczelnianego Wydziału Biotechnologii UG i GUMed **dr hab. Ewelina Król**, **prof. UG**, prodziekani WL: **prof. Ewa Słomińska** i **dr hab. Maria Bieniaszewska**, a także **prof. Magdalena Prokopowicz**, prodziekan Wydziału Farmaceutycznego.

Wśród zaproszonych gości znaleźli się również: **lek. dent. Dariusz Kutella** – prezes Okręgowej Izby Lekarskiej w Gdańsku, **prof. Jan Rogowski** – kierownik Katedry i Kliniki Kardiologii i Chirurgii Naczyniowej, **Krzysztof Kamiński** – przedstawiciel Uczelnianego Samorządu Studenckiego, **Zuzanna Musialska** i **Jakub Jarczewski** – przedstawiciele IFMSA oraz **mgr Joanna Strózek** i **mgr Sebastian Gajewski** ze Studium Wychowania Fizycznego i Sportu GUMed.

Uroczystości przewodniczył rektor GUMed **prof. Marcin Gruchała**, który w swoim przemówieniu pogratulował wszystkim dyplomantom oraz życzył im dalszych sukcesów. Absolwenci po złożeniu przyrzeczenia lekarskiego odebrali dyplomy z rąk Rektora oraz dziekana WL.

Oprócz Rektora okolicznościowe przemówienia wygłosili: **prof. Radosław Owczuk**, **dr hab. Maria Bieniaszewska**, **lek. dent. Dariusz Kutella**, **Krzysztof Kamiński**, a także **lek. Maciej Lubiejewski**, reprezentant absolwentów. Uroczystość uświetnił

występ Chóru GUMed, a zakończyła ją wykonanie wspólnej pamiątkowej fotografii.

Wydział Farmaceutyczny

27 października w Auditorium Maximum Wydziału Farmaceutycznego odbyło się z kolei wręczenie dyplomów ukończenia studiów absolwentom kierunku analityka medyczna rocznika 2018-2023 oraz kierunku przemysł farmaceutyczny i kosmetyczny rocznika 2021-2023.

W uroczystości, której przewodniczył dziekan WF **prof. Wojciech Kamysz** uczestniczyli: rektor **prof. Marcin Gruchała**, prorektor ds. nauki **prof. Michał Markuszewski**, dziekan Wydziału Lekarskiego **prof. Radosław Owczuk**, prodziekani Wydziału Farmaceutycznego: **prof. Magdalena Prokopowicz**, **dr hab. Danuta Siluk**, **prof. uczelni** i **dr hab. Bartosz Wielgomas**, **prof. uczelni**, członkowie Rady Wydziału, członkowie Rady Pracodawców, zaproszeni goście oraz rodziny absolwentów.

Jako pierwsi złożyli przyrzeczenie i odebrali dyplomy z rąk Rektora i Dziekana WF absolwenci kierunku analityka medyczna. Wyróżniającym się absolwentom wręczono listy gratulacyjne i nagrody książkowe. Za wyniki w nauce nagrodzono absolwentów: **mgr. Olafa Stumskiego**, **mgr Katarzynę Potrykus**, **mgr Zuzannę Pohl** i **mgr Monikę Muszak**. Za działalność na rzecz społeczności akademickiej wyróżniona została **mgr Dominika Skwarło**. Ponadto **Monika Pintał-Ślimak**, prezes Krajowej Rady Diagnostów Laboratoryjnych, wręczyła nagrodę ufundowaną przez KRDL za najwyższą średnią ocen za cały okres studiów **mgr. Olafowi Stumskiemu**.

W dalszej kolejności złożyli przyrzeczenie i odebrali dyplomy studenci kierunku przemysł farmaceutyczny i kosmetyczny.

Absolwenci i absolwentki kierunku lekarskiego

Dyplomatorium na Wydziale Farmaceutycznym

Listy gratulacyjne i nagrody książkowe otrzymali wyróżniający się absolwenci. Za wyniki w nauce nagrodzono: **mgr Agatę Czarzastą**, **mgr Laurę Chalecką** i **mgr Barbarę Czarnik**, a za działalność na rzecz społeczności akademickiej wyróżniona została **mgr Margaret Fischer**. Dodatkową nagrodę za wyniki w nauce ufundowały Zakłady Farmaceutyczne Polpharma SA. Wyróżnienie z rąk **dr. Pawła Pietkiewicza**, doradcy ds. rozwoju procesu i technologii Polpharma SA, odebrała **mgr Agata Czarzasta**.

Przewodnicząca komisji konkursowej konkursu prac magisterskich wykonanych na kierunku analityka medyczna prof. Magdalena Prokopowicz i prezes Krajowej Rady Diagnostów Laboratoryjnych Monika Pintał-Ślimak wręczyły dyplomy i nagrody laureatom tegorocznego konkursu: **mgr Klaudii Stawarskiej**, **mgr Julii Gładysz** i **mgr Monice Muszak** [o nagrodach piszemy na s. 20 – przyp. red.].

Nagrody Studenckiego Towarzystwa Diagnostów Laboratoryjnych GUMed wręczono **mgr Klaudii Stawarskiej** oraz **mgr Monice Muszak**. Podziękowania za reprezentowanie STDL GUMed oraz naszej Uczelni w VII Ogólnopolskich Symulacjach Diagnostycznych otrzymały: **mgr Michalina Matosek**, **mgr Julia Zaparucha** oraz **mgr Zuzanna Pohl**.

Następnie głos zabrali zaproszeni goście: prezes KRDL Monika Pintał-Ślimak, wojewódzki konsultant ds. diagnostyki laboratoryjnej **prof. Andrzej Szutowicz** oraz **prof. Piotr Szefer**, wiceprezes Stowarzyszenia Absolwentów GUMed. Na zakończenie uroczystości w imieniu absolwentów głos zabrała mgr Monika Skwarło oraz starościna II roku kierunku przemysł farmaceutyczny i kosmetyczny **Maja Peszyńska**, która w imieniu wszystkich studentów Wydziału pożegnała tegorocznych absolwentów.

Po uroczystości dyplomatorium Prezes KRDL, na zaproszenie członka prezydium **Alicji Utracskiej** i kierownik Centralnego Laboratorium Klinicznego UCK **Małgorzaty Dąbrowskiej**, odwiedziła Centralne Laboratorium Kliniczne UCK, szpitala klinicznego GUMed. W wizycie towarzyszyła jej także kierownik kierunku analityka medyczna **dr hab. Agnieszka Ćwiklińska**.

Kierunek lekarsko-dentystyczny

Uroczystość dyplomatorium 64 tegorocznych absolwentów kierunku lekarsko-dentystycznego rocznika 2018-2023

odbyła się 10 listopada w Auditorium Primum im. prof. Olgierda Narkiewicza w Atheneum Gedanense Novum. Za stołem prezydyalnym zasiadli: prorektorka ds. jakości kształcenia **dr hab. Agnieszka Zimmermann**, **prof. uczelni**, dziekan Wydziału Lekarskiego **prof. Radosław Owczuk**, dziekan Wydziału Farmaceutycznego **prof. Wojciech Kamysz** oraz prodziekani WL: **prof. Ewa Słomińska**, **prof. Aida Kusiak**, **dr hab. Maria Bieniaszewska** i **prof. Paweł Zagożdżon**.

Wśród zaproszonych gości znaleźli się również: **lek. dent. Dariusz Kutella**, prezes Okręgowej Izby Lekarskiej w Gdańsku; **dr hab. Barbara Kochańska**, **prof. uczelni**, kierownik Katedry i Zakładu Stomatologii Zachowawczej; **dr Natalia Głódkowska**, kierownik Katedry i Zakładu Stomatologii Wieku Rozwojowego; **dr Paulina Adamska**, opiekun SKN Chirurgii Stomatologicznej; **dr Elżbieta Zedler**, opiekun V roku studentów kierunku lekarsko-dentystycznego, oraz **mgr Joanna Strózek** ze Studium Wychowania Fizycznego i Sportu GUMed.

Dyplomatorium na kierunku lekarsko-dentystycznym

Okolicznościowe przemówienia wygłosili: dr hab. Agnieszka Zimmermann, **prof. uczelni**; prof. Radosław Owczuk, prof. Aida Kusiak oraz lek. dent. Dariusz Kutella. Po złożeniu przyrzeczenia absolwenci odebrali dyplomy z rąk dr hab. Agnieszki Zimmermann, **prof. uczelni**; prof. Radosława Owczuka i prof. Aidy Kusiak. Tegoroczny medal *Primus Inter Pares* otrzymała **lek. dent. Oliwia Załachowska**.

Po uroczystym wręczeniu nagród i listów gratulacyjnych dla wyróżnionych absolwentów głos zabrali: przedstawicielka studentów V roku kierunku lekarsko-dentystycznego **Anna Piątkowska** oraz absolwenci: **lek. dent. Joanna Zakrzewska**, **lek. dent. Joachim Eichenlaub** i **lek. dent. Tomasz Jaskółski**. Uroczystość uświetnioną występem Chóru GUMed zakończyło wykonanie wspólnej pamiątkowej fotografii. ■

MAGDALENA STANKIEWICZ

Kierownik Dziekanatu Wydziału Farmaceutycznego

RENATA SIENKIEWICZ

Dziekanat Wydziału Lekarskiego

fot. Paweł Sudara

Rozmawiali o budowaniu kultury zaufania

Jaka jest rola Rzeczników Zaufania? Z jakimi problemami można się do nich zwrócić? W jaki sposób zostanie zapewniona prywatność i poufność zgłaszanych informacji? Na te i wiele innych pytań szukano odpowiedzi podczas panelu dyskusyjnego, który zorganizowano 24 października z inicjatywy Uczelnianego Samorządu Studenckiego (USS) GUMed. W spotkaniu udział wzięli Rzecznicy Zaufania powołani w naszej Uczelni: **dr Joanna Jassem-Bobowicz** z Kliniki Neonatologii, **dr Weronika Ciećko** z Centrum Rozwoju Kompetencji, Zintegrowanej Opieki i e-Zdrowia, **dr hab. Anna Paprocka-Lipińska** – kierownik Zakładu Etyki Medycznej i **dr Damian Szczesny** – specjalista ds. jakości i metod dydaktycznych. Głos w dyskusji zabrali także **dr hab. Tomasz Smiatacz** – prorektor ds. studenckich oraz **dr hab. Agnieszka Zimmermann, prof. uczelni** – prorektorka ds. jakości kształcenia. W wydarzeniu uczestniczyli studentki i studenci oraz przedstawiciele władz Uczelni: **prof. Edyta Szurowska** – prorektor ds. klinicznych, **prof. Przemysław Rutkowski** – dziekan Wydziału Nauk o Zdrowiu, **prof. Ewa Słomińska** – prodziekan ds. nauki i rozwoju kadr Wydziału Lekarskiego, **prof. Magdalena Prokopowicz** – prodziekan ds. dydaktycznych Wydziału Farmaceutycznego oraz **prof. Piotr Wąż** – prodziekan ds. dydaktycznych WNoZ.

Spotkanie rozpoczęła **Aleksandra Drzycimska**, przewodnicząca USS GUMed, która podkreśliła, że funkcja Rzecznika Zaufania powstała w trosce o komfort studiowania naszych studentów oraz w celu zapobiegania i przeciwdziałania niepożądanym sytuacjom i zachowaniom nieetycznym w procesie dydaktycznym.

– *Jako Uczelniany Samorząd Studencki wierzymy, iż nowo ustanowiona funkcja w naszej Uczelni pozwoli jak najlepiej zadbać o właściwą jakość relacji wśród całej społeczności akademickiej* – zaznaczyła **Aleksandra Drzycimska**. – *To ogromny zaszczyt, ale*

też obowiązek reprezentować studentów i stać na straży ich praw oraz wartości. Życzymy Państwu samych sukcesów w sprawowaniu funkcji Rzecznika Zaufania oraz dziękujemy za chęć współpracy i budowania kultury zaufania.

Tematykę panelu i sylwetki Rzeczników przybliżyła dr hab. Agnieszka Zimmermann, prof. uczelni – prorektorka ds. jakości kształcenia oraz przewodnicząca Senackiej Komisji Etyki i Dobrych Obyczajów Akademickich GUMed.

– *Rzecznik Zaufania to osoba o bardzo wysokim autorytecie, przede wszystkim moralnym. Wszystkim Państwu gratuluję, że zostali Państwo rozpoznani przez studentów jako ci, którym można zaufać i którzy standardy etyczne stosują na co dzień w swojej pracy zawodowej* – powiedziała **dr hab. Agnieszka Zimmermann, prof. uczelni**.

Jako pierwsza z grona Rzeczników Zaufania głos zabrała dr Joanna Jassem-Bobowicz.

– *Uczelnia jest takim miejscem, gdzie każdego dnia kilka tysięcy studentów, nauczycieli akademickich, pracowników spotyka się na kilka godzin. To naturalne, że w tej sytuacji między nami będą pojawiały się nieporozumienia. Większość z nich możemy rozwiązać przez rozmowę* – zwróciła się do studentów **dr Joanna Jassem-Bobowicz**. – *Czasem jednak zdarzają się trudniejsze problemy i wówczas my, jako osoby stojące po Państwa stronie, jesteśmy tu, aby Państwu pomóc.*

Gotowość współpracy z Rzecznikami Zaufania zadeklarował dr hab. Tomasz Smiatacz.

– *Mają Państwo zaplecze w postaci Dziekanów, Prodziekanów, Rektora, Prorektorów i innych osób oraz jednostek wewnątrz Uczelni. Nie są Państwo pozostawieni sami sobie wobec problemu, który często jest złożony. Myślę, że Uczelniany Samorząd Studencki także będzie z Państwem współdziałał* – podkreślił **dr hab. Tomasz Smiatacz**. – *W imieniu władz Uczelni mogę zadeklarować, że my także jesteśmy gotowi wesprzeć Państwa na różnych poziomach.*

O zasadach panujących w Uczelni i konieczności ich przestrzegania mówiła dr hab. Anna Paprocka-Lipińska.

Od lewej: dr hab. Agnieszka Zimmermann, prof. uczelni; dr Joanna Jassem-Bobowicz; dr Weronika Ciećko; dr hab. Anna Paprocka Lipińska; dr Damian Szczesny; Aleksandra Drzycimska; dr hab. Tomasz Smiatacz | fot. Paweł Sudara

– Tworzymy społeczność złożoną z dorosłych ludzi. Mamy bardzo wiele zasad, które powinny obowiązywać nas jako społeczeństwo. Przychodząc na studia, także nakładamy na siebie obowiązki i zasady. Powinniśmy zastanowić się, jak sprawić, aby te już wyartykułowane reguły były przestrzegane przez obie strony – powiedziała **dr hab. Anna Paprocka-Lipińska**. – Myślę, że nie jest to nasze ostatnie spotkanie w tym gronie.

Indywidualne podejście i zachowanie anonimowości studentów korzystających z pomocy Rzeczników Zaufania podkreślała dr Weronika Ciećko.

– Sytuacje, z którymi będą się Państwo do nas zgłaszać, mogą być różne. Będziemy przedstawiać Państwa sprawy w miarę możliwości anonimowo. Ponadto w razie potrzeby będziemy konsultować się z radcami prawnymi, których także obowiązuje tajemnica – mówiła **dr Weronika Ciećko**. – Jesteśmy zespołem, który chce ze sobą współpracować dla dobra studentów, zatem będziemy ze sobą rozmawiać o docierających do nas sprawach, ale z zachowaniem anonimowości.

Dr Damian Szczesny zachęcił studentów do poszukiwania pomocy oraz wskazał, na jakie wsparcie mogą liczyć ze strony Rzeczników Zaufania.

– Mogą Państwo zgłosić się do nas z każdym problemem, niezależnie od tego, jak błahy albo poważny się on Państwu wydaje. Nie rozwiążemy go za Państwa, ale postaramy się – na tyle, na ile to tylko możliwe – wspierać Państwa w jego rozwiązaniu – wyjaśnił **dr Damian Szczesny**. – Jeśli natomiast nie będziemy mogli sami Państwu pomóc, skierujemy Państwa do odpowiednich specjalistów i wesprzemy w uzyskaniu od nich pomocy.

Spotkanie zostało nagrane i udostępnione w Extranecie w zakładce [Rzecznicy Zaufania](#). W najbliższym czasie Zarząd USS GUMed planuje zorganizować analogiczne spotkanie dla studentów English Division z ich Rzecznikami Zaufania. ■

DR N. HUM. JOANNA ŚLIWIŃSKA
JAKUB WINIEWSKI
Sekcja ds. Komunikacji

Wybory parlamentarne w GUMed

Frekwencję wynoszącą 90,03% zanotowano w punkcie wyborczym utworzonym na Osiedlu Studenckim GUMed. W odbywających się 15 października wyborach parlamentarnych wzięło udział 313 studentek i studentów, którzy wpisali się na listę przez system ankiety WYBORY 2023. Oficjalne wyniki dostępne są na stronie wybory.gov.pl.

W odpowiedzi na inicjatywę Urzędu Miejskiego w Gdańsku na terenie kampusu GUMed w budynku SDS *Medyk* został utworzony okręg wyborczy dla studentów. Realizacja projektu była rezultatem efektywnej współpracy wielu jednostek oraz członków Zarządu Uczelnianego Samorządu Studenckiego, które z zaangażowaniem przyczyniły się do jego sukcesu.

– Społeczność studencka powinna być głęboko wdzięczna pracownikom Uczelni za ich zaangażowanie w powstanie okręgu. Dzięki ich często niewidocznej pracy udało się uwidocznić 90% aktywności studenckiej. Dziękuję zarówno studentom, jak i pracownikom za zaangażowanie – mówił **Dariusz Rystwej** z Uczelnianego Samorządu Studenckiego.

Utworzenie okręgu wyborczego, jego promocję i organizację wyborów koordynowali członkowie USS GUMed, w tym: **Dariusz Rystwej**, **Aleksandra Drzycimska**, **Klaudia Łyszkiewicz**, **Monika Probst**, we współpracy z **dr. hab. Tomaszem Smiataczem** – prorektorem ds. studenckich, **Olga Ziółkowską-Gurfinkiel** – kierownik Biura ds. Studenckich oraz pracownikami Osiedla Studenckiego – kierownik **Beata Trzebniak** i **Elżbietą Groth**. Techniczną stroną ankiety

Głosowanie na Osiedlu Studenckim | fot. USS GUMed

WYBORY 2023, opracowanej przez USS, przygotował zespół IT GUMed. Dzięki niej studenci i studentki w prosty sposób mogli wpisać się na listę osób uprawnionych do głosowania we wskazanym miejscu. ■

DR N. HUM. JOANNA ŚLIWIŃSKA
Rzeczniczka prasowa GUMed

LIC. DARIUSZ RYSTWEJ
Student I roku kierunku badania kliniczne

Kodeks Etyki Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego

**DR HAB. AGNIESZKA ZIMMERMANN
PROF. UCZELNI**

Przewodnicząca Senackiej Komisji Etyki i Dobrych Obyczajów Akademickich, prorektorka ds. jakości kształcenia

Prace nad Kodeksem

Dotychczas obowiązujący w naszym Uniwersytecie Kodeks Etyki funkcjonował od lutego 2008 r. Został wprowadzony w życie uchwałą Senatu nr 12/2008 jako Kodeks Etyki Akademii Medycznej w Gdańsku. Po zmianie nazwy Uczelni (na podstawie przepisów Ustawy z dnia 19 marca 2009 r. o nadaniu Akademii Medycznej w Gdańsku nazwy Gdański Uniwersytet Medyczny; Dz. U. Nr 66, poz. 556) dostosowano tytuł dokumentu: Kodeks Etyki Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego. Senacka Komisja Etyki i Dobrych Obyczajów Akademickich przeprowadziła w roku 2022 i w pierwszej połowie 2023 r. rewizję zapisów Kodeksu, biorąc pod uwagę przede wszystkim potrzebę jego unowocześnienia i dostosowania do aktualnych wyzwań. Regulacje Kodeksu były przedmiotem dyskusji członków komisji, których wspierała **dr hab. Anna Paprocka-Lipińska**, kierująca Zakładem Etyki Medycznej. Pomocą służyła także **dr Agata Janaszczyk**, filozof z Zakładu Socjologii i Patologii Społecznej. Projekt zmian był następnie omawiany podczas spotkań kolegium rektorskiego, w gronie m.in. Rektora, Prorektorów, Dziekanów, Dyrektora Kolegium Kształcenia Podyplomowego i Dyrektora Pierwszej Szkoły Doktorskiej. Przedyskutowane propozycje we wrześniu 2023 r. zostały przekazane Senatorom GUMed, którzy mogli zgłaszać swoje uwagi. Ostatecznie projekt został uchwalony podczas

Wyższa uczelnia medyczna pełni rolę społeczną poprzez nauczanie i wychowywanie młodego pokolenia oraz poszukiwania naukowe w duchu prawdy. Charakter medyczny uczelni nadaje jej szczególną rolę w społeczeństwie, wynikającą z troski o ochronę życia i zdrowia ludzkiego niezależnie od rasy, narodowości, światopoglądu, statusu społecznego i innych podobnych uwarunkowań.

Fragment Preambuły Kodeksu Etyki GUMed

posiedzenia Senatu 23 października 2023 r. i został zawarty w załączniku do uchwały nr 65/2023. Jego aktualna, pełna treść dostępna jest w Extranecie w zakładce [Dokumenty GUMed](#).

Nowe zapisy: zasady i wartości

Kodeks Etyki GUMed w przyjętym w październiku brzmieniu opiera się na założeniach Kodeksu z 2008 r. Podstawowe wartości i ogólne zasady powinny pozostawać niezmiennie, by zakorzenić się w systemach wartości pracowników i kulturze organizacyjnej.

Główna dokonana zmiana zakłada, że Kodeks odnosi się do całej społeczności akademickiej – władz, pracowników, studentów i doktorantów. Do tej pory studentów obowiązywał Kodeks Studenta GUMed, uchwalony przez Zarząd Uczelnianego Samorządu Studenckiego (uchwała nr 5/2014), a doktorantów Kodeks Doktoranta GUMed, uchwalony przez Zarząd Samorządu Doktorantów (uchwała nr 7/1/2016). Oba dokumenty można znaleźć w Extranecie.

W aktualnie obowiązującej wersji dokumentu wprost wskazano, że regulacje Kodeksu są samoistne i stanowią uzupełnienie zobowiązań prawnych i służbowych, określając standardy, które powinny być brane pod uwagę podczas podejmowania decyzji przez władze czy dokonywania oceny postępowania pracowników, studentów i doktorantów. Kodeksy etyki ze swej natury należą do tzw. prawa refleksyjnego (*reflexive law*), które odróżnia się od prawa przedmiotowego, stanowionego przez organy państwa do tego umocowane i określającego, co jest prawnie dozwolone, a co zakazane. Kodeks Etyki jest drogowskazem, wyznaczającym podstawowe punkty orientacyjne dla realizacji celów i misji Uczelni, a także dla dokonywania interpretacji i ocen zachowań, działań czy zaniechań członków wspólnoty akademickiej. Dlatego też Kodeks nie może przybierać postaci nakazowej, nie zawiera katalogu przewidzianych kar, ale stanowi informację o wybranych przez społeczność akademicką kryteriach dokonywania oceny zachowania, postaw,

Wartości uznawane w GUMed za podstawowe:

1. Dobro
2. Prawda
3. Godność
4. Wolność
5. Poszanowanie życia ludzkiego
6. Sprawiedliwość

Kodeks Etyki jest drogowskazem, wyznaczającym podstawowe punkty orientacyjne dla realizacji celów i misji Uczelni, a także dla dokonywania interpretacji i ocen zachowań, działań czy zaniechań członków wspólnoty akademickiej.

a także przesłankę zastosowanych przy podejmowaniu decyzji w konkretnej sytuacji.

W aktualnym brzmieniu Kodeksu pozostawiono niezmienny katalog podstawowych wartości, dokonano jednak zmian w ich definiowaniu. Zupełnej zmianie uległa definicja „sprawiedliwości”. W brzmieniu pierwotnym objaśniano ją tak: *Sprawiedliwość jest statym i konsekwentnym dążeniem do tego, aby oddawać każdemu, co mu się należy. Odgrywa ona ogromną rolę w dokonywaniu ocen oraz przy podziałach dóbr, zarówno materialnych, jak i niematerialnych poprzez respektowanie prawa do równego i uczciwego traktowania wszystkich ludzi.* Obecne brzmienie jest następujące: *Sprawiedliwość to przede wszystkim respektowanie prawa do równego i uczciwego traktowania*

Ogólne zasady funkcjonowania Uczelni:

1. Zasada autonomii
2. Zasada służby publicznej
3. Zasada uczciwości
4. Zasada poszanowania godności
5. Zasada szacunku

wszystkich członków wspólnoty akademickiej niezależnie od ich pozycji i różnic między nimi. System oceniania, zarówno pracowników, doktorantów, jak i studentów, musi być oparty na kryteriach sformułowanych w jasny i przejrzysty sposób. Sprawiedliwość musi znajdować odzwierciedlenie w gwarantowaniu równego dostępu do infrastruktury badawczej i dydaktycznej, do informacji o funkcjonowaniu Uczelni, a także do wsparcia socjalnego i uczestnictwa w życiu akademickim.

Zmodyfikowano także definicję „prawdy”, odchodząc od koncepcji prawdy w ujęciu Arystotelesa i wskazania, że jest to

zgodność sądów z rzeczywistością. Aktualnie „prawda” jest objaśniona w sensie naukowym jako *wartość poznawcza, odkrywana częściowo i stopniowo, a docieranie do niej jest przedmiotem wszelkich dociekań naukowych.*

W definicji „godności” dokonano uzupełnienia, wykazując, że godność osoby jest wartością niezbywalną niezależnie nie tylko od rasy, płci, wyznania, zajmowanej pozycji społecznej, posiadanych umiejętności, prezentowanych poglądów, ale także wieku.

Zasada „tolerancji” została zastąpiona zasadą „szacunku”. Tolerowanie odmienności, tolerowanie inności rozumieć bowiem można jako postawę akceptującą, ale mogącą zarazem zakładać wywyższanie się. Tolerować znaczy bowiem tyle, co *godzić się na obecność jakiejś osoby mimo braku aprobaty dla niej*¹. Stąd też za właściwsze uznano wskazanie na „szacunek”, którego znaczenie pozbawione jest elementu poczucia „bycia ważniejszym lub lepszym”. Dodano także, że zasada szacunku poza tym, że daje w szczególności prawo do swobodnego prezentowania własnego punktu widzenia przez każdego członka społeczności akademickiej, zakłada jednak, że poglądy te winny być zgodne z aktualną wiedzą.

Inne zmiany dotyczą np. rezygnacji z obowiązku przestrzegania zasad „etycznych”, które zastąpiono obowiązkiem przestrzegania zasad „moralnych”, bowiem etyka to teoria moralności i to moralność wyznacza kontekst aksjologiczny.

Nowe zapisy dotyczące powinności

Wśród powinności dodano deklarację legalizmu, czyli postępowania zgodnego z prawem we wszystkich okolicznościach. Rozszerzono katalog zachowań nieakceptowanych w społeczności akademickiej. Dotychczas wskazywano na: korupcję, nepotyzm, kumoterstwo i defraudację. W nowej wersji dodano: plagiat, dyskryminację, mobbing, molestowanie i seksizm. Podstawową powinnością jest nie tylko, jak wskazywała poprzednia treść Kodeksu, dążenie do prawdy, ale także odwaga w jej głoszeniu.

Nowością jest powinność nieangażowania autorytetu naukowego w spory nienaukowe. Musimy jako członkowie społeczności akademickiej pomagać społeczeństwu odróżniać wiedzę naukową od pseudonaukowej. Autorytet naukowca oznacza m.in. gwarancję, że tezy, które głosi, są racjonalnymi tezami naukowymi. Tymczasem obserwujemy, że coraz częściej następuje odwracanie się od nauki i naukowców, czego doświadczyliśmy zwłaszcza w czasie pandemii, i głoszenia tzw. teorii spiskowych przez środowisko tzw. antyszczepionkowców. W życiu społecznym i politycznym na wadze zyskują źródła informacji podające półprawdy, manipulujące i siejące wątpliwości. Podszywanie się pod autorytet nauki może mieć miejsce również z wykorzystaniem samych naukowców, którzy muszą być tego zagrożenia

¹ Według *Słownika języka polskiego PWN*.

Sprawiedliwość to przede wszystkim respektowanie prawa do równego i uczciwego traktowania wszystkich członków wspólnoty akademickiej niezależnie od ich pozycji i różnic między nimi.

świadomi. Polityczna manipulacja za pomocą języka nauki powinna być piętnowana i eliminowana².

Nowo zdefiniowaną powinnością władz Uczelni jest przeprowadzanie oceny dorobku pracownika wyłącznie na podstawie z góry ustalonych i ogólnodostępnych kryteriów.

Nauczyciele akademicy powinni oceniać wiedzę doktorantów i studentów sprawiedliwie i wyłącznie na podstawie ich osiągnięć, stosując niedyskryminujące i jawne kryteria. Dotychczasowy zapis Kodeksu wskazywał na identyczne zobowiązanie, jednak odwoływał się do stosowania kryteriów „jednakowych”, a obecnie zobowiązano nauczycieli do stosowania kryteriów „niedyskryminujących”. Jednakowe kryteria bowiem nie powinny być miarą we wszystkich sytuacjach, np. względem osób z niepełnosprawnościami.

Studenci i doktoranci zostali zobowiązani w katalogu swoich powinności do aktywnego uczestnictwa w życiu Uczelni, m.in.

Zachowania nieakceptowalne i nieetyczne w relacjach międzyludzkich:

1. Korupcja
2. Nepotyzm
3. Kumoterstwo
4. Defraudacja i inne przejawy nieuczciwości, w tym plagiat
5. Dyskryminacja
6. Mobbing
7. Molestowanie
8. Seksizm i inne formy naruszania dóbr osobistych.

² Na ten temat zob. R. Kazibut, *Inne linie frontu w „wojnie o naukę”, tiny.pl/c4dgz.*

poprzez udział w pracach jej organów, czego nie uwzględniała poprzednia wersja Kodeksu.

Studenci i doktoranci mają obowiązek traktowania swoich nauczycieli i kolegów oraz innych osób z należnym im szacunkiem. Nowe brzmienie Kodeksu wskazuje, że nie należy w relacjach z innymi „kierować się uprzedzeniami”.

Nowością jest także wskazanie, że *naruszenie zasad Kodeksu Etyki, zwłaszcza podważające dobre imię Uczelni, może stanowić podstawę do wszczęcia postępowania dyscyplinarnego względem każdego członka społeczności akademickiej*. Należy podkreślić, że *nauczyciel akademicki podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej za przewinienie dyscyplinarne stanowiące czyn uchybiający obowiązkom nauczyciela akademickiego lub godności zawodu nauczyciela akademickiego* (art. 275 ust. 1 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce – tekst jednolity; Dz. U. 2023 poz. 742 – dalej u.sz.w.n.); *student podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej za naruszenie przepisów obowiązujących w uczelni oraz za czyn uchybiający godności studenta* (art. 307 ust. 1 u.sz.w.n.), a *doktorant podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej za naruszenie przepisów obowiązujących w podmiocie prowadzącym szkołę doktorską oraz za czyn uchybiający godności doktoranta* (art. 322 ust. 1 u.sz.w.n.).

W odniesieniu do nauczycieli akademickich, studentów i doktorantów ustawa wskazuje „czyn uchybiający obowiązkom” lub „uchybiający godności” jako podstawę do wszczęcia postępowania dyscyplinarnego. Są to pojęcia niezdefiniowane, które należy interpretować w oparciu o normy prawne, ale także normy pozaprawne (społeczne). W literaturze wskazano, że naruszenie godności określonego zawodu czy grupy społecznej oznacza sprzeniewierzenie się kanonom etyki akademickiej, będącym fundamentalnymi regułami etycznymi, zakorzenionymi w tradycji akademickiej³. Kodeks Etyki staje się zatem ważnym dokumentem, zawiera bowiem wskazówki dotyczące tego, co jest w społeczności akademickiej zachowaniem pożądanym, a co nieakceptowalnym.

Nowe brzmienie Kodeksu Etyki GUMed nie oznacza wprowadzenia nowych obowiązków czy nowych uprawnień. Celem aktualizacji było zauważenie aktualnych wyzwań, przed którymi jako społeczność uniwersytecka stoimy, i wskazanie, co jest dla nas ważne w ocenie nowych zagrożeń i kształtowaniu naszej wrażliwości moralnej. Kodeks nie jest „listkiem figowym” zakrywającym wstydlive praktyki czy postawy. Aby spełniał swoje funkcje, musi być akceptowany na każdym szczeblu organizacyjnym Uniwersytetu. Zachęcam Państwa do lektury Kodeksu i przemyśleń nad jego wartością. ■

DR HAB. AGNIESZKA ZIMMERMANN PROF. UCZELNI

³ Szerzej o nowym kanonie pisze S. Waltoś, *Kilka słów o kanonach etyki akademickiej*, „Zeszytu Naukowe UJ: Prace Instytutu Prawa Własności Intelktualnej” 2009, nr 96, s. 93-102.

Finansowanie z Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej dla Szkoły Doktorskiej

Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej (NAWA) przekaże Pierwszej Szkole Doktorskiej (PSzD) GUMed dofinansowanie na projekt *Doktorat ponad granicami* (IntPhD) w ramach *Programu STER NAWA – umiędzynarodowienie szkół doktorskich*. Gdański Uniwersytet Medyczny jest jedyną uczelnią medyczną spośród 15 ośrodków akademickich, którym NAWA przyznała finansowanie w tegorocznej edycji programu.

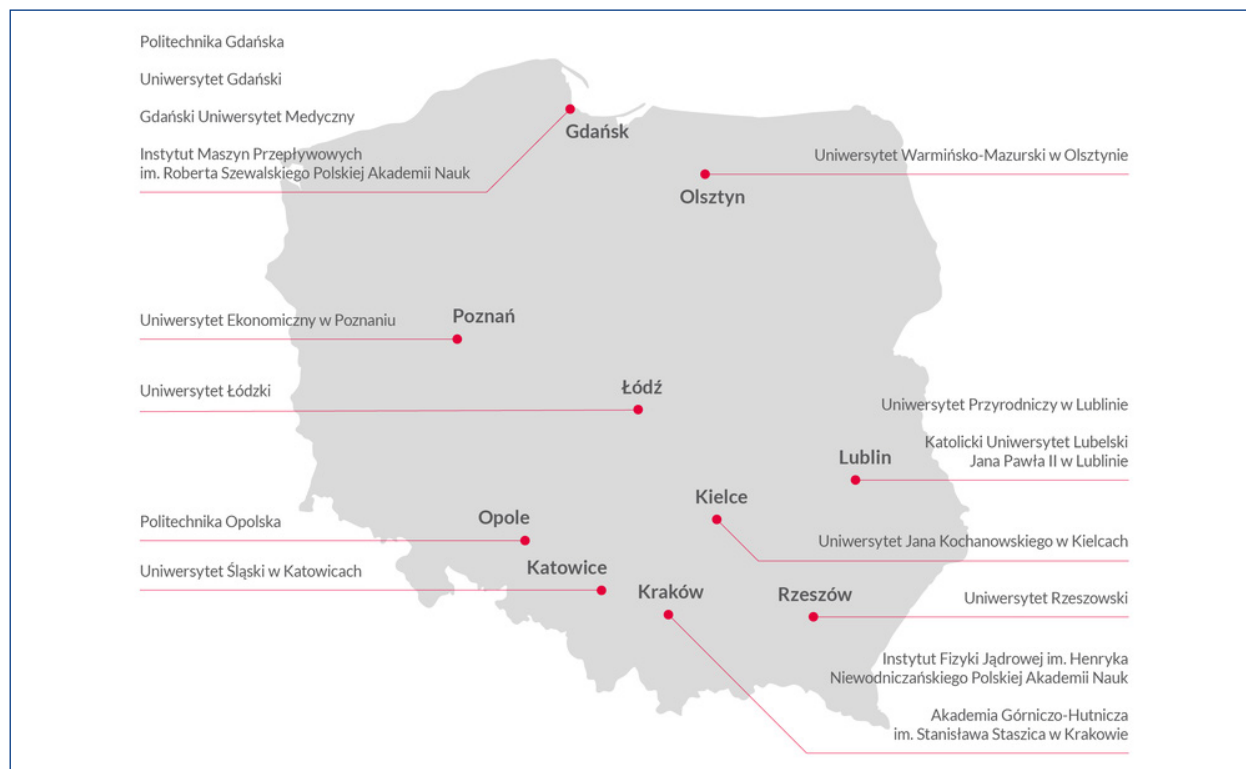
Doktorat ponad granicami to projekt mający na celu podniesienie jakości kształcenia osób realizujących swoje doktoraty w Gdańskim Uniwersytecie Medycznym, zwiększenie liczby zagranicznych doktorantów oraz włączenie zagranicznych naukowców w proces kształcenia. Dzięki stypendiom dla najlepszych doktorantów oraz licznym stażom naukowym, naukowo-badawczym i szkoleniowym osoby kształcące się w PSzD GUMed będą dysponować większym potencjałem naukowym, a nauczyciele akademicy uzyskają szansę zapoznania się z dobrymi praktykami wdrażanymi przez zagraniczne szkoły doktorskie współpracujące z naszą Uczelnią. Inicjatorami projektu są: dyrektor Pierwszej Szkoły Doktorskiej **prof. Jacek**

Witkowski oraz zastępca dyrektora PSzD **prof. Iwona Inkielewicz-Stępiak**.

Zaplanowany na lata 2024-2026 program IntPhD pozwoli Pierwszej Szkole Doktorskiej nie tylko na bardziej efektywne kształcenie i zwiększenie jej umiędzynarodowienia, ale również na wzmocnienie pozycji GUMed na świecie poprzez realizację międzynarodowych inicjatyw dydaktycznych i badawczych.

Program STER NAWA – umiędzynarodowienie szkół doktorskich ma na celu wsparcie umiędzynarodowienia szkół doktorskich w zakresie doskonalenia jakości kształcenia i badań naukowych, zwiększenia mobilności międzynarodowej doktorantów oraz pozyskania przez polskie ośrodki doktorantów i promotorów z zagranicy. W tegorocznej edycji programu Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej przeznaczyła na ten cel 26 mln zł. Szczegółowe informacje o programie oraz pełna lista dofinansowanych projektów dostępne są na [stronie NAWA](#). ■

JAKUB WINIEWSKI
Sekcja ds. Komunikacji

Uczelnie i ośrodki badawcze, które otrzymały dofinansowanie z NAWA.

Dresy i trampki AZS-AMG

Pokaz sztuk walki

W sobotę 14 października w imponującym obiekcie nowego Centrum Sportu GUMed odbyło się spotkanie byłych zawodniczek i zawodników AZS-AMG, absolwentów Akademii Medycznej w Gdańsku, którzy ukończyli Uczelnię jeszcze w XX w. Była to zatem okazja, aby po wielu latach założyć dresy i trampki, ponownie stanąć na parkiecie hali uczelnianego obiektu, spotkać dawno niewi-

dzianych kolegów i koleżanki z sekcji oraz wspólnie ożywić emocje towarzyszące w tamtym czasie sportowym zmaganiom.

W samo południe uczestników powitał prorektor ds. nauki **prof. Michał Markuszewski**, a w imieniu Stowarzyszenia Absolwentów – **dr Jacek Kaczmarek**. Następnie gospodarz obiektu **mgr Aneta Korewo** – kierownik Studium WFiS, witając zebranych, ciepłymi słowami przywołała także swoich poprzedników, trenerów i pracowników Studium WFiS, zlokalizowanego dawniej przy Wydziale Farmacji AMG. Prezes Okręgowej Izby Lekarskiej w Gdańsku **lek. dent. Dariusz Kutella**, życząc udanego spotkania, zachęcał do szerszego korzystania ze wsparcia Izby dla różnych form aktywności związanych ze sportem i rekreacją.

Jedną z atrakcji imprezy stanowiły trzy punkty programu przygotowane przez Studium WFiS. Pierwszy to krótki pokaz Sekcji Sportów Walki przygotowany pod okiem trenera

Tomasza Kowalskiego. W drugim swoim wdziękiem i mistrzowskim wykonaniem współczesnego tańca jazzowego oczarowała zebranych **Julia Arendt**, studentka pierwszego roku fizjoterapii, wielokrotnie nagradzana podczas zawodów ogólnopolskich i międzynarodowych. Trzecim punktem był wspólny taniec-rozgrzewka, który wzbudził sporo spontanicznego śmiechu wśród płasających uczestników spotkania.

Pewną tradycją sportowych spotkań absolwentekich są mecze rozgrywane pomiędzy starszą i młodszą generacją zawodników. Tak było i tym razem, a jako dyscyplinę zmagani wybrano koszykówkę. Naprzeciw reprezentacji absolwentów stanęła drużyna złożona z pracowników Studium WFiS. Mecz rozgrywany w skróconej wersji czasowej przyniósł wiele emocji, obfitował w zaskakujące zwroty akcji i ostatecznie zakończył się dwupunktowym zwycięstwem seniorów. Pewnie przy dłużej trwającym spotkaniu młodość wzięłaby górę...

Po sportowych i artystycznych doznaniach przyszła kolej na wspomnienia, pogawędki i coś do przegryzienia. Catering został przygotowany w pomieszczeniach dawnego, a dziś już nieistniejącego Klubu Studenckiego *Medyk*. Swego czasu odbywały się tam – poza wieloma niezapomnianymi imprezami – spotkania, w których wyłaniano zwycięzcę i pierwszą dzięsiatkę konkursu na „Sportowca Roku AZS-AMG”. Było więc co wspominać!

Galeria zdjęć ze spotkania dostępna jest na stronie sportAZS-AMG.pl. ■

PRZEMYSŁAW KOBERDA

Organizator wydarzenia, były zawodnik AZS-AMG

fot. Paweł Sudara

Uczestnicy i uczestniczki spotkania

Halloween w SPNJO

W ostatnim tygodniu października w Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych trwało halloweenowe szaleństwo. Jak co roku udało nam się udekorować budynek Studium, a podczas zajęć studenci mogli się przebrać i zrobić niezapomniane zdjęcia. Był też quiz na Kahoot sprawdzający wiedzę na temat tego święta.

Geneza Halloween nie jest co prawda dokładnie znana, ale jedna z teorii jego pochodzenia zakłada, że wywodzi się z Irlandii. Święto ma się wiązać z Samhain, czyli końcem żniw i powitaniem ciemniejszej połowy roku. Świętujący wierzyli, że bariery między światem fizycznym a światem duchów przełamują się podczas Samhain, umożliwiając interakcję między ludźmi a mieszkańcami zaświatów.

Z kolei hiszpańska wersja Halloween nosi nazwę *Noche de Brujas*. W naszym Studium celebrowaliśmy to święto przez dwa wieczory – 30 i 31 października. Zgodnie z tradycją spędziliśmy je w atmosferze grozy, którą równoważyło mnóstwo atrakcji, niespodzianek i przysmaków. Oprócz smakowitych ciast i ciasteczek na uwagę zasługiwały dekoracje w budynku Studium oraz wspaniałe stroje i maski.

Bardzo dziękujemy studentom lektoratu języka hiszpańskiego z kierunków farmacja, analityka medyczna, fizjoterapia, dietetyka oraz elektroradiologia za czynny udział w święcie, a kierownik Studium **dr Annie Kuciejczyk** za wzięcie udziału w wydarzeniu.

BOŻENA JAKIMCZYK
MAGDA WARZOCHA

Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych

Studenci i studentki I roku kierunku zdrowie środowiskowe i BHP

MAREK WOŹNIAK

Student I roku analityki medycznej

30 października hucznie świętowaliśmy wydarzenie rodem wyjęte z latynoskiej kultury, jakim była Noc Wiedźm, *también conocida como la Noche de Brujas*. Nasza grupa przygotowała pyszne przekąski charakterystyczne dla tego święta, takie jak babeczki z pięknymi dekoracjami czy jabłka w karmelu – niezbędny element każdej udanej fiesty! Naszej małej imprezce towarzyszyła również hiszpańska *música*, piękne *decoraciones* i niesamowita *atmósfera*, dzięki której mogliśmy na chwilę przenieść się na urokliwe ziemie Ameryki Południowej! Na koniec podzielimy się z innymi studentami i pracownikami Studium naszymi przysmakami, żeby i oni mogli poczuć, jak to jest świętować w latynoskim stylu!

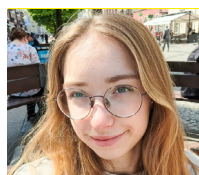
INGA ROZUMOWICZ

Studentka I roku farmacji

Na zakończenie października mieliśmy okazję świętować *el Noche de Brujas*, które jest hiszpańskim odpowiednikiem popularnego Halloween, znanym głównie w krajach hiszpańskojęzycznych. Tradycje związane z *Noche de Brujas* obejmują dekoracje związane z czarownicami i duchami, przebieranki, zbieranie słodczy oraz tworzenie lampionów z dyni. Święto jest uwielbianym przez wielu połączeniem zabawy i strachu. Nasze spotkanie było znakomitą okazją, by bliżej poznać latynoską kulturę. Każdy z uczestników uświetnił je na swój sposób – smacznymi potrawami, pięknym plakatem czy uroczymi dyniami. Uczciliśmy tę okazję również poprzez karaoke z hiszpańskimi przebojami oraz grą w kalambury. Jesteśmy dumni z obecności na naszym wydarzeniu dr Anny Kuciejczyk, za co serdecznie dziękujemy. Chcielibyśmy również wyrazić wdzięczność dla mgr Magdy Warzochoy ze Studium Języków Obcych. *¡Viva la fiesta!*

Studenci i studentki II roku kierunku lekarskiego

WIKTORIA SENKBEIL

Studentka I roku analityki medycznej

25 października z okazji Halloween wzięliśmy udział w lekcji inspirowanej tym świętem. Nie tylko przebraliśmy się w przerażająco urocze akcesoria (aby wtopić się w nadprzyrodzony tłum), ale także zrobiliśmy sobie pamiątkowe zdjęcie! Niestety nie widać na nim wampirów i duchów, które dołączyły do nas podczas zabawy, ale uwierzcie, że były z nami (byłoby im smutno, gdybyście nie uwierzyli). Następnie zrobiliśmy quiz – bardzo się napracowaliśmy i staraliśmy się wygrać, na koniec zaś wszyscy zostaliśmy nagrodzeni słodkościami. ■

fot. archiwum prywatne

Wykłady na zdrowiu środowiskowym

Chcąc przybliżyć tematykę obszaru naukowego zdrowia środowiskowego, które jest jedną ze specjalizacji w ochronie zdrowia, zapraszamy całą społeczność akademicką na wykłady otwarte. Spotkania są organizowane w ramach przedmiotów standardowych na kierunku zdrowie środowiskowe. GUMed jako jedyna uczelnia medyczna w Polsce kształci specjalistów w tym zakresie.

Wykłady odbywają się zawsze w środę o godz. 14:00 w formie zdalnej. Link do spotkań aktywny przez cały semestr to: tiny.pl/c4lkb, identyfikator spotkania: 371 444 796 586, a kod dostępu: uqmhQK.

Jak dotąd odbyło się sześć wykładów otwartych, które wygłosili: **prof. Jędrzej Antosiewicz; dr inż. Benedykt Hoc; dr hab. inż. Marek Wiergowski; dr hab. inż. Aleksandra Królicka, prof. UG; dr hab. Lidia Piechowicz, prof. uczelni oraz prof. inż. Piotr Doerffer.** Wykłady, które odbędą się w grudniu i styczniu, przedstawia poniższa tabela. ■

DR INŻ. MACIEJ TANKIEWICZ
Zakład Toksykologii Środowiska

Data	Tytuł wykładu	Wykładowca	Instytucja
13.12.2023	<i>Jakość życia z perspektywy indywidualnej i środowiskowej</i>	dr hab. Magdalena Błażek, prof. uczelni	Zakład Badań nad Jakością Życia, Wydział Nauk o Zdrowiu z Instytutem Medycyny Morskiej i Tropikalnej, GUMed
20.12.2023	<i>Wpływ stresu na organizm człowieka</i>	dr n. chem. Alicja Kołtowska	Zakład Endokrynologii Klinicznej i Doświadczalnej, Instytut Medycyny Morskiej i Tropikalnej, GUMed
14.01.2024	<i>Wpływ kontaktu z naturalnym środowiskiem na mózg</i>	dr Wojciech Glac, prof. UG	Katedra Fizjologii Zwierząt i Człowieka, Wydział Biologii, UG

Prof. Krzysztof Liberek laureatem Nagrody Fundacji na rzecz Nauki Polskiej

Już po raz 32. Fundacja na rzecz Nauki Polskiej (FNP) przyznała nagrody za szczególne osiągnięcia i odkrycia naukowe, które przesuwają granice poznania i otwierają nowe perspektywy poznawcze, wnoszą wybitny wkład w postęp cywilizacyjny i kulturowy naszego kraju oraz zapewniają Polsce znaczące miejsce w podejmowaniu najbardziej ambitnych wyzwań współczesnego świata. Decyzją Kapituły tegoroczną nagrodę w obszarze nauk o życiu i o Ziemi zdobył **prof. Krzysztof Liberek**, kierownik Zakładu Biochemii Białek Międzyuczelnianego Wydziału Biotechnologii UG i GUMed, który został wyróżniony za wykazanie roli białek opiekuńczych w odzyskiwaniu białek z agregatów i związaniu ich do aktywnej formy. Nagrody zostaną wręczone 6 grudnia podczas uroczystej gali.

Prof. Liberek może poszczycić się także sukcesami w kształceniu młodych naukowców: jest promotorem 17 obronionych prac doktorskich; czterech jego uczniów otrzymało stypendium START Fundacji na rzecz Nauki Polskiej, a dwóch – Nagrodę Prezesa Rady Ministrów za najlepszą pracę doktorską. Zainteresowania naukowe Profesora dotyczą struktury i mechanizmów działania białek opiekuńczych w różnych procesach komórkowych. Badacz w szczególności pracuje nad określeniem molekularnego mechanizmu współpracy między białkami opiekuńczymi zaangażowanymi w procesy odzyskiwania aktywnych białek z agregatów białkowych. Jest pionierem w dziedzinie badań molekularnych nad białkami opiekuńczymi.

Szczegółowe informacje o działalności naukowej prof. Krzysztofa Liberka i nagrodzonym odkryciu dostępne są na [stronie FNP](#).

W gronie tegorocznych laureatów Nagrody znaleźli się również:

- prof. Marcin Stępień z Wydziału Chemii Uniwersytetu Wrocławskiego, nagrodzony w obszarze nauk chemicznych i o materiałach za zaprojektowanie i otrzymanie nowych związków aromatycznych o unikatowej strukturze i właściwościach;
- prof. Rafał Latała z Wydziału Matematyki, Informatyki i Mechaniki Uniwersytetu Warszawskiego, nagrodzony w obszarze nauk matematyczno-fizycznych i inżynierskich za opracowanie narzędzi matematycznych, które umożliwiły udowodnienie hipotezy Talagranda dotyczącej procesów Bernoulliego;
- prof. Maria Lewicka z Wydziału Filozofii i Nauk Społecznych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, nagrodzona w obszarze nauk humanistycznych i społecznych za sformułowanie i weryfikację psychologicznego modelu przywiązania do miejsca i pamięci miejsca.

Prof. Krzysztof Liberek ukończył studia magisterskie z fizyki na Politechnice Gdańskiej w 1982 r., a doktorat z biologii molekularnej oraz habilitację z nauk biologicznych uzyskał na Uniwersytecie Gdańskim odpowiednio w 1990 r. i 1996 r. W latach 1990-1991 odbył staż podoktorski na Uniwersytecie Stanu Utah

Prof. Krzysztof Liberek

w USA, a kolejny w latach 1992-1993 na Uniwersytecie Genewskim. W 2002 r. uzyskał tytuł naukowy profesora. W 2006 r. został członkiem EMBO (organizacji zrzeszającej czołowych naukowców i promującej doskonałość w naukach o życiu w Europie i na świecie). Zdobył wiele nagród naukowych – m.in. trzykrotnie otrzymał Nagrodę Ministra Edukacji i Szkolnictwa Wyższego, trzykrotnie Nagrodę Rektora Uniwersytetu Gdańskiego za najlepszą publikację oraz Nagrodę Naukową Prezydenta Miasta Sopot. Jest laureatem kilku grantów Komitetu Badań Naukowych, Ministerstwa Edukacji i Szkolnictwa Wyższego oraz Narodowego Centrum Nauki (w tym grantu Maestro w 2013 r.), a także programu TEAM Fundacji na rzecz Nauki Polskiej (w 2009 r.); kilkukrotnym członkiem panelu oceniającego granty Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych (ERC) oraz recenzentem w renomowanych czasopismach naukowych z obszaru biologii molekularnej.

O Nagrodzie

Nagroda Fundacji na rzecz Nauki Polskiej jest wyróżnieniem indywidualnym przyznawanym przez Radę Fundacji w drodze konkursu. Laureaci są wybierani z grona kandydatów zgłaszanych przez wybitnych przedstawicieli środowiska naukowego, zaproszonych imiennie przez Radę i Zarząd FNP. Rada FNP pełni funkcję kapituły konkursu i dokonuje wyboru laureatów na podstawie opinii niezależnych ekspertów i recenzentów – głównie z zagranicy – oceniających dorobek kandydatów. Nagroda jest przyznawana w czterech obszarach: nauk o życiu i o Ziemi, nauk chemicznych i o materiałach, nauk matematyczno-fizycznych i inżynierskich oraz nauk humanistycznych i społecznych. ■

fot. Magdalena Wiśniewska-Kraśnińska/FNP

Prof. Aleksandra Gaworska-Krzemińska nagrodzona przez Ministra Zdrowia

Indywidualną Nagrodą Ministra Zdrowia za znaczące osiągnięcia w zakresie działalności dydaktycznej, z uwzględnieniem aktywności w pracach zespołów doradczych nad opracowaniem zmian *Standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu pielęgniarki i położnej*, została uhonorowana **dr hab. Aleksandra Gaworska-Krzemińska, prof. uczelni**, kierowniczka Zakładu Zarządzania w Pielęgniarstwie, p.o. dyrektora Instytutu Pielęgniarstwa i Położnictwa, prodziekan ds. promocji i rozwoju Wydziału Nauk o Zdrowiu. Wyróżnienie wręczył 10 listopada wiceminister zdrowia Piotr Bromber w obecności rektora GUMed prof. Marcina Gruchały.

Od lewej: rektor GUMed prof. Marcin Gruchała; dr hab. Aleksandra Gaworska-Krzemińska, prof. uczelni i wiceminister zdrowia Piotr Bromber

Dr hab. Aleksandra Gaworska-Krzemińska, prof. uczelni jest wiceprzewodniczącą Krajowej Rady Akredytacyjnej Szkół Pielęgniarek i Położnych w kadencji 2021-2025. Przewodniczyła też pracom ministerialnego zespołu do opracowania zmian w wykazie dziedzin pielęgniarstwa oraz dziedzin mających zastosowanie w ochronie zdrowia, w których może być prowadzona specjalizacja i kursy kwalifikacyjne. Jest inicjatorką i współtwórczynią wprowadzenia w Polsce uprawnień do wypisywania recept przez pielęgniarki i położne oraz terminologii ICNP.

Nagrodzona badaczka jest absolwentką Wydziału Pielęgniarstwa Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu oraz studiów podyplomowych z zakresu zarządzania szpitalem na UJ, biostatystyki na UJ i pedagogiki na UG. Odbyła wiele szkoleń i kursów podyplomowych w Polsce i za granicą. Była sty-

pendystką UE oraz programu *Hope Project* z zakresu zarządzania ochroną zdrowia w Szwecji, Holandii, Anglii, Niemczech i na Węgrzech. Reprezentowała polskie pielęgniarstwo w strukturach Międzynarodowej Rady Pielęgniarek (ICN) oraz Europejskiej Grupie Pielęgniarek Badaczy. Pełniła funkcję redaktorki naczelnej „Problemów Pielęgniarstwa”, wiceprezeski Polskiego Towarzystwa Pielęgniarskiego i przewodniczącej Rady Naukowej PTP. ■

DR N. HUM. JOANNA ŚLIWIŃSKA
Rzeczniczka prasowa GUMed

fot. Paweł Sudara

Wręczono stypendia L'Oréal-UNESCO dla Kobiet i Nauki

Dr Aleksandra Rutkowska, adiunkt w Zakładzie Anatomii i Neurobiologii, zastępca kierownika badań Centrum Chorób Mózgu GUMed, otrzymała jedno z tegorocznych stypendiów L'Oréal-UNESCO dla Kobiet i Nauki w kategorii

habilitacyjnej. Laureatkę wyróżniono za opracowanie metod stymulacji potencjału regeneracyjnego mieliny w ośrodkowym układzie nerwowym. Stypendia wręczono podczas

Od lewej: prof. Ewa Łojkowska, prof. Michał Markuszewski, dr Aleksandra Rutkowska i prof. Bartosz Karaszewski

uroczystej gali zorganizowanej 14 listopada, w której uczestniczył także **prof. Michał Markuszewski**, prorektor ds. nauki. Przyznaje je niezależne Jury pod przewodnictwem **prof. Ewy Łojkowskiej** z Międzyuczelnianego Wydziału Biotechnologii UG i GUMed.

Dr Rutkowska bada układ nerwowy, a zwłaszcza możliwości poznawcze i procesy zachodzące w mózgu. Układ nerwowy porównuje do skomplikowanej układanki, której każdy kolejny odkryty fragment pozwala na lepsze zrozumienie całego obrazu.

– *Celem moich badań jest opracowanie terapii stymulującej odbudowę osłonek mieliny neuronów u ludzi* – mówi **dr Aleksandra Rutkowska**. – *Moim wielkim naukowym marzeniem jest przyczynienie się do powstania nowych leków, które umożliwią uruchomienie potencjału naprawczego mózgu. Chciałabym mieć swój udział w przywróceniu pacjentom ze stwardnieniem rozsianym i innymi chorobami neurodegeneracyjnymi nadziei na pełniejsze, aktywne życie – bez ograniczeń.*

W pracy naukowej dr Rutkowska skupia się na badaniu mechanizmów uszkodzenia mieliny oraz poszukiwaniu strategii zapobiegania jej uszkodzeniom i odbudowy, szczególnie w kontekście stwardnienia rozsianego, najczęstszej przyczyny nieurazowej niepełnosprawności neurologicznej u młodych dorosłych. Do uszkodzenia osłonki mielinowej dochodzi w przebiegu przewlekłych chorób neurodegeneracyjnych, m.in. stwardnienia rozsianego, choroby Alzheimerera czy choroby Parkinsona, ale również w konsekwencji nagłych zdarzeń, takich jak udar. Utrata osłonki mielinowej powoduje szereg objawów neurologicznych: problemy z równowagą, zaburzenia poznawcze czy upośledzenie funkcji mięśniowych. Badania dr Rutkowskiej skupione są na analizie funkcji szeregu

receptorów i kanałów, które mogą mieć kluczowe znaczenie w procesie odbudowy osłonki włókien nerwowych, izolującej aksony oraz umożliwiającej szybkie i skuteczne przesyłanie impulsów nerwowych.

Łącznie przyznano sześć stypendiów w trzech kategoriach – magisterskiej, doktorskiej i habilitacyjnej. Laureatką pierwszej z nich została **Natalia Sauer** z Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu, nagrodzona za badania nad wpływem nanosekundowych impulsów elektrycznych na ekspresję markerów powierzchniowych LAG-3 i PD-1 na komórkach czerniaka barwnikowego (A375) i bezbarwnikowego (C32). W kategorii doktoranckiej stypendia otrzymały: **mgr inż. Angelika Andrzejewska-Romanowska** z Instytutu Chemii Bioorganicznej PAN w Poznaniu za charakterystykę dynamiki strukturalnej i funkcjonalnej genomów RNA aktywnych retrotranspozonów LTR oraz **mgr inż. Elżbieta**

Wątor ze Szkoły Doktorskiej Nauk Ścisłych i Przyrodniczych w Małopolskim Centrum Biotechnologii UJ za opracowanie molekularnych podstaw deoksyhupuzynacji. W kategorii habilitacyjnej obok **dr Rutkowskiej** wyróżniono: **dr inż. Martę Pacię** z Jagiellońskiego Centrum Rozwoju Leków UJ za odkrycie nowych aspektów patofizjologii kropli lipidowych w zapaleniu izolowanego naczynia krwionośnego oraz **dr Magdalenę Zdrowowicz-Żamoję** z Katedry Chemii Fizycznej UG za badania dotyczące radiouwrażliwiania poprzez skojarzone działanie modyfikowanych nukleozydów i inhibitorów naprawy DNA w celu poprawy skuteczności radioterapii.

Celem programu L'Oréal-UNESCO dla Kobiet i Nauki jest promowanie osiągnięć naukowych utalentowanych badaczek, zachęcanie ich do kontynuacji prac zmierzających do rozwoju nauki oraz udzielenie im wsparcia finansowego. W Polsce program prowadzony jest od 2001 r. Jego organizatorem jest L'Oréal Polska wraz z Polskim Komitetem ds. UNESCO, Ministerstwem Edukacji i Nauki, Polską Akademią Nauk oraz UN Global Compact Network Poland. Do 2015 r. przyznawane były stypendia dla 5 wybitnych badaczek. Od 16. edycji programu ze względu na nową kategorię dla magistrantek roczne stypendia przyznawane są 6 kobietom nauki. W ciągu 23 lat w Polsce jury wyróżniło 123 stypendystki.

Więcej informacji dostępnych jest na stronie organizatora programu stypendialnego lorealdlakobietnauki.pl. ■

oprac. **DR N. HUM. JOANNA ŚLIWIŃSKA**
Rzeczniczka prasowa GUMed,
kierująca Sekcją ds. Komunikacji

fot. archiwum prywatne

Specjaliści GUMed w zespole ekspertów przy Rzeczniku Praw Pacjenta

Rzecznik Praw Pacjenta powołał 5 października pierwszych członków Zespołu ds. Świadczeń z Funduszu Kompensacyjnego Zdarzeń Medycznych. W gronie 45 specjalistów reprezentujących różne dziedziny medycyny nie zabrakło reprezentantów Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego. Akty powołania otrzymali **prof. Michał Kaliszan**, kierownik Katedry i Zakładu Medycyny Sądowej, specjalista w dziedzinie medycyny sądowej, oraz **prof. Tomasz Zdrojewski**, kierownik Zakładu Prewencji i Dydaktyki, specjalista w dziedzinie hipertensjologii i chorób wewnętrznych. Do zadań Zespołu należy wydawanie opinii medycznych wspomagających Rzecznika w rozpatrywaniu wniosków o przyznanie świadczenia kompensacyjnego.

Fundusz Kompensacyjny Zdarzeń Medycznych zapewnia szybki tryb uzyskania rekompensat przez pacjentów, którzy podczas pobytu w szpitalu doznali rozstroju zdrowia lub uszkodzenia ciała albo ulegli zakażeniu. W razie śmierci pacjenta świadczenie pieniężne przysługuje jego bliskim.

Prof. Michał Kaliszan

Prof. Tomasz Zdrojewski

Uzyskanie wsparcia finansowego nie wymaga udowodnienia winy podmiotu leczniczego. Istotne jest to, czy szkody można było uniknąć. Fundusz obejmuje zdarzenia, do których doszło po 6 września 2023 r., a także wcześniejsze, jeśli wnioskodawca dowiedział się o zdarzeniu dopiero po tej dacie. Po otrzymaniu wniosku od osoby uprawnionej Rzecznik gromadzi niezbędną dokumentację, a następnie przekazuje ją do zaopiniowania działającemu przy nim Zespołowi ds. Świadczeń, po czym wydaje decyzję w sprawie przyznania świadczenia.

Więcej informacji na temat Zespołu i Funduszu Kompensacyjnego Zdarzeń Medycznych można znaleźć na stronie [Rzecznika Praw Pacjenta](#). ■

DR N. HUM. JOANNA ŚLIWIŃSKA
Rzeczniczka prasowa GUMed

fot. Paweł Sudara

Projekt Centrum Transferu Technologii GUMed w europejskiej czołówce

Współrealizowany przez Centrum Transferu Technologii GUMed międzynarodowy projekt pt. **From Scientists to Innovators for Industry** (SCI FI) zajął II miejsce w konkursie Europe Emerging Awards w kategorii Future-Proof Education. Podczas uroczystości zorganizowanej 8 listopada w Brukseli nagrodę odebrała prof. Lucyna Woźniak z Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, lidera konsorcjum realizującego projekt. Został on doceniony za zaangażowanie we wspieranie transferu wiedzy ze środowiska akademickiego do biznesu i wzmocnienie pozycji nowych przedsiębiorców.

Projekt SCI FI – realizowany w ramach organizacji European Institute of Innovation and Technology (EIT Health) – to płatny 3-miesięczny kurs składający się z modułów *online*, seminariów, sesji mentorskich i wydarzeń stacjonarnych. Cykl szkoleń kierowany jest do studentów, doktorantów, młodych naukowców i absolwentów, którzy są zainteresowani rozpoczęciem kariery w przemyśle lub nawiązaniem współpracy z tym sektorem w ramach swoich badań. Podczas kursu uczestnicy nabywają umiejętności w zakresie: komunikacji i współpracy;

zrozumienia potrzeb klienta, myślenia projektowego i prototypowania; zarządzania strategicznego; rozwiązywania problemów i krytycznego myślenia; zarządzania projektami; zarządzania operacyjnego; finansów i dostępu do rynku.

Kursy w ramach projektu są organizowane cyklicznie od 2021 r. Partnerami w konsorcjum SCI FI są: Uniwersytet Medyczny w Łodzi, Gdański Uniwersytet Medyczny, Universiteit Maastricht (Holandia), National University of Ireland, Friedrich-Alexander-Universität Erlangen-Nürnberg (Niemcy), Karolinska Institutet (Szwecja), Boehringer Ingelheim RCV (Austria), Siemens Healthineers (Niemcy), Novartis (Czechy), Deolitte (EU), DEX Innovation Centre (Czechy), MADoPA (Francja) i Medicen de Paris (Francja).

Prace nad projektem SCI FI rozpoczęły się w 2020 r., zaś jego pierwsza edycja miała miejsce w 2021 r. wyłącznie w formie *online*, ze względu na panującą pandemię. Od 2022 r. projekt powrócił do swoich pierwotnych założeń organizacyjnych i odbywa się w formie dwóch spotkań stacjonarnych – otwierającego *Kick-off event* oraz zamykającego *Final event*. Realizacja cyklu szkoleniowego, warsztatów oraz *Mid-term event* odbywa się w formule *online*.

Ubiegłoroczna, druga edycja kursu SCI FI zgromadziła interdyscyplinarne grupy uczestników na *Kick-off event* w Łodzi,

natomiast zakończenie projektu odbyło się w Wiedniu. W 2023 r. uczestnicy projektu rozpoczęli kurs w Barcelonie, gdzie zostały im powierzone rzeczywiste wyzwania, z którymi mierzą się firmy takie jak: Boehringer Ingelheim RCV, Deolitte, Novartis, Roche i Healthineers. Zakończenie projektu odbędzie się w Erlangen w Niemczech w dniach 11-12 grudnia.

Statystyki dotyczące dalszego rozwoju kariery zawodowej uczestników kursu SCI FI wskazują, że spośród 42 uczestników edycji z 2021 r. aż 10 przeszło do przedsiębiorstw lub uzyskało awans. Natomiast w 2022 r. aż 12 z 47 uczestników znalazło zatrudnienie w firmach takich jak Roche czy Boehringer Ingelheim.

Rekrutacja do czwartej edycji projektu realizowanej w ramach współpracy w EIT Health rozpocznie się w marcu 2024 r., a uczestnicy spotkają się na *Kick-off event* w Maastricht. *Final event* odbędzie się tym razem w Gdańsku. Wydarzenie zamykające czwartą edycję zakończy również 4-letni projekt finansowany w ramach EIT Health. Więcej informacji o programie dostępnych jest na stronie [CTT GUMed](#). ■

KAROLINA KĄDZIELA
DR KATARZYNA WALIGÓRA-BOREK
Centrum Transferu Technologii

Uczestnicy i konsorcjanci projektu SCI FI 2023 na *Kick-off event* w Barcelonie | fot. archiwum prywatne

Sukcesy studentów w konkursie *E(x)plory*

Studenci I roku kierunku lekarskiego: **Bogdan Jabłoński**, **Oliwia Raniszewska** oraz **Wiktoria Sadowska** zajęli II miejsce w tegorocznej edycji Konkursu Naukowego *E(x)plory* z projektem pt. *Skin Preventer – system wspomagania diagnostyki zmian skórnych*, zdobywając stypendium naukowe w wysokości 10 tys. zł. Krajowy finał konkursu odbył się w dniach 18-20 października w Pomorskim Parku Naukowo-Technologicznym

w Gdyni. Laureaci odebrali nagrody podczas gali zorganizowanej ostatniego dnia wydarzenia.

Skin Preventer to projekt rozpoczęty przez obecnych studentów naszej Uczelni jeszcze w okresie ich nauki w Uniwersyteckim Liceum Ogólnokształcącym w Toruniu, które reprezentowali podczas zorganizowanych na początku 2023 r. regionalnych

etapów konkursu. Projekt ten jest w dalszym ciągu realizowany. Jego opiekunami naukowymi są **mgr Sylwia Jędrzejewska** z ULO w Toruniu oraz **dr hab. Martyna Sławińska** z Katedry i Kliniki Dermatologii, Wenerologii i Alergologii GUMed.

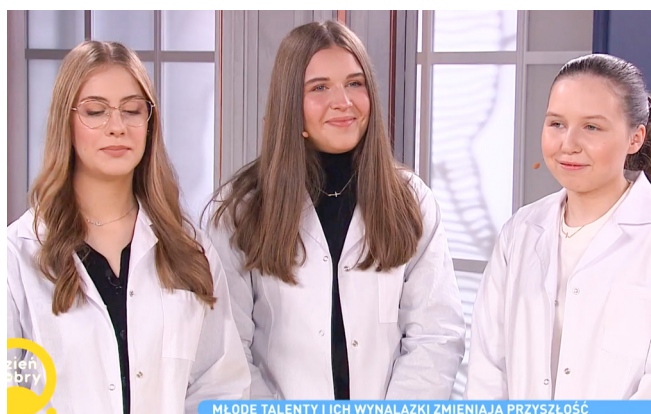
– W ramach projektu pracujemy nad rozwiązaniem, które w oparciu o opracowane i wytrenowane przez nas sieci neuronowe będzie klasyfikować zmiany skórne. Opracowujemy różne rodzaje sieci, m.in. przeznaczone dla medyków i osób prywatnych. Poza tym prowadzimy działania o charakterze edukacyjno-społecznym – wraz z wolontariuszami promujemy profilaktykę w zakresie dermatologii – wyjaśnia kierująca zespołem **Oliwia Raniszewska**. – Zależy nam na tym, by podczas edukacji akademickiej rozwijać naszą pracę, m.in. poprzez przeprowadzenie dokładniejszych testów czy poszerzenie funkcjonalności urządzenia.

Do ogólnopolskiego finału konkursu jeszcze w okresie nauki w szkole średniej zakwalifikowały się również obecne studentki I roku kierunku lekarskiego GUMed: **Julia Hajduk**, **Dominika Wołek** i **Alicja Lemańska**, autorki projektu pt. *Ekologiczne wędzidło dla koni z bambusa*, oraz **Alicja Piszko**, jedna z twórczyni projektu pt. *Jak wzmocnić lód i zmniejszyć niszczący efekt zamarzania*.

Projekt, który obok Alicji Piszko stworzyły **Zofia Bugiel** i **Julia Piszko**, skupia się na rozwiązaniu problemów dotyczących

Wiktorja Sadowska, Oliwia Raniszewska i Bogdan Jabłoński

Od lewej: Zofia Bugiel, Alicja Piszko i Julia Piszko w programie *Dzień dobry TVN*

marnowania wody poprzez zwiększenie wytrzymałości tafli lodowej i odporności naczyń z zamarzającą cieczą na pęknięcie.

– Motywacją do opracowania projektu był problem marnowania wody, której zasoby niepokojąco maleją. Możemy temu przeciwdziałać np. poprzez zbieranie deszczówki, wykorzystywanej m.in. do podlewania roślin ogrodowych lub wypełniania oczek wodnych – wyjaśnia **Alicja Piszko**. – Niestety wypełnione zbiorniki pękają w czasie mrozu, dlatego przed zimą konieczne jest wylewanie – a więc niewykorzystywanie – znajdującej się w nich wody. Ponadto corocznie do tworzenia lodowisk zużywane są hektolitry wody, a kruchość lodu sprawia, że tafle wymaga częstej odnowy.

Opiekunem projektu pt. *Jak wzmocnić lód i zmniejszyć niszczący efekt zamarzania* jest **Grażyna Linder** ze Słupskiej Szkoły Młodych Fizyków, do której uczęszczały jego autorki przed podjęciem studiów. ■

JAKUB WINIEWSKI
Sekcja ds. Komunikacji

fol. Beata Trapnell, archiwum prywatne

Najlepsze prace magisterskie na kierunku analityka medyczna

17 października w formie *online* odbył się konkurs prac magisterskich wykonanych w GUMed na kierunku analityka medyczna w roku akademickim 2022/2023. Uczestników i publiczność powitali: **dr hab. Tomasz Smiatacz**, prorektor ds. studenckich, oraz **prof. Andrzej Szutowicz** z Zakładu Medycyny

Laboratoryjnej, konsultant wojewódzki w dziedzinie diagnostyki laboratoryjnej.

W rywalizacji zwyciężyła **Klaudia Stawarska**, która zaprezentowała pracę pt. *Zmiany aktywności deaminazy adenozyliny jako*

źródło powikłań naczyniowych w chorobie koronawirusowej o łagodnym przebiegu, wykonaną w Katedrze i Zakładzie Biochemii pod kierownictwem **dr hab. Barbary Kutryb-Zajac**.

Drugie miejsce przyznano **Julii Gładysz** za pracę pt. *Polimorfizm genu ERAP2 u chorych na cukrzycę typu 1*, wykonaną w Katedrze i Zakładzie Immunologii Medycznej pod kierownictwem **dr hab. Bartosza Słomińskiego**.

Trzecie miejsce zajęła **Monika Muszak**, która przedstawiła pracę pt. *Techniki telemedyczne stosowane w personalizacji terapii monitorowanej lekami u pacjentów z zaburzeniami rytmu serca*, wykonaną w Zakładzie Medycznej Diagnostyki Laboratoryjnej pod kierownictwem **prof. Leszka Kalinowskiego**. Praca została wyróżniona Nagrodą Publiczności.

Do konkursu zgłoszono 6 prac, które zostały ocenione przez komisję konkursową w składzie: prodziekan Wydziału Farmaceutycznego **prof. Magdalena Prokopowicz** (przewodnicząca), kierownik kierunku analityka medyczna **dr hab. Agnieszka Ćwiklińska**, przedstawiciele nauczycieli akademickich: **prof. Monika Sakowicz-Burkiewicz**, **dr hab. Agnieszka Kuchta** i **dr hab. Ewelina Dziurkowska**, członek Prezydium Krajowej Rady Diagnostów Laboratoryjnych **mgr Alicja Utracka** oraz przewodnicząca Studenckiego Towarzystwa Diagnostów Laboratoryjnych **Kamila Podpłowska**. ■

MAGDALENA STANKIEWICZ

Kierownik Dziekanatu Wydziału Farmaceutycznego

fot. archiwum prywatne

Wsparcie aktywności naukowej i ocena parametryczna jednostek GUMed

PROF. MICHAŁ MARKUSZEWSKI
Prorektor ds. nauki

MGR ALEKSANDRA DOLACIŃSKA
Biuro ds. Nauki

Gdański Uniwersytet Medyczny to wiodąca uczelnia w kraju nie tylko w obszarze nauk medycznych, ale także wśród wszystkich szkół wyższych. Świadczy o tym m.in. miejsce w dziesiątce uczelni badawczych wyłonionych w ramach programu MEiN *Inicjatywa Doskonałości – Uczelnia Badawcza*, jak również utrzymująca się od lat bardzo wysoka (pierwsza dziesiątka) pozycja w Rankingu Szkół Wyższych *Perspektywy*. Utrzymanie wysokiego poziomu naukowego wymaga dużego zaangażowania, przede wszystkim badaczy i zespołów badawczych, ale także Uniwersytetu jako organizmu odpowiedzialnego za efektywne wspieranie oraz organizowanie nauki. Służy temu wiele podejmowanych w GUMed inicjatyw, takich jak programy wsparcia finansowego dla młodych i doświadczonych badaczy, wsparcia publikacyjnego i statystycznego, powołanie sieci centrów i laboratoriów badawczych typu *core facility*, programy

realizowane w ramach IDUB (m.in. *Młody Twórca Nauki*, *Inkubator GUMed*, *Research Travel Grants*) czy wreszcie przydzielanie części subwencji otrzymywanej z budżetu państwa na realizację statutowych tematów badawczych podejmowanych w ramach utrzymania potencjału badawczego.

Realizacją i koordynacją powyższych działań zajmuje się Biuro ds. Nauki. W 2023 r. Biuro w ramach programu wsparcia dla młodych badaczy udzieliło 51 dofinansowań na łączną kwotę blisko 500 tys. zł. Dzięki temu programowi młodzi naukowcy mogli pozyskać środki na zakup podstawowych materiałów i odczynników oraz sfinansować wyjazdy na konferencje. Od 2021 r. realizowany jest innowacyjny program skierowany głównie do samodzielnych pracowników naukowych pod nazwą *Doświadczony Badacz* (DB). W dwóch pierwszych edycjach wsparcie finansowe uzyskało 57 projektów badawczych na łączną kwotę 3 335 189 zł (ok. 75% środków z programu IDUB). W bieżącym roku trwa selekcja projektów w ramach trzeciej edycji konkursu ukierunkowanej na projekty Agencji Badań Medycznych. W efekcie zrealizowanych już projektów DB, poza licznymi publikacjami, dwoje naukowców – **dr hab. Justyna Gołębiwska** z Katedry i Kliniki Nefrologii, Transplantologii i Chorób Wewnętrznych oraz **dr hab. Krzysztof Hinc** z Zakładu Bakteriologii Molekularnej – otrzymali granty z Narodowego Centrum Nauki w ramach programu OPUS 22 na kwotę całkowitą ok. 6,3 mln zł, z czego ok. 2,8 mln zł zostało przeznaczone na realizację badań w GUMed. Wsparcie finansowe w ramach programu DB było realizowane wspólnie z Biurem ds. Programu IDUB, kierowanym przez pełnomocnika Rektora ds. Programu IDUB **prof. Tomasza Bączka**. →

Bardzo istotnym programem, także realizowanym wspólnie z Biurem ds. Programu IDUB, jest *Wsparcie publikacyjne*, które w bieżącym roku udzieliło finansowania na ok. 1,5 mln zł (500 tys. zł ze środków Biura ds. Nauki). Od lat Biuro wspiera także działalność związaną z rozwojem badawczym studentów zrzeszonych w ramach Studenckich Kół Naukowych, na co w roku 2023 przeznaczone zostało ok. 100 tys. zł. Warto nadmienić, że studenci GUMed w 2022 r. opublikowali, we współautorstwie, łącznie 237 publikacji naukowych, w tym 124 pełnotekstowych z listy *Journal Citation Reports* (co przyniosło 272,8 IF i 8 855 punktów MEiN) oraz 113 streszczeń.

Od 2022 r. Biuro finansuje także wkład własny konieczny do realizacji projektów w ramach konkursów europejskich. W roku 2023 na pokrycie wkładu własnego projektu *European Federation for Cancer Images* (EUCAM), kierowanego przez **dr. Macieja Bobowicza** z II Zakładu Radiologii, przyznało kwotę 250 tys. zł. Dodatkowo kosztem ponoszonym na poziomie budżetu Biura są opłaty uiszczane z tytułu ubezpieczenia eksperymentów badawczych realizowanych w GUMed, które tylko w 2023 r. wyniosły ok. 120 tys. zł.

Niezmiennie dominującym rodzajem wsparcia udzielanym przez Biuro ds. Nauki jest realizacja zadań statutowych w ramach czterech Wydziałów Uczelni (ok. 80% dostępnego budżetu finansowego na naukę w 2023 r.). Od wielu lat proces ten jest determinowany przez przeprowadzaną corocznie ocenę parametryczną jednostek naukowych GUMed.

Pozycja w rankingu i liczba zdobytych punktów przekładają się na wielkość przydzielanych środków, tzw. ST. Mając na względzie niekiedy bardzo niskie ST w poszczególnych grupach jednostek, w tym roku podjęto decyzję o przyznaniu minimalnej wysokości dofinansowania niezależnie od liczby zdobytych

punktów w każdej grupie jednostek. I tak dla jednostek z kategorii D minimalne finansowanie ST wyniosło 10 tys. zł (w zeszłym roku 5 tys. zł), w grupie jednostek kategorii C minimalne kwoty wyniosły 20 tys. zł, w grupie B minimum to 40 tys. zł, a w grupie A – 80 tys. zł.

Warto przypomnieć, że po analizie sposobu naliczania punktów w poszczególnych kategoriach, Senacka Komisja ds. Nauki w 2021 r. zmieniła system naliczania punktów parametrycznych, aby szczególnie doceniać publikacje naukowe ukazujące się w czasopiśmie z dwóch najwyższych percentyli oraz pierwszego decyla czasopiśm z Impact Factor. Współczynnik ten jest obliczany na podstawie bazy Web of Science Core Collection w obrębie poszczególnych dziedzin według klasyfikacji *Journal Citation Reports*, do których przypisane jest dane czasopismo. Dodatkowe punkty w ocenie przyznawane były za pierwsze i korespondencyjne autorstwa pracownika ocenianej jednostki (Tabela 1). Wprowadzone zmiany miały na celu promowanie publikowania wyników w najbardziej prestiżowych i najwyżej punktowanych czasopiśmie z poszczególnych dziedzin według klasyfikacji *Journal Citation Reports*. Należy podkreślić, że to czasopiśmom z najwyższych percentyli współczynnika wpływu IF jest przyznawana maksymalna możliwa liczba 200 punktów w wykazach czasopiśm sporządzanych przez Ministra Edukacji i Nauki. Podobnie zostało zmienione podejście do oceny projektów badawczych w Uczelni i od zeszłego roku już za samo skuteczne złożenie wniosku grantowego w Biurze Projektów jednostka otrzymuje punkty, które przy pozytywnej decyzji o przyznaniu finansowania na dany projekt będą także naliczane w kolejnych latach jego trwania. Projekty Agencji Badań Medycznych oraz te, w których jednostka GUMed jest liderem konsorcjum, albo które są realizowane we współpracy z zagranicą, także są specjalnie doceniane punktowo w ocenie parametrycznej.

Tabela 1.

Publikacje ze wskaźnikiem IF	Punktacja GUMed	Punktacja GUMed za pierwsze autorstwo w pracy*	Punktacja GUMed za autorstwo korespondencyjne w pracy*	Punktacja GUMed za autorstwo korespondencyjne równorzędne w pracy**
Publikacja w 98 i 99 percentyli	1000 pkt	500 pkt	500 pkt	250 pkt
Publikacja w decylnie pierwszym (D1)	500 pkt	250 pkt	250 pkt	125 pkt
Publikacja w kwartylnie pierwszym (Q1)	300 pkt	150 pkt	150 pkt	75 pkt
Publikacja w kwartylnie drugim (Q2)	200 pkt	100 pkt	100 pkt	50 pkt
Publikacja w kwartylnie trzecim (Q3)	100 pkt	50 pkt	50 pkt	25 pkt
Publikacja w kwartylnie czwartym (Q4)	50 pkt	25 pkt	25 pkt	12,5 pkt
Publikacja z punktacją MEiN bez wskaźnika Impact Factor	20 pkt	20 pkt	20 pkt	10 pkt

* W tym autorstwo równorzędne.

** W sytuacji, gdy autorzy korespondencyjni w publikacji pochodzą z dwóch różnych jednostek.

W roku bieżącym – analogicznie do roku poprzedniego – zebrania danych o dorobku naukowym poszczególnych jednostek dokonali pracownicy Biura ds. Nauki we współpracy z Biurem Projektów, Centrum Transferu Technologii oraz Dziekanatami poszczególnych Wydziałów. Od strony bibliometrycznej ocenę koordynowała i przeprowadziła Biblioteka Główna GUMed przy współudziale Biblioteki Wydziału Farmaceutycznego.

Podsumowanie osiągniętych wyników naukowych przedstawia się następująco: działalność publikacyjna stanowiła podstawowe źródło punktacji (80,26% sumy R). Wszystkie 134 jednostki Wydziału Lekarskiego, Wydziału Farmaceutycznego, Wydziału Nauk o Zdrowiu oraz Międzyuczelnianego Wydziału Biotechnologii wykazały takie osiągnięcia, uzyskując łącznie 520 282,5 punktu. Punktacja za pozostałe osiągnięcia rozłożyła się następująco: stopnie i tytuły naukowe – 6 850 punktów (1,06%); projekty krajowe i międzynarodowe – 107 150 punktów (16,53%); działalność usługowo-badawcza – 2 550 punktów (0,39%); patenty – 8 850 punktów (1,37%); wdrożenia – 2 600 punktów (0,40%). Ogółem za wszystkie osiągnięcia zdobyte przez poszczególne jednostki w 2022 r. uzyskano 648 282,5 punktu.

Ocena parametryczna aktywności naukowej poszczególnych jednostek Uniwersytetu, czyli przyznanie kategorii jednostkom na 2023 r., została dokonana na podstawie sumy osiągnięć punktowanych (R), które jednostki te wypracowały odpowiednio w latach 2020, 2021 i 2022. Wśród zakwalifikowanych do najwyższej kategorii A najwięcej, bo aż 14, to jednostki organizacyjne Wydziału Lekarskiego, 6 przynależy do Wydziału Farmaceutycznego, a po 1 do Wydziału Nauk o Zdrowiu oraz Międzyuczelnianego Wydziału Biotechnologii. W porównaniu do oceny parametrycznej za 2021 r. w przypadku WL liczba jednostek zaliczonych do kategorii A zmniejszyła się o jedną, natomiast w przypadku WF wzrosła o jedną.

Podsumowując, obserwowane zmiany w liczbie i jakości publikowanych artykułów naukowych, jak również składanych i otrzymywanych wniosków grantowych oraz pozostałych aktywności z obszaru działań badawczo-wdrożeniowych dają realną szansę na umocnienie pozycji GUMed jako Uczelni Badawczej o wysokiej rozpoznawalności międzynarodowej. ■

PROF. MICHAŁ MARKUSZEWSKI
MGR ALEKSANDRA DOLACIŃSKA

Tabela 2.

Lp.	Wydział	Jednostka organizacyjna	Suma R z lat 2020, 2021, 2022	Kategoria 2023 wg sumy R
1.	WL	Katedra i Klinika Onkologii i Radioterapii	50 047,00	A
2.	WL	I Katedra i Klinika Kardiologii	45 944,00	A
3.	WL	Katedra i Klinika Dermatologii, Wenerologii i Alergologii	42 657,00	A
4.	WL	Katedra i Zakład Biochemii	37 581,00	A
5.	WL	Katedra i Klinika Chirurgii Onkologicznej	27 930,00	A
6.	WL	Katedra i Klinika Nefrologii, Transplantologii i Chorób Wewnętrznych	27 444,00	A
7.	WF	Katedra i Zakład Chemii Farmaceutycznej	25 262,00	A
8.	WNoZ	II Zakład Radiologii	24 896,00	A
9.	MWB	Zakład Onkologii Translacyjnej	23 157,00	A
10.	WL	Klinika Kardiologii i Elektroterapii Serca	22 495,00	A
11.	WL	Katedra i Klinika Otolaryngologii	22 309,00	A
12.	WF	Zakład Medycznej Diagnostyki Laboratoryjnej	21 788,00	A
13.	WL	Klinika Alergologii	21 634,00	A
14.	WL	Katedra i Zakład Patomorfologii	20 835,00	A

Tabela 2. cd.

Lp.	Wydział	Jednostka organizacyjna	Suma R z lat 2020, 2021, 2022	Kategoria 2023 wg sumy R
15.	WF	Katedra i Zakład Biologii i Botaniki Farmaceutycznej	20 545,00	A
16.	WF	Zakład Biofarmacji i Farmakokinetyki	19 976,00	A
17.	WL	Katedra i Klinika Pediatrii, Hematologii i Onkologii	18 957,00	A
18.	WL	Katedra i Klinika Hematologii i Transplantologii	18 854,00	A
19.	WF	Katedra i Zakład Chemii Nieorganicznej	18 795,00	A
20.	WL	Klinika Chirurgii Ogólnej, Endokrynologicznej i Transplantacyjnej	18 351,00	A
21.	WF	Katedra i Zakład Biochemii Farmaceutycznej	18 215,00	A
22.	WL	Klinika Nadciśnienia Tętniczego i Diabetologii	17 854,00	A
23.	WL	Katedra i Zakład Immunologii Medycznej	17 238,00	B
24.	MWB	Zakład Biologii Komórki i Immunologii	16 390,00	B
25.	WL	Klinika Ginekologii i Położnictwa	15 781,00	B
26.	WL	Zakład Prewencji i Dydaktyki	15 698,00	B
27.	WNoZ	Zakład Żywienia Klinicznego i Dietetyki	15 549,50	B
28.	WNoZ	Zakład Bioenergetyki i Fizjologii Wysiłku Fizycznego	15 051,00	B
29.	WL	Katedra i Zakład Histologii	14 910,00	B
30.	WNoZ	Zakład Immunobiologii i Mikrobiologii Środowiska	14 382,00	B
31.	WL	Katedra i Zakład Chemii Medycznej	14 335,00	B
32.	WF	Katedra i Zakład Chemii Fizycznej	14 227,00	B
33.	WL	Katedra i Zakład Biologii i Genetyki Medycznej	14 103,00	B
34.	WL	Klinika Anestezjologii i Intensywnej Terapii	13 945,00	B
35.	WNoZ	Zakład Pielęgniarstwa Neurologiczno-Psychiatrycznego	13 942,00	B
36.	WNoZ	Zakład Pielęgniarstwa Internistyczno-Pediatrycznego	12 867,00	B
37.	WNoZ	Klinika Rehabilitacji	12 663,00	B
38.	WF	Katedra i Zakład Chemii Analitycznej	12 395,00	B
39.	WF	Katedra i Zakład Patofizjologii Farmaceutycznej	12 360,00	B
40.	WNoZ	Zakład Pielęgniarstwa Anestezjologicznego i Intensywnej Opieki	12 075,00	B
41.	WL	Katedra i Klinika Chirurgii Klatki Piersiowej	11 782,00	B
42.	WL	Katedra i Klinika Kardiologii Dziecięcej i Wad Wrodzonych Serca	11 725,00	B
43.	WL	Katedra i Zakład Fizjopatologii	11 185,00	B
44.	WL	Katedra i Klinika Reumatologii, Immunologii Klinicznej, Geriatrii i Chorób Wewnętrznych	11 162,00	B
45.	WF	Katedra i Zakład Toksykologii	11 108,00	B

Tabela 2. cd.

Lp.	Wydział	Jednostka organizacyjna	Suma R z lat 2020, 2021, 2022	Kategoria 2023 wg sumy R
46.	WL	Zakład Medycyny Rodzinnej	11 088,00	B
47.	WL	Zakład Diagnostyki Chorób Serca	10 953,00	B
48.	WL	Katedra i Klinika Endokrynologii i Chorób Wewnętrznych	10 875,00	B
49.	WL	Klinika Pneumonologii	10 728,00	B
50.	WL	Klinika Psychiatrii Dorosłych	10 584,00	B
51.	WNoZ	Katedra i Klinika Medycyny Ratunkowej	10 456,00	B
52.	WL	Klinika Neurologii Dorosłych	10 319,00	B
53.	WF	Katedra i Zakład Mikrobiologii Farmaceutycznej	10 232,00	B
54.	WNoZ	Zakład Neurofizjologii, Neuropsychologii i Neuroinformatyki	10 230,00	B
55.	WL	Katedra i Klinika Pediatrii, Gastroenterologii, Alergologii i Żywności Dzieci	10 228,00	B
56.	WNoZ	Zakład Parazytologii Tropikalnej	10 200,00	B
57.	WL	Zakład Radiologii	9 878,00	B
58.	WL	Katedra i Klinika Pediatrii, Nefrologii i Nadciśnienia	9 455,00	B
59.	WL	Zakład Embriologii	9 420,00	B
60.	WF	Katedra i Zakład Chemii Organicznej	9 366,00	B
61.	WL	Katedra i Zakład Medycyny Sądowej	9 362,00	B
62.	WL	Katedra i Klinika Kardiochirurgii i Chirurgii Naczyniowej	9 350,00	B
63.	WNoZ	Zakład Zdrowia Publicznego i Medycyny Społecznej	9 178,00	B
64.	WF	Katedra i Zakład Farmacji Stosowanej	9 145,00	B
65.	WL	Klinika Neurologii Rozwojowej	9 137,00	B
66.	WNoZ	Zakład Pielęgniarstwa Położniczo-Ginekologicznego	9 086,00	B
67.	WL	Zakład Chirurgii Stomatologicznej	9 072,00	B
68.	WNoZ	Zakład Badań nad Jakością Życia	9 045,00	C
69.	WNoZ	Zakład Toksykologii Środowiska	8 949,00	C
70.	WL	Katedra i Klinika Pediatrii, Diabetologii i Endokrynologii	8 717,00	C
71.	WL	Katedra i Klinika Urologii	8 475,00	C
72.	WF	Zakład Chemii Klinicznej	8 327,00	C
73.	WNoZ	Zakład Medycyny Nuklearnej	7 751,00	C
74.	WNoZ	Zakład Medycyny Tropikalnej i Epidemiologii	7 721,00	C
75.	MWB	Zakład Enzymologii i Onkologii Molekularnej	7 530,00	C
76.	WF	Zakład Farmakodynamiki	7 475,00	C

Tabela 2. cd.

Lp.	Wydział	Jednostka organizacyjna	Suma R z lat 2020, 2021, 2022	Kategoria 2023 wg sumy R
77.	WNoZ	Zakład Ratownictwa Medycznego	7 131,00	C
78.	WNoZ	Zakład Patologii i Neuropatologii	6 870,00	C
79.	WNoZ	Klinika Kardiologii i Chorób Wewnętrznych	6 805,00	C
80.	WL	Zakład Anatomii i Neurobiologii	6 555,00	C
81.	WL	Katedra i Klinika Neurochirurgii	6 495,00	C
82.	WL	Katedra i Klinika Chirurgii i Urologii Dzieci i Młodzieży	6 446,00	C
83.	WNoZ	Zakład Fizjoterapii	5 901,00	C
84.	WL	Zakład Mikrobiologii Lekarskiej	5 722,00	C
85.	WL	Katedra i Zakład Fizjologii	5 670,00	C
86.	WL	Zakład Medycyny Laboratoryjnej	5 648,00	C
87.	WL	Zakład Patologii i Reumatologii Doświadczalnej	5 411,00	C
88.	WL	Katedra i Zakład Periodontologii i Chorób Błony Śluzowej Jamy Ustnej	5 140,00	C
89.	WNoZ	Zakład Informatyki Radiologicznej i Statystyki	5 135,00	C
90.	WF	Katedra i Zakład Bromatologii	5 011,00	C
91.	WL	Katedra i Zakład Farmakologii	4 910,00	C
92.	WF	Katedra i Zakład Farmakognozji	4 745,00	C
93.	WNoZ	Zakład Towaroznawstwa Żywności	4 683,00	C
94.	WL	Zakład Medycyny Molekularnej	4 680,00	C
95.	MWB	Zakład Bakteriologii Molekularnej	4 600,00	C
96.	WNoZ	Klinika Chorób Zawodowych, Metabolicznych i Wewnętrznych	4 538,00	C
97.	WNoZ	Zakład Prawa Medycznego i Farmaceutycznego	4 235,00	C
98.	WNoZ	Zakład Zarządzania w Pielęgniarstwie	4 073,00	C
99.	WL	Zakład Biostatystyki i Sieci Neuronowych	3 935,00	C
100.	WL	Katedra i Zakład Stomatologii Zachowawczej	3 686,00	C
101.	WL	Klinika Psychiatrii Rozwojowej, Zaburzeń Psychotycznych i Wiek Podeszłego	3 580,00	C
102.	WL	Zakład Mikrobiologii Jamy Ustnej	3 495,00	C
103.	WL	Katedra i Klinika Gastroenterologii i Hepatologii	3 460,00	C
104.	WF	Katedra i Zakład Technologii Chemicznej Środków Leczniczych	3 460,00	C
105.	WNoZ	Zakład Socjologii Medycyny i Patologii Społecznej	3 365,00	C

Tabela 2. cd.

Lp.	Wydział	Jednostka organizacyjna	Suma R z lat 2020, 2021, 2022	Kategoria 2023 wg sumy R
106.	WNoZ	Zakład Historii i Filozofii Nauk Medycznych	3 258,00	C
107.	WL	Klinika Chirurgii Plastycznej	3 205,00	C
108.	WL	Katedra i Klinika Ortopedii i Traumatologii Narządu Ruchu	2 920,00	C
109.	WL	Zakład Higieny i Epidemiologii	2 908,00	C
110.	WNoZ	Samodzielna Pracownia Biochemii Żywności	2 771,00	C
111.	WNoZ	Zakład Propedeutyki Onkologii	2 761,00	C
112.	WNoZ	Zakład Pielęgniarstwa Chirurgicznego	2 525,00	C
113.	WNoZ	Klinika Medycyny Hiperbarycznej i Ratownictwa Morskiego	2 485,00	D
114.	WNoZ	Zakład Endokrynologii Klinicznej i Doświadczalnej	2 420,00	D
115.	WL	Zakład Medycyny Paliatywnej	2 250,00	D
116.	WL	Klinika Neonatologii	2 042,00	D
117.	WL	Katedra i Zakład Protetyki Stomatologicznej	1 840,00	D
118.	WL	Centrum Symulacji Medycznej	1 617,00	D
119.	WNoZ	Zakład Toksykologii Klinicznej	1 596,00	D
120.	WL	II Klinika Ortopedii i Traumatologii Narządu Ruchu	1 590,00	D
121.	WL	Zakład Kardiologii	1 565,00	D
122.	WNoZ	Klinika Chorób Tropikalnych i Pasożytniczych	1 556,00	D
123.	WL	Zakład Ortopedii	1 460,00	D
124.	WL	Zakład Technik Dentystycznych i Zaburzeń Czynnościowych Narządu Żucia	1 350,00	D
125.	WL	Katedra i Zakład Fizyki i Biofizyki	1 310,00	D
126.	WL	Katedra i Klinika Okulistyki	1 239,00	D
127.	WL	Klinika Chorób Zakaźnych	1 050,00	D
128.	WL	Zakład Anatomii Klinicznej	1 050,00	D
129.	WNoZ	Zakład Psychologii Klinicznej	940,00	D
130.	WL	Katedra i Zakład Stomatologii Wiekowej	895,00	D
131.	WL	Klinika Chirurgii Szcękowo-Twarzowej	730,00	D
132.	WNoZ	Zakład Pielęgniarstwa Społecznego i Promocji Zdrowia	580,00	D
133.	WL	Zakład Etyki Medycznej	485,00	D
134.	WNoZ	Zakład Biochemii i Fizjologii Klinicznej	125,00	D

Fakty i mity w dydaktyce – jak uczyć skutecznie

Podsumowanie wykładu dr. Tomasza Gajderowicza

z Wydział Nauk Ekonomicznych UW

Wykład okolicznościowy dr. Tomasza Gajderowicza odbył się 5 października, podczas II Dnia Dydaktyki w GUMed, w auli im. prof. Zdzisława Kieturakisa w CMI. Prelegent przyjął zaproszenie od dr hab. Agnieszki Zimmermann, prof. uczelni, która jako prorektorka ds. jakości kształcenia zainicjowała konkurs kierowany do nauczycieli akademickich *Nowoczesna edukacja w GUMed*. Wykład został wygłoszony z myślą o zaproszonych na wydarzenie nauczycielach akademickich, którym podczas Dnia Dydaktyki wręczono nagrody za działania proaktywne wdrażane w naszej Uczelni.

#mityvsdowodynaukowe

Dr Gajderowicz oparł swój wykład o badania z zakresu ekonomii edukacji, które bezwzględnie rozprawiają się z powszechnie funkcjonującymi w społeczeństwie mitami i przekonaniem na temat procesu nauczania i uczenia się. Zalecał, by spojrzeć na edukację tak, jak patrzymy na medycynę, czyli przez pryzmat wyników badań eksperymentalnych. To doświadczenia z grupą kontrolną pod okiem ekspertów – pedagogów, psychologów – oraz metaanalizy powinny zyskać rangę wytycznych i być podstawą wdrażania reform edukacji i nowych programów nauczania.

#pamięćdlugotrwała #powtarzanie #zadawaniepytań

Prelegent przedstawił model funkcjonalny uczenia się. Celem skutecznej edukacji jest przeniesienie informacji tak, aby ślad

Dr Tomasz Gajderowicz | fot. Paweł Sudara

nowej wiedzy, przetwarzanej w pamięci roboczej, zapisał się w pamięci długotrwałej możliwie silnie. Z badań empirycznych wynika, że najskuteczniejszą metodą uczenia się jest przywoływanie z pamięci (ang. *retrieval practice*), nauczanie w odstępach (ang. *spaced practice*) oraz przeplatanie (ang. *interweaving*). Dr Gajderowicz zaproponował szereg praktycznych metod, za pomocą których można implementować te techniki w edukacji akademickiej, m.in. metodę utrzymywania uwagi (ang. *cold call*), techniki quizów, fiszek czy tzw. zrzucania z pamięci (ang. *brain dump*).

#styleuczeniasię

Następnie prelegent przedstawił dowody badań empirycznych, podważające zasadność wykorzystania teorii stylów nauczania oraz inteligencji wielorakich Howarda Gardnera. Dostosowywanie stylów uczenia do preferencji i talentów uczniów jest wręcz szkodliwe, gdyż zamyka osobę uczącą się na inne style nauki oraz uniemożliwia różnicowanie materiałów dydaktycznych. W praktyce zatem lepiej jest, gdy nauczyciel zaoszczędzony w ten sposób czas przeznacza na prace z uczniami, którzy wymagają większej uwagi.

#kodowanie dualne #mapamyśli

W zakresie metod wprowadzania nowego materiału prelegent podkreślił znaczenie kodowania dualnego, czyli przekazywania wiedzy jednocześnie za pomocą różnych kanałów, takich jak opowieść i obraz ilustrujący przekazywaną wiedzę. Metodą polegającą na kodowaniu dualnym jest np. tworzenie mapy myśli lub prezentowanie wiedzy wraz z jej schematem. Połączenie tej metody z przywoływaniem z pamięci (np. testowaniem) pozwala poprawić wyniki edukacji.

#zaangażowanie #skupienie

Dr Gajderowicz podkreślił, że kluczowe w procesie nauki obok powtarzania jest również zaangażowanie (wykonywanie zadań lub np. nauczanie innych) oraz wysoki poziom skupienia. Podał także ciekawe przykłady. Pierwszy dotyczył wniosków z badań, w których obok osoby uczącej się znajdował się telefon komórkowy – położony ekranem do góry, wpływał skrajnie niekorzystnie na proces przyswajania wiedzy, zaś gdy ekran skierowano do dołu, uczniowie uczyli się lepiej. Drugi przykład dotyczył implementacji piramidy uczenia się Edgara Dale'a i prowadził do wniosku, że należy bardzo uważnie stosować eksperymenty w dydaktyce, gdyż umożliwia to lepsze zapamiętanie najważniejszych kwestii. →

#zapamiętywanie #krytycznymyślenie

Wykładowca, angażując słuchaczy, postawił przed nimi także pytanie o to, czy w XXI w., w czasach Googla, nadal powinniśmy uczyć pamięciowo, czy też zamiast tego wybrać naukę krytycznego myślenia. Rozważania skonkludował stwierdzeniem, że należy uczyć obu, jednak prawdziwe krytyczne myślenie nie jest możliwe bez solidnej wiedzy. Umiejętność zapamiętywania stanowi zatem fundament dla głębszego zrozumienia i analizy informacji w każdej dziedzinie. Jako przykład podał eksperyment z lat 60., w którym uczestniczyli arcymistrzowie szachowi i grupa kontrolna, złożona ze zwykłych ludzi. Badanie dowiodło, że sukces w szachach polega na zapamiętaniu układów, a nie osiągnięciu mistrzostwa w rozumowaniu. Nie da się myśleć krytycznie i rozwiązywać złożonych problemów bez solidnej wiedzy.

#muzyka

Prelegent poruszył także kwestię muzyki i jej wpływu na proces uczenia się. Pomimo pewnych dowodów na wpływ muzyki o częstotliwości 40 Hz na możliwości kognitywne, nie ma jednak silnych przesłanek, by sądzić, że typowa muzyka puszczone w tle może zwiększyć wydajność uczenia się. Za zdecydowanie przeceniany uznał też popularny wśród rodziców niemowląt tzw. efekt Mozarta.

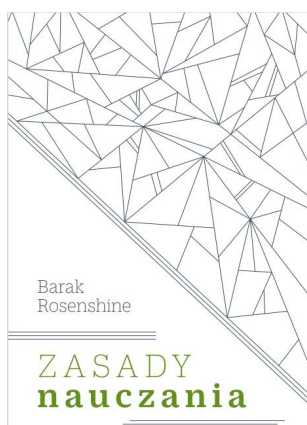
#krzywazapominania #przywoływaniepamięci #testowanie

Dr Gajderowicz podkreślał, że zapominanie jest procesem naturalnym, który przebiega zgodnie z krzywą zapominania Ebbinghausa – najszybciej z pamięci ulatują informacje usłyszane raz, a wraz z liczbą powtórzeń rośnie trwałość zapamiętywania.

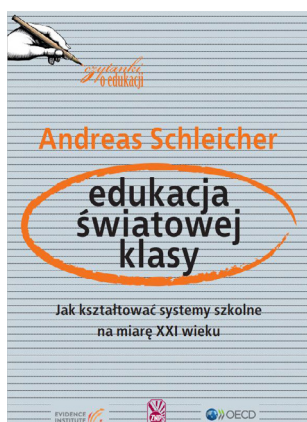
Przytoczył też eksperyment z 2006 r. Rodigera i Karpickego, w którym zbadano proces uczenia się i przypominania materiału. Jego uczestnicy otrzymali zadanie polegające na nauczeniu się rozdziału z podręcznika dowolną metodą (np. poprzez podkreślanie czy robienie notatek). Następnie badanych podzielono na dwie grupy. Jedna grupa po tygodniu ponownie otrzymała zadanie nauczenia się tego samego

John Dunlosky, *Jak uczyć uczniów jak się uczyć?*
Skuteczne strategie uczenia się,
Warszawa 2020

Barak Rosenshine, *Zasady nauczania,* Warszawa 2019

Andreas Schleicher, *Edukacja światowej klasy. Jak kształtować systemy szkolne na miarę XXI wieku,* Warszawa 2019

materiału, a druga grupa wypełniała test. Wyniki sprawdzające wiedzę pokazały, że zaraz po zakończeniu nauki lepiej wypadła grupa, która uczyła się dwa razy. Jednakże gdy wiedzę weryfikowano ponownie (dwa dni później), grupa, która uczyła się raz i potem przeszła test, wypadła znacznie lepiej, a po tygodniu prawie o 50% lepiej od pierwszej grupy. Badanie to pokazuje, że skuteczność nauki zależy od tego, jak często i w jaki sposób próbujemy przypomnieć sobie informacje z pamięci długotrwałej; dowodzi także, że testowanie jest skuteczną formą uczenia się. Moment, w którym sięgamy do pamięci długotrwałej (np. podczas wypełniania testów, rozwiązywania quizów, szukania odpowiedzi na pytania), jest kluczowy dla procesu nauki, warto zatem przywoływać materiał często i w różnorodny sposób. Testowanie powinno być jednak nieopresyjne, służące przygotowaniu, a nie wartościujące ucznia czy studenta zależnie od uzyskanego przez niego wyniku. To odczucie jest chorobą edukacji, a nie testy.

#przeplatanie #rozłożeniewizacje

Dydaktycy najchętniej realizują tematy w sposób blokowy, dzięki czemu zyskują poczucie porządku i dobrego ułożenia treści. Badania dowodzą jednak, że o wiele skuteczniejsze jest przeplatanie różnych tematów i rozkładanie nauki materiału w czasie. Przemieszanie materiałów, przeplatanie ich innymi, rozbicie skumulowanego tematu na części i wracanie do przerebionych wcześniej treści daje zdumiewająco lepsze efekty.

#motywacja

Dr Gajderowicz przytoczył badania, które potwierdziły brak wpływu motywacji na wynik edukacyjny, wskazały zaś na odwrotną przyczynowość. To skuteczne, efektywne nauczanie daje uczniowi poczucie sprawczości, sukcesu, a w efekcie wywołuje motywację do dalszej nauki. W przypadku tematów trudnych korzystne jest rozbicie zagadnień na mniejsze schematy – łatwiejsze do wyjaśnienia, a zatem i do zrozumienia. To skuteczne przekazanie wiedzy uruchamia u studentów motywację.■

oprac. **MAŁGORZATA OMILIAN-MUCHARSKA**

Redaktorka naczelna „Gazety GUMed”

Szczepię się, bo warto – przekonywały władze i studenci GUMed

Sezon grypowy w pełni, a najskuteczniejszym sposobem, by nie dać się chorobie, są szczepienia ochronne. Zapewniają one nie tylko ochronę indywidualną, ale również tzw. odporność populacyjną. O tym, że warto się zaszczepić, 31 października w Centrum Medycyny Rodzinnej GUMed przekonywali przedstawiciele Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego, Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia i Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego.

O skuteczności szczepień mówili obecni podczas akcji edukacyjnej: **prof. Marcin Gruchała** – rektor GUMed, **dr hab. Tomasz Smiatacz** – kierownik Kliniki Chorób Zakaźnych, a zarazem konsultant wojewódzki w dziedzinie chorób zakaźnych, **prof. Barbara Kamińska** z Centrum Medycyny Rodzinnej GUMed, konsultant wojewódzki w dziedzinie pediatrii, i **dr Jerzy Karpiński** – dyrektor Wydziału Zdrowia Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego, pomorski lekarz wojewódzki. Podczas wydarzenia nie zabrakło wieloletnich partnerów przedsięwzięcia z Narodowego Funduszu Zdrowia. W briefingu prasowym uczestniczyły: dyrektor pomorskiego OW NFZ **Monika Kasprzyk** wraz z **Joanną Erecińską**, p.o. zastępcy dyrektora ds. medycznych, a także gospodarz miejsca – **dr Piotr Gutknecht**, prezes CMR GUMed. Nowością tegorocznej edycji był udział najmłodszych przedstawicieli społeczności akademickiej – studentek i studentów Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego. Silną reprezentację stworzyli: **Michał Bystram**, **Jerome Shibu Joseph**, **Julia Krause**, **Maria Renke**, **Dariusz Rystwej**, **Shraddha Singh** i **Julia Stelmach**. Kwalifikację do szczepienia przeprowadziła **dr Milena Dybowska**, a uczestników zaszczepiły pielęgniarki **Elżbieta Płocharczyk** i **Dorota Słodkowska**.

– *Spotykamy się w tych murach co roku, szczepiąc się na grypę i dając przykład. Przekonujemy wszystkich do tego, że jest to bardzo ważne – zaznaczył na wstępie prof. Marcin Gruchała. – Jako kardiolog szczepię się przede wszystkim dla swoich pacjentów, którzy zwykle są osobami starszymi, z licznymi chorobami układu krążenia, cukrzycą, a czasem innymi chorobami. Myślę, że każdy z nas ma wokół siebie takie osoby, dla których grypa może być bardzo groźna, więc nawet jeżeli nie chcemy się zaszczepić dla siebie, to zaszczepmy się dla tych osób.*

Władze Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego jednoznacznie zalecają stosowanie szczepień ochronnych, co jest zgodne ze wskazaniami wynikającymi z medycyny opartej na dowodach naukowych, aktualnymi zaleceniami medycznych towarzystw naukowych, a także obowiązującym prawem. Szczepienie przeciwko grypie należy do szczepień zalecanych i w dużej mierze jego przyjęcie zależy od indywidualnej decyzji.

– *Bardzo się cieszę, że ponownie możemy spotkać się u progu sezonu jesienno-zimowego – sezonu infekcji układu oddechowego. Tak to jest, że szczepienia ratują zdrowie i życie, i my to wiemy. To da się zważyć, zmierzyć i wyliczyć. Szczepienia są bardzo bezpieczne. W przypadku infekcji dróg oddechowych szczepienie ma przede wszystkim złagodzić przebieg choroby – tłumaczył dr hab. Tomasz Smiatacz. – Być może zachorujemy mimo szczepienia, ale nie trafimy do szpitala i nie umrzemy. To dotyczy przede wszystkim seniorów. Gorąco Państwu zachęcam do poddania się procesowi kwalifikacji do szczepień i czynię to z czystym sumieniem.*

Studenci, władze Uczelni i przedstawiciele środowiska medycznego biorą udział w akcji szczepień

Shraddha Singh podczas szczepienia

Szczepienia ochronne odrywają także niebagatelną rolę w zwalczaniu chorób zakaźnych u dzieci i młodzieży, o czym przekonywała prof. Kamińska.

– *Pediatry nie ma prawa zabraknąć, kiedy mowa o szczepieniach* – podkreśliła **prof. Barbara Kamińska**, konsultant wojewódzki w dziedzinie pediatrii. – *Od tego jesteśmy, od tego jest edukacja. Chcemy docierać do rodziców i chcemy, by godzili się na to, żeby ich dziecko zostało zaszczepione. Plusów jest dużo więcej niż tzw. odczynów poszczepiennych. My, pediatry, musimy edukować rodziców w tym zakresie. Jest to nasze bardzo istotne zadanie.*

Akcję promującą szczepienia na grypę GUMed zainicjował w 2017 r. Działania edukacyjne aktywnie wspierają także jednostki organizacyjne samorządu.

– *Szczepienia są wielkim osiągnięciem medycyny* – przekonywał **dr Jerzy Karpiński**. – *Oprócz pracy administracyjnej zajmuję się także pacjentami paliatywnymi pozostającymi w opiece domowej. Ze względu na ich zdrowie i osłabioną odporność chcę się zaszczepić, aby chronić te osoby przed ciężkimi powikłaniami, jakie może przynieść grypa. Dodatkowo we własnej rodzinie mam osobę, która ma 93 lata i wymaga opieki z naszej strony. Dlatego szczepię się i zachęcam wszystkich, aby korzystać z dobrodziejstw medycyny.*

O tym, że warto się szczepić, swoim przykładem zaświadczyli także studentki i studenci GUMed, których wypowiedzi prezentujemy poniżej.

SHRADDHA SINGH

VI rok kierunku lekarskiego ED

Wierzę, że szczepienie jest bardzo ważne, aby zapobiegać nieszczęściom, które obserwowaliśmy w przeszłości. Jako przyszły pracownik opieki zdrowotnej sędzę, że jesteśmy odpowiedzialni za promowanie świadomości dotyczącej szczepionek i ich efektów – zarówno pozytywnych, jak i negatywnych – po to, by ludzie mogli podejmować świadome decyzje dotyczące szczepień.

MARIA RENKE

Studentka VI roku kierunku lekarskiego

Ja szczepię się jako młoda osoba i myślę, że jest to bardzo ważne. Nie tylko dlatego, że szczepienie łagodzi przebieg samej infekcji, ale także dlatego, że jest to inwestycja w przyszłe długie życie – zmniejsza ryzyko długotrwałych powikłań, infekcji, ostrej infekcji, ciężkiej infekcji grypy. Chciałabym zwrócić uwagę, że dla młodych ludzi regularne szczepienie ma również wiele korzyści, i zachęcić do tej czynności.

DARIUSZ RYSTWEJ

Student I roku kierunku badania kliniczne

Myślę, że najpiękniejsze w szczepieniach przeciwko grypie jest to, że każdy z nas może mieć inny powód, by to zrobić. To od nas należy, co nim będzie. Zachęcam do odpowiedzenia sobie na pytanie: „dlaczego chcę się zaszczepić?”, i powiedzenia: „szczepię się, bo...”.

JEROME SHIBU JOSEPH

VI rok kierunku lekarskiego ED

Wierzę, że wszyscy powinniśmy się zaszczepić, ponieważ jako przyszli pracownicy ochrony zdrowia i urzędnicy powinniśmy raczej zapobiegać chorobom, niż je leczyć.

Słowa studentów znalazły się również w filmie promującym szczepienia, który dostępny jest na [kanale GUMed](#) w serwisie YouTube.

Jak podaje portal [Szczepienia.info](#), powstały z inicjatywy Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego PZH – Państwowego Instytutu Badawczego we współpracy z Polskim Towarzystwem Wakcynologii, w Polsce rejestruje się od kilkuset tysięcy do kilku milionów zachorowań i podejrzeń zachorowań na grypę w zależności od sezonu epidemicznego. Szczyt zachorowań ma miejsce zwykle między styczniem a marcem. Grypa powoduje zachorowania o charakterze epidemii, występujące co sezon, lub pandemii, powtarzające się co kilkanaście, kilkadziesiąt lat, które mają zasięg ogólnosiwiatowy. ■

DR N. HUM. JOANNA ŚLIWIŃSKA

Rzeczniczka prasowa GUMed

fol. Paweł Sudara

Research Travel Grants

Program stażowy *Research Travel Grants* realizowany w ramach Programu *Inicjatywa Doskonałości – Uczelnia Badawcza* umożliwia naukowcom z Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego odbycie zagranicznego stażu naukowego. Program mobilnościowy pozwala na zdobycie nowych doświadczeń oraz nawiązanie lub kontynuację współpracy z badaczami z zagranicznych ośrodków.

Jednym z laureatów programu jest **dr Tomasz Wasilewski** z Katedry i Zakładu Chemii Nieorganicznej, który wyjechał na trzymiesięczny staż w Sensors Group w Katedrze Inżynierii Elektronicznej Uniwersytetu Rzyskiego Tor Vergata. W trakcie pobytu opiekunem naukowym dr Wasilewskiego był **prof. Corrado Di Natale**, który wraz z **prof. Roberto Paolese** tworzy zespół Sensors Group, będący połączeniem dwóch wydziałów Uniwersytetu Tor Vergata – elektronicznego oraz chemicznego. Prof. Di Natale jest autorem 572 artykułów opublikowanych w międzynarodowych czasopismach, o łącznej liczbie cytowań 15 490 i indeksie Hirscha równym 65. Kierowana przez niego grupa badawcza zajmuje się m.in. analizą substancji lotnych, projektowaniem i budową czujników oraz ich matryc, opracowaniem oprogramowania i algorytmów analizy danych w celu poprawy dokładności i zwiększenia możliwości zastosowania tych urządzeń. W ciągu ostatnich lat w ramach Sensors Group opracowano i wdrożono wiele urządzeń z grupy elektronicznych nosów przeznaczonych do zastosowania w medycynie, w tym w diagnostyce chorób układu oddechowego (m.in. wykorzystywanych do analizy wydychanych lotnych związków organicznych (LZO) u pacjentów ze śródmiąższową chorobą płuc (ILD)). Wykazanie skuteczności elektronicznych nosów w diagnostyce chorób układu oddechowego przy użyciu profilu LZO jest unikatowym na skalę światową odkryciem i prognozuje obiecującą przyszłość e-nosów w tego typu zastosowaniach.

Od lewej: prof. Corrado Di Natale, dr Rosamaria Capuano (Sensors Group) i dr Tomasz Wasilewski | fot. archiwum prywatne

Dr Wasilewski w wywiadzie podzielił się swoim doświadczeniem w nawiązywaniu współpracy zagranicznej i opowiedział o pozytywnych aspektach wyjazdu oraz o niespodziankach, które czekały na niego na miejscu.

Jak wyglądały początki Pana współpracy zagranicznej?

Temat moich badań, czyli czujniki oraz ich matryce (elektroniczne nosy), jest rozwijany przez kilka zespołów w Polsce i kilkanaście za granicą. Po nawiązaniu współpracy z wiodącymi polskimi ośrodkami w tej dziedzinie – Katedrą Inżynierii Procesowej i Technologii Chemicznej (Politechnika Gdańska) oraz Katedrą Biotechnologii Medycznej (Politechnika Wrocławska) – dzięki badaczce z tej drugiej jednostki, prof. Patrycji Ciosek-Skibińskiej, zostałem członkiem międzynarodowej grupy badawczej współpracującej z zespołem prof. Corrado Di Natale (Sensors Group). Po krótkiej rozmowie szybko znaleźliśmy punkty wspólne i nakreśliliśmy tok dalszej współpracy. Pokazuje to, jak istotne jest budowanie sieci kontaktów naukowych i wykorzystywanie istniejących relacji w celu nawiązania nowej współpracy. Dzięki wsparciu, jakie otrzymałem od doświadczonej koleżanki, która była już zaznajomiona z pracą w grupie prof. Di Natale, udało się pominąć etap ewentualnych niepewności związanych z rozpoczęciem współpracy.

Wydaje mi się, że taki schemat rozpoczęcia współpracy jest najbardziej optymalny. Początki powinny obejmować zaznajomienie i nawiązanie kontaktu z lokalnymi jednostkami, a później przychodzi pora na podjęcie próby wypłynięcia na szerokie międzynarodowe wody.

Czy miał Pan jakieś obawy przed wyjazdem? Jeśli tak, to czego dotyczyły?

W przypadku krajów europejskich, o podobnej kulturze i klimacie, obawy związane z aklimatyzacją są kwestią marginalną. Niepewność dotyczyła jedynie nowego środowiska pracy. Wyjazd na staż naukowy oznacza pracę z nowymi kolegami i nowym przełożonym, dostosowanie do innych metod pracy, zwyczajów organizacyjnych i wymagań badawczych.

Przezwyciężenie obaw wymagało nauki nowych umiejętności oraz dostosowania się do konkretnych narzędzi i technologii wykorzystywanych w pracy grupy, które w tak prestiżowej jednostce są na wysokim poziomie, dostosowanym do poziomu kompetencji pracowników. Warto jednak podkreślić, że obawy te zmniejszały się w miarę upływu czasu i wdrażania się w rytm pracy grupy. Dzięki otwartości, komunikacji i chęci wsparcia wyrażanej przez nowych kolegów z zespołu, można w miarę szybko i skutecznie przezwyciężyć te obawy. →

Czy podczas wyjazdu coś Pana zaskoczyło?

Nie spodziewałem się specyficznego podejścia do pracy w jednostce badawczej, wynikającego prawdopodobnie z włoskiego temperamentu. Włoska kultura pracy jest często bardziej elastyczna, co oznacza, że nie zawsze przestrzega się ścisłych reguł dotyczących czasu pracy i harmonogramów. Być może z początku czułem pewne zakłopotanie w związku z tą elastycznością, ale z czasem zrozumiałem, że nie oznaczało to braku zaangażowania czy niedbałości, a raczej skoncentrowanie się na efektach i rezultatach pracy.

Zaskoczyło mnie i bardzo zaimponowało mi to, jak bardzo Sensors Group była skoncentrowana na efektach. Pomimo elastyczności w zakresie czasu pracy wszyscy członkowie byli mocno zaangażowani w osiąganie konkretnych celów badawczych i uzyskiwanie wyników. Skupiali się na jakości pracy i efektywności działań, a to naprawdę przekładało się na produktywność.

Jak wyjazd wpłynie/wpłynął na Pana dalszy rozwój?

Trzymiesięczny wyjazd stażowy pozwolił mi zdobyć nowe umiejętności badawcze, zapoznałem się z możliwościami zastosowania różnych technik analitycznych do analizy próbek gazowych, w szczególności rozwiązywania problemów w rozwoju zaawansowanych systemów czujnikowych. Zostałem zapoznany z etapami przygotowania próbek biologicznych do analizy i metodami opracowania wyników przy użyciu poszczególnych instrumentów analitycznych. W ramach współpracy próbki moczu kobiet w ciąży były badane pod kątem tempa i charakteru zmian jego składu. Próbkę otrzymywane ze szpitala

analizowane były trzema technikami: chromatografią gazową sprzężoną ze spektrometrem mas (GC-MS), chromatografią gazową ze spektrometrem ruchliwości jonów (GC-IMS) oraz elektronicznym nosem (e-nos) wyposażonym w matrycę czujników mikrowagowych (QCM) na bazie metaloporfiryn.

Pierwszy miesiąc stażu realizowałem wraz z dr. inż. Bartoszem Szulczyńskim z Politechniki Gdańskiej, co poszerza zakres kooperacji naukowców w ramach Związku Uczelni im. Daniela Fahrenheita. Ponadto wyjazd stażowy do zagranicznego ośrodka naukowego, należącego do ścisłej czołówki światowej, umożliwił mi nabycie unikalnej wiedzy eksperckiej i doświadczenia, które będę starał się zaimplementować w jednostce macierzystej. W ramach wizyty podjęto decyzję o dalszej współpracy w zakresie badań próbek oddechu z wykorzystaniem matryc czujników. Utrzymanie i rozwinięcie współpracy staramy się realizować poprzez składanie aplikacji grantowych oraz opracowanie publikacji naukowych.

Gdyby miał Pan udzielić jednej rady młodszym kolegom badaczom/koleżankom badaczkom, jak by ona brzmiała?

Bądź otwarty na nowe doświadczenia i gotów do nauki. Wyjazd na staż naukowy za granicę to doskonała okazja, by poznać nowe kultury, ludzi i metody pracy. Otwartość na nowe doświadczenia i gotowość do uczenia się od innych są kluczowe. Umożliwia to zdobycie cennych umiejętności i doświadczenia, które zaprocentuje w przyszłości. ■

rozmawiała **MGR INŻ. PATRYCJA MASZKA**
Dział Obsługi Programu IDUB

O autyzmie z zagranicznymi ekspertami

Ponad 120 osób uczestniczyło w V Międzynarodowej Konferencji *Porozmawiajmy o autyzmie i nie tylko – rozwój psychoseksualny, macierzyństwo, menopauza*, której organizatorami były **dr hab. Katarzyna Plata-Nazar** z Katedry i Kliniki Pediatrii, Gastroenterologii, Alergologii i Żywienia Dzieci oraz **dr Izabela Łucka** z Kliniki Psychiatrii Rozwojowej, Zaburzeń Psychotycznych i Wieku Podeszłego. Wydarzenie objęte patronatem honorowym rektora GUMed **prof. Marcina Gruchały** odbyło się 9 listopada w formule online. Spotkanie zostało zorganizowane we współpracy z **dr Agnieszką Rynkiewicz** z mgr **Agatą Pieniążek** z Zakładu Psychiatrii i Pracowni Badań Zaburzeń Neurorozwojowych oraz Psychiatrii Dzieci i Młodzieży Wydziału Medycznego Uniwersytetu Rzeszowskiego, **lek. Patrykiem Domareckim** z Centrum Wspierania Rozwoju *Moty!* w Morągu oraz Konsorcjum ECHO Autism Poland.

Gościnną prelekcję pt. *Modelowanie środowiska dla osób z niepełnosprawnościami neurorozwojowymi* wygłosiła w Urzędzie Marszałkowskim w Gdańsku **prof. Kristin Sohl**, specjalistka w zakresie zdrowia dzieci z University of Missouri School of Medicine. Ekspertka opowiedziała także o swoich doświadczeniach klinicznych na spotkaniach Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego oraz Polskiego Towarzystwa Pediatricznego. Do udziału w wydarzeniu zaproszona została również **prof. Roma Vasa**, psychiatra z Center for Autism and Related Disorders w Kennedy Krieger Institute (USA), która zaprezentowała wykład pt. *Łęk i depresja w zaburzeniach ze spektrum autyzmu, ze szczególnym uwzględnieniem dziewcząt i kobiet*. O studium przypadku opowiedzieli **mgr Zofia Bator** z Wojewódzkiego Szpitala Psychiatrycznego w Gdańsku oraz **lek. Kamil Podgórski** z Kliniki Psychiatrii Rozwojowej,

Zaburzeń Psychotycznych i Wieku Podeszłego GUMed. Wizytę prof. Kristin Sohl ufundował Fulbright Specialist Program, a wykład prof. Romy Vasy możliwy był dzięki programowi PO WER.

Konferencja w Urzędzie Marszałkowskim; od lewej: prof. Kristin Sohl, dr Izabela Łucka, lek. Patryk Domarecki i mgr Agata Pieniążek

Podczas wydarzenia poruszono również temat macierzyństwa w spektrum autyzmu. **Dr Karolina Kalisz**, ekspertka z University of Nottingham, przyjrzała się temu zagadnieniu z perspektywy psychoanalitycznej. O rozwoju psychoseksualnym dorastających dzieci z zaburzeniem ze spektrum autyzmu opowiedziały dr Izabela Łucka z naszej Uczelni oraz **dr Marta Jurczyk** z Zakładu Pedagogiki Specjalnej Uniwersytetu Gdańskiego. Na zakończenie wykład o menopauzie kobiet neuroodmiennych przedstawiły dr Agnieszka Rynkiewicz z Uniwersytetu Rzeszowskiego, **prof. Rachel Moseley** oraz **prof. Julie Gamble-Turner** z Zakładu Psychologii na Bournemouth University. ■

DR IZABELA ŁUCKA

Klinika Psychiatrii Rozwojowej, Zaburzeń Psychotycznych i Wieku Podeszłego

fot. archiwum prywatne

Rozmawiali o opiece hospicyjnej

DR LESZEK PAWŁOWSKI
Zakład Medycyny Paliatywnej

W murach naszej Uczelni w dniach 13-14 października odbyła się VI Konferencja Naukowa Hospicjum im. ks. E. Dutkiewicza SAC pod hasłem *Idee i współczesne wyzwania w opiece*, zorganizowana przez Fundację Hospicyjną we współpracy z Zakładem Medycyny Paliatywnej GUMed. Konferencja miała

Sluchacze i sluchaczki wystąpień konferencyjnych

charakter jubileuszowy ze względu na związane z nią obchody 40-lecia Hospicjum im. ks. Eugeniusza Dutkiewicza SAC w Gdańsku i 20-lecia Fundacji Hospicyjnej. Wydarzenie objęte było patronatem rektora GUMed **prof. Marcina Gruchały**.

Uczestników przywitał w imieniu władz Uczelni **dr hab. Tomasz Smiatacz** – prorektor ds. studenckich. Życzenia jubilatów złożyli również: **dr Aleksandra Modlińska** z Zakładu Medycyny Paliatywnej – konsultant wojewódzki w dziedzinie medycyny paliatywnej w województwie pomorskim, **dr hab. Maciej Niedźwiecki** z Katedry i Kliniki Pediatrii Hematologii i Onkologii – pełnomocnik Ministra Zdrowia ds. opieki paliatywnej, **prof. Wojciech Leppert** – konsultant krajowy w dziedzinie medycyny paliatywnej oraz **dr Izabela Kaptacz** – konsultant krajowy w dziedzinie pielęgniarstwa opieki paliatywnej, a także przedstawiciele hospicjów z całego kraju.

Przewodnictwo nad Komitetem Naukowym konferencji objęły **prof. Monika Lichodziejewska-Niemierko** – kierownik Zakładu Medycyny Paliatywnej i **dr Anna Janowicz** – prezes zarządu Fundacji Hospicyjnej. Wykład inauguracyjny nt. perspektyw rozwoju opieki paliatywnej w XXI w. wygłosiła **prof. Krystyna de Walden-Gałuszko** – emerytowana kierownik Zakładu Medycyny Paliatywnej. Organizatorzy przedstawili prezentację audiowizualną, zawierającą wspomnienia o **ks. Eugeniuszu Dutkiewiczu SAC** i **prof. Joannie Muszkowskiej-Penson**, która ukazywała etapy tworzenia hospicjum i kształtowania się ruchu hospicyjnego w Polsce. ➔

Wśród wykładowców znalazło się wielu specjalistów GUMed, w tym reprezentanci Zakładu Medycyny Paliatywnej. Prof. Monika Lichodziejewska-Niemierko wygłosiła prelekcję pt. *Rozmowa o granicach terapii i celach opieki jako kluczowy element wspólnego podejmowania decyzji*, a dr Aleksandra Modlińska – prelekcję pt. *TAK i NIE – benzodiazepiny w opiece paliatywnej*. **Dr Leszek Pawłowski** przedstawił zasady przekazywania niepomyślnych informacji w świetle prawa i omówił skutki ich naruszenia z w kontekście opieki paliatywnej i hospicyjnej, a warsztat nt. rozpoznawania reakcji pacjenta lub jego bliskich spowodowanych wpływem traumatycznych wydarzeń przeprowadziła **dr Anna Wyszadko**. Wykład pt. *Immunoterapia w zaawansowanej chorobie nowotworowej – skutki uboczne i możliwość ich leczenia na etapie opieki paliatywnej* wygłosił **prof. Rafał Dziadziuszko** – kierownik Katedry i Kliniki Onkologii i Radioterapii, natomiast problemy leczenia objawowego

duszości w opiece paliatywnej przybliżyła uczestnikom **prof. Ewa Jassem** – kierownik Katedry Pneumonologii i Alergologii.

Szczegółowe informacje nt. konferencji są dostępne na jej [stronie internetowej](#). Wydarzeniem powiązanim z konferencją była uroczysta msza w kościele pw. Matki Boskiej Częstochowskiej, odprawiona pod przewodnictwem arcybiskupa metropolity gdańskiego **Tadeusza Wojdy SAC** w intencji ks. Eugeniusza Dutkiewicza SAC, po której na budynku plebanii przy ul. Marii Skłodowskiej-Curie została odsłonięta tablica upamiętniająca pallotyna, założyciela gdańskiego hospicjum i twórcy polskiego ruchu hospicyjnego. ■

DR LESZEK PAWŁOWSKI

fot. archiwum prywatne

13th Georg Rajka Symposium

Krótką historia Sympozjum

Solidarity in Atopic Dermatitis – to nawiązujące do historii i tożsamości Gdańska hasło było mottem przewodnim 13th Georg Rajka Symposium, które odbyło się w dniach 31 sierpnia – 2 września w naszym mieście. Wydarzenie zostało zorganizowane pod auspicjami International Society of Atopic Dermatitis (ISAD), a przewodniczącą jego Komitetu Naukowego i organizatorką była **prof. Magdalena Trzeciak** z Katedry i Kliniki Dermatologii, Wenerologii i Alergologii. Sympozjum stanowi kontynuację zapoczątkowanych w 1979 r. przez światowej sławy norweskiego dermatologa Georga Rajkę cyklu spotkań poświęconych atopowemu zapaleniu skóry (AZS) i gromadzi wybitnych ekspertów, lekarzy i naukowców z całego świata zajmujących się tą chorobą. Dotychczasowe sympozja odbyły się w Oslo (1979 i 1988 r.), Loen (1985 r.), Bergen (1991 r.), Lillehammer (1994 r.), Aarhus (1996 r.), Davos (1998 r.), Portland (2001 r.), Rzymie (2003 r.), Arcachon (2005 r.),

Kioto (2008 r.), Monachium (2010 r.), Moshi (2012 r.), Nottingham (2014 r.), São Paulo (2016 r.), Utrechcie (2018 r.), Seulu (2021 r.) i Montrealu (2022 r.).

Tegoroczne sympozjum było pierwszym, które odbyło się w Polsce. Podczas 13 tematycznych sesji naukowych oraz 16 sesji plakatowych specjaliści w dziedzinie AZS, koncentrując się na zagadnieniach patogenezы choroby, przełomów terapeutycznych i multidyscyplinarnego podejścia do terapii, rozważali temat drogi do wolności od objawów choroby, którą w codziennej praktyce pokonuje pacjent wraz z towarzyszącym mu lekarzem. Na sympozjum gościliśmy 51 wykładowców, którzy wygłosili 55 prelekcji, otrzymaliśmy też 167 abstraktów, które zostały opublikowane w [materiałach pokonferencyjnych](#) (81 z nich zostało zaprezentowanych ustnie podczas sesji plakatowych). Goście przyjechali do nas z różnych ośrodków krajowych, a także z Australii, Austrii, Belgii, Brazylii, Burkina Faso, Chile, Chin, Danii, Estonii, Finlandii, Francji, Grecji, Hiszpanii, Holandii, Indii, Irlandii, Japonii, Kanady, Kataru, Kongo, Korei Południowej, Madagaskaru, Mali, Mauretanii, Meksyku, Niemiec, Nigerii, Norwegii, Portugalii, RPA, Senegal, Słowacji, Szwajcarii, Szwecji, Tajwanu, Tanzanii, USA, Wielkiej Brytanii i Włoch.

Przebieg obrad

Pierwszy dzień konferencji został zatytułowany *Solidarity Day*. Rozpoczął się spotkaniem lekarzy, pielęgniarek i pacjentów,

Od lewej: prof. Kenji Kabashima, prof. John C. Su, prof. Carlo Gelmetti, prof. Michele Ramien, prof. Kyu Han Kim, prof. Magdalena Trzeciak, prof. Alan Irvine, prof. Amy S. Paller, prof. Andreas Wollenberg i prof. Thomas Bieber

podczas którego poruszono liczne wątki z zakresu edukacji w obszarze AZS. W sesjach moderowanych przez znawców i pionierów tych tematów: **prof. Roberto Takaokę** (Brazylia) i **prof. Jean-François'a Stadlera** (Francja) swoimi doświadczeniami i wyzwaniem codziennej praktyki podzielili się: **prof. Ousmane Faye** (Mali), **prof. Fahafahantsoa Rabenja Rapelanoro** (Madagaskar), **Rachel Ogola** (Kenia), **Fanny Sentenac** (Francja), **Leonardo Faria**, **Henrique Ishii** (Brazylia), **prof. Peter Lio** (USA), **prof. Magdalena Trzeciak** i **Joanna Małaczyńska-Rentfleisz** (Polska).

Następnie prof. Magdalena Trzeciak oficjalnie otworzyła Sympozjum wraz z prezesem ISAD **prof. Alainem Taiebem** (Francja), który opowiedział o historii Stowarzyszenia oraz jego planach na przyszłość.

Sesja inauguracyjna, zatytułowana *Initiatives at the international level*, została poprowadzona przez prof. Trzeciak i prof. Takaokę z Uniwersytetu Medycznego w São Paulo. Sesja dotyczyła leczenia AZS oraz lokalnych trudności, jakie napotykają lekarze w różnych regionach świata, różnic w dostępie do leków i heterogenności samej choroby. Wykład główny, zatytułowany *Atopic Dermatitis and teledermatology in Mali*, zaprezentował prof. Ousmane Faye ze Szpitala Dermatologicznego w Bamako. Ponadto w dyskusji udział wzięli: **prof. Lin Ma** (Chiny), **prof. John C. Su** (Australia), **prof. Arturo Borzutzky** (Chile), **prof. Martin Steinhoff** (Katar), prof. Fahafahantsoa Rabenja Rapelanoro oraz prof. Magdalena Trzeciak.

Kolejna sesja naukowa nosiła tytuł *A multispecialty approach* i została poprowadzona przez **prof. Romana Nowickiego**, kierownika Kliniki Dermatologii, Wenerologii i Alergologii, oraz **prof. Petera Schmidta-Grendelmeiera** ze Szpitala Uniwersyteckiego w Zurychu. Główny wykład tej sesji, zatytułowany *AD and food allergy*, został wygłoszony przez eksperta w dziedzinie alergii pokarmowej **prof. George'a du Toita** z King's College w Londynie i dotyczył badań nad przyczynami, przebiegiem i związkami alergii pokarmowej z AZS. Podczas tej sesji wysłuchaliśmy wykładu **prof. Johannes Ringa** (Niemcy), który poruszył problem współchorobowości w AZS. W panelu tym wziął udział także Prezes Polskiego Towarzystwa Alergologii **prof. Maciej Kupczyk**, który poruszył temat związków i zależności pomiędzy astmą i AZS. **Prof. Wiesław Cabała**, kierownik Kliniki Psychiatrii Dorosłych, dopełnił ideę wielospecjalistycznego podejścia do AZS, omawiając zależności między skórą, psychiką i ośrodkowym układem nerwowym.

Sesja zatytułowana *Accessibility to drugs in AD* miała charakter okrągłego stołu i była kontynuacją debat WHO-ISAD. W jej trakcie omówiono rezultaty działań zaplanowanych wspólnie w Genewie (2019 r.) i na Madagaskarze (2022 r.), a także wytyczono przyszłe cele. Moderatorami sesji byli **dr Jose Ruiz-Postigo** (WHO) oraz prof. Alain Taieb (ISAD), a rozmówcami badacze z Nigerii, RPA, Niemiec i Szwajcarii.

Uroczyste powitanie gości Sympozjum wystrzałem feluki odbyło się w Dworze Artusa z udziałem zastępczyni Prezydent

Miasta Gdańska **Moniki Chabior** oraz rektora GUMed **prof. Marcina Gruchały**. Wieczór uświetnił występ Chóru GUMed pod batutą **Błażeja Połoma** oraz koncert klawesynowy Krzysztofa Garstki, wzbogacony utworami dawnej muzyki gdańskiej.

Drugi dzień konferencji nosił tytuł *On the way to freedom?* i rozpoczął się sesją *Mechanisms of disease & models*, poprowadzoną przez **prof. Kenjiego Kabashimę** z Uniwersytetu Medycznego w Kioto oraz prof. Martina Steinhoffa z Weill Cornell Medicine College w Katarze. Sesja poświęcona była najnowszym badaniom patogenezы AZS, a główny wykład pt. *Reconsidering the farm effect in AD and allergy* wygłosiła podczas niej **prof. Erika Jensen-Jarolin** z Wiedeńskiego Uniwersytetu Medycznego.

Kolejna sesja, zatytułowana *Topical treatment and phototherapy: an endangered regimen?*, została poprowadzona przez **prof. Michaela J. Corka** z Uniwersytetu Medycznego w Sheffield oraz prof. Johna C. Su z Monash University w Melbourne. Wiodący wykład tej sesji, pt. *The evolution of topical treatment of Atopic Dermatitis*, został wygłoszony przez **prof. Andrea Wollenberga** z Uniwersytetu Ludwika i Maksymiliana w Monachium. Profesor opowiedział, jak kształtowało się podejście do terapii miejscowej w AZS na przestrzeni lat oraz jak wygląda ono aktualnie. W tej sesji można też było posłuchać o bezpieczeństwie stosowania miejscowych sterydów w populacji geriatrycznej, stosowaniu miejscowych inhibitorów kalcyneuryny, podsumowaniu badania klinicznego z użyciem crisaborolu oraz zastosowaniu odzieży antybakteryjnej w terapii AZS. Tematy te prezentowały Koleżanki i Koledzy z Kanady, Korei Południowej, Tajwanu i Wielkiej Brytanii.

Następna sesja, pt. *Highlighting new drugs in real life*, została poprowadzona przez **prof. Ncozę Dłowę** z Uniwersytetu KwaZulu-Natal w RPA oraz **prof. Alana D. Irvine'a** z Trinity College w Dublinie i była poświęcona nowoczesnym lekom, dostępnym obecnie w praktyce klinicznej leczenia AZS. Podczas sesji omówiono skuteczność i bezpieczeństwo leków drobnocząsteczkowych w kontekście codziennej praktyki lekarskiej i doświadczeń różnych ośrodków z Holandii, Korei Południowej oraz Kanady.

Sesja *AD comorbidities: facts, fancy, fiction*, pod przewodnictwem **prof. Mette Deleuran** z Uniwersytetu Medycznego w Aarhus i **prof. Magdaleny Czarneckiej-Operacz** z Katedry i Kliniki Dermatologii Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu, poświęcona była aktualnym doniesieniom na temat współchorobowości w AZS. Rozpoczął ją główny wykład pt. *AD comorbidities: the EBM of today*, wygłoszony przez **prof. Jiyoung Ahn** z Narodowego Szpitala Uniwersyteckiego w Seulu. Pozostałe prelekcje tej sesji wygłosiły Koleżanki i Koledzy z Polski, Niemiec, USA i Wielkiej Brytanii, przybliżając tematykę ryzyka chorób sercowo-naczyniowych u pacjentów z AZS, wpływu COVID-19 i szczepienia przeciw COVID-19 na AZS oraz związków AZS z łysieniem plackowatym w kontekście nowoczesnych terapii.

Kolejna sesja tego dnia miała charakter okrągłego stołu i moderowana była przez **prof. Amy Paller** ze Szkoły Medycznej Feinberg na Uniwersytecie Północno-Zachodnim w USA oraz **prof. Thomasa Biebera** z Uniwersytetu Fryderyka Wilhelma w Bonn. W tej sesji eksperci z wielu ośrodków, m.in. **prof. Michele Ramien** (Kanada), **prof. Carlo Gelmetti** (Włochy), prof. Kenji Kabashima, **prof. Kyu Han Kim** (Korea Południowa), prof. John C. Su, prof. Alan D. Irvine (Irlandia) oraz prof. Andreas Wollenberg, dyskutowali na temat praktyki i wyzwań systemowego leczenia AZS u dzieci i dorosłych.

Dzień zakończyła sesja, której przewodniczyli Prezes Polskiego Towarzystwa Dermatologicznego **prof. Jacek Szepietowski** z Katedry i Kliniki Dermatologii, Wenerologii i Alergologii UM we Wrocławiu oraz prof. Johannes Ring z Uniwersytetu Technicznego w Monachium. Badacze z Indii, Francji i Niemiec, którym przyznano granty ISAD, mogli się w niej podzielić swoimi dokonaniem i doświadczeniami nabytymi w trakcie realizacji projektów.

Zwieńczeniem drugiego dnia obrad Sympozjum było uroczyste spotkanie w Teatrze Szekspirowskim z gościem specjalnym, którym był prezydent **Lech Wałęsa** – legendarny przywódca Solidarności i laureat Pokojowej Nagrody Nobla. Część artystyczna wieczoru w wykonaniu Kaszubskiego Zespołu Pieśni i Tańca *Kościęrzyna* nawiązywała do lokalnej tradycji. Ponadto uczestnicy Sympozjum mieli okazję obejrzeć wystawę malarstwa Zdzisława Beksińskiego.

Trzeci dzień Sympozjum zatytułowany *Breakthroughs and challenges day* rozpoczęła sesja naukowa, która nosiła tytuł *Challenges in AD management*. Została ona poprowadzona przez **prof. Małgorzatę Sokołowską-Wojdyło** z Kliniki Dermatologii, Wenerologii i Alergologii oraz **prof. Sébastiena Barbaro** z Uniwersytetu w Nantes. **Prof. Christian Vestergaard** z Uniwersytetu w Aarhus wygłosił podczas niej główny wykład, który był poświęcony leczeniu AZS w trakcie ciąży i porodu. Podczas sesji podjęto tematy wyzwań naukowych i regulacyjnych we wdrażaniu nowoczesnego leczenia w AZS, bezpieczeństwa nowoczesnych terapii AZS, a także immunoterapii i nowoczesnej diagnostyki komponentowej.

Od lewej: prof. Johannes Ring, prof. Alain Taieb, prof. Peter Schmid-Grendelmeier, prof. Martin Steinhoff i prof. Ncoza Dlova

Ostatnie dwie sesje Sympozjum nosiły nazwę *Therapeutic and technology innovation* i były moderowane przez **prof. Adama Reicha** z Uniwersytetu Rzeszowskiego, **prof. Joannę Narbutt** z Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, **prof. Thomasa Werfla** z Uniwersytetu Missisipi oraz prof. **Dirka Jana Hijjena** z Uniwersyteckiego Centrum Klinicznego w Rotterdamie. Omówione zostały nowinki dotyczące nowoczesnych technologii w procesie diagnostyki, rozpoznawania i leczenia pacjentów z AZS. **Prof. Martin Bachmann** z Brna podczas wykładu głównego w pierwszej części wprowadził słuchaczy w tematykę szczepień i odczulania w nowoczesnej odsłonie. W części drugiej o wdrażaniu nowoczesnych narzędzi wirtualnych i technologii w odniesieniu do AZS mówił **prof. Alexander Zink** z Monachium.

Podsumowanie

Uroczystego pożegnania uczestników 13. Sympozjum Georga Rajki podczas ceremonii zamknięcia dokonała prof. Magdalena Trzeciak wraz z prof. Alainem Taiebem. Następnie głos zabrał prof. Martin Steinhoff, zapraszając na 14. Sympozjum, które odbędzie się w Dosze w Katarze w 2024 r.

13. Sympozjum Georga Rajki zgromadziło blisko 400 uczestników z całego świata, ekspertów, naukowców, specjalistów (m.in. dermatologii, alergologii i pediatrii), lekarzy rezydentów, doktorantów, studentów, pracowników ochrony zdrowia i przedstawicieli organizacji pacjenckich. Wydarzenie zostało objęte instytucjonalnym patronatem Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego, honorowym patronatem rektora GUMed prof. Marcina Gruchały, patronatem honorowym Prezydenta Miasta Gdańska oraz patronatami Polskiego Towarzystwa Dermatologicznego, a także Polskiego Towarzystwa Alergologicznego. Obok naukowych prelekcji Sympozjum przyniosło twórcze i burzliwe dyskusje w interdyscyplinarnym gronie, wymianę doświadczeń, perspektyw, poglądów oraz inspiracji naukowych w międzynarodowym towarzystwie.

Mamy nadzieję, że 13th Georg Rajka Symposium, zorganizowane po raz pierwszy w Europie Centralno-Wschodniej, zapisało się w pamięci Uczestników przede wszystkim dzięki walorom merytoryczno-naukowym, a jednocześnie było okazją do prezentacji historii, kultury i tożsamości Gdańska szerokiemu gronu odbiorców z różnych stron świata, stając się tym samym kolejnym elementem promocji Gdańska i Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego w świecie. ■

LEK. WERONIKA ZYSK
Absolwentka GUMed

ALICJA MESJASZ
Studentka VI roku kierunku lekarskiego

LEK. KAROL KOŁKOWSKI
Katedra i Klinika Dermatologii, Wenerologii i Alergologii

fot. archiwum prywatne

Działania w kierunku internacjonalizacji

Inauguracja prac nad strategią umiędzynarodowienia polskiego szkolnictwa wyższego

22 września w siedzibie Ministerstwa Edukacji i Nauki odbyło się spotkanie inicjujące prace nad opracowaniem krajowej strategii umiędzynarodowienia. Zadanie to powierzono Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej (NAWA) jako jednostce odpowiedzialnej za wspieranie wymiany akademickiej i współpracy międzynarodowej. Jest to inicjatywa o kluczowym znaczeniu dla rozwoju i podniesienia jakości szkolnictwa wyższego i nauki w Polsce.

NAWA zaprosiła do współpracy przedstawicieli 39 instytucji szkolnictwa wyższego i nauki. W spotkaniu uczestniczył **dr Tomasz Rzymkowski** – sekretarz stanu, pełnomocnik rządu ds. rozwoju i umiędzynarodowienia edukacji i nauki. Wskazał on na kluczową rolę NAWA w procesie umiędzynarodowienia, gdyż po sześciu latach działalności jednostka ta stała się jedną z czołowych agencji wspierających mobilność studentów i naukowców w Europie.

Ewa Kiszka

Dyrektor NAWA **dr Dawid Kostecki**, prezentując główne cele Agencji oraz wstępne szacunki dotyczące poziomu umiędzynarodowienia polskich uczelni, podkreślił, że punktem wyjścia do prac nad krajową strategią umiędzynarodowienia będzie nowo uchwalona strategia NAWA, stanowiąca narzędzie monitorowania postępu prac nad umiędzynarodowieniem polskiej nauki. Z założeniami strategii NAWA na lata 2024–2030 można zapoznać się pod adresem tiny.pl/c1bb8.

Do zaprezentowania doświadczeń, rekomendacji i wizji internacjonalizacji zaproszonych zostało czterech przedstawicieli szkolnictwa wyższego i nauki, w tym **Ewa Kiszka**, kierowniczka Biura ds. Umiędzynarodowienia Uczelni GUMed, pełniąca również funkcję przewodniczącej sieci biur współpracy międzynarodowej polskich uczelni IROs Forum. Konferencję Rektorów Akademickich Uczelni Medycznych (KRAUM) reprezentował **prof. Wojciech Załuska**, rektor Uniwersytetu Medycznego w Lublinie.

Podczas prezentacji podkreślano m.in. rolę Uniwersytetów Europejskich, potrzebę zmian legislacyjnych na poziomie krajowym i postrzegania mobilności akademickiej jako jednego z elementów polityki zagranicznej państwa. Mówiono także o konieczności tworzenia programów pomocowych dla obcokrajowców przyjeżdżających na staże badawcze do Polski oraz podkreślano rolę pracowników administracyjnych uczelni i potrzebę cyfryzacji.

W podsumowaniu dr Dawid Kostecki zauważył, że implementacja strategii umiędzynarodowienia będzie wielkim wyzwaniem. Prace nad nią mają ruszyć w styczniu 2024 r. i obejmą wizyty studyjne, analizy i badania oraz spotkania grup roboczych.

33. Konferencja i targi edukacyjne European Association for International Education

Ponad 6 700 uczestników z ponad 100 krajów w dniach 26–29 września wzięło udział w 33. edycji konferencji i targów European Association for International Education (EAIE) w Rotterdamie, które w tym roku odbyły się pod hasłem *Connecting currents*. Wśród nich znaleźli się przedstawiciele 30 polskich instytucji nauki i szkolnictwa wyższego, w tym Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego, który reprezentowali Ewa Kiszka, kierowniczka Biura ds. Umiędzynarodowienia Uczelni oraz przewodnicząca sieci IROs Forum, i **Dawid Spychała**, kierownik Działu Współpracy Międzynarodowej.

Polskie stoisko, jak zwykle, zorganizowała Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej pod szyldem dwóch kampanii, które koordynuje: *Ready, Study, Go! Poland!* oraz *Research in Poland*. Uroczyste otwarcie stoiska odbyło się z udziałem Ambasador RP w Holandii **Margarety Kassangany**, przedstawicieli Akademii Kopernikańskiej, polskich uczelni i naszych zagranicznych partnerów. Tego dnia odbyło się również spotkanie z naukowcami pracującymi na co dzień w Holandii.

Doroczna konferencja EAIE to mnóstwo spotkań, warsztatów i sesji prowadzonych przez ekspertów oraz wiele inspirujących rozmów i planów na przyszłość. Wśród polskich akcentów należy wyróżnić dwie sesje. Pierwsza, w której udział wzięła dyrektor Hanna Reczulska (NAWA), dotyczyła uznawania dokumentów, zwłaszcza studentów z Ukrainy. Drugą sesję, poświęconą wsparciu dla Ukrainy w ramach programu NAWA *Solidarni z Ukrainą – Uniwersytety Europejskie*, poprowadził dyrektor generalny NAWA dr Dawid Kostecki, a udział w niej wzięli **prof. Anna Jurkiewicz-Zeidler** (UG) i **prof. Paweł Śniatała** (Politechnika Poznańska).

Tegoroczną konferencję rozpoczęliśmy od całodziennego wizyty na Uniwersytecie Erazma w Rotterdamie. Wybraliśmy ścieżkę tematyczną *Well-being*, ponieważ naszym celem jest m.in.

Spotkanie Koalicji ds. promocji szkolnictwa wyższego za granicą w siedzibie NAWA

pozyskiwanie i wdrażanie w GUMed dobrych praktyk z zakresu trzeciej misji Uczelni, czyli wywoływania pozytywnego wpływu na społeczeństwo i dążenia do podniesienia poziomu inkluzji społecznej, równości i wiedzy, szczególnie w odniesieniu do zagranicznej części naszej społeczności.

Na koniec inspirującego tygodnia zwiedziliśmy szpital Uniwersytetu Erazma, który jest największym i jednym z najbardziej uznanych uniwersyteckich centrów medycznych w Europie. Naszą przewodniczką była chirurżka **dr Małgorzata Nowosad**, prezesa organizacji non profit *Kobiety w chirurgii*, która pracuje w rotterdamskim szpitalu od ponad dwóch lat i jest członkinią zespołu transplantacyjnego, składającego się z kobiet pochodzących z różnych części świata.

Owoce tego najważniejszego europejskiego wydarzenia poświęconego międzynarodowej edukacji i mobilności jest wiele nowych inspiracji, kontaktów, doświadczeń, pomysłów i planów na przyszłość.

Od lewej: Agata Kulesza (KRASP), Edyta Lachowicz-Santos (UEK), Ewa Kiszka (GUMed), dr Izabela Zawiska (UJ) i Magdalena Zawirska-Wolniewicz (PP)

Spotkanie Koalicji ds. promocji szkolnictwa wyższego za granicą

4 października po długiej przerwie spowodowanej m.in. pandemią w formule hybrydowej zebrała się Koalicja ds. promocji szkolnictwa wyższego za granicą. Celem spotkania było omówienie wyników ankiety na temat kalendarza działań NAWA w 2024 r. oraz przedstawienie potrzeb organizacji wchodzących w skład Koalicji i dyskusja na temat proponowanych działań.

Uczestnikami spotkania byli przedstawiciele regionalnych inicjatyw *Study in...*, KRASP, PRom oraz sieci IROs Forum reprezentowanej przez Ewę Kiszkę.

Po prezentacji i omówieniu wyników ankiety uwzględniającej kraje pochodzenia studentów zagranicznych, rozmawiano również o promocji Agencji w internecie oraz innych formach docierania do zagranicznych odbiorców, w tym o kanałach NAWA, takich jak *Ready, Study, Go Poland* oraz *Research in Poland*, a także broszurach tematycznych.

Spotkanie zakończyła otwarta dyskusja, podczas której członkowie Koalicji przedstawili propozycje dotyczące m.in. wydarzeń towarzyszących targom i konferencjom zagranicznym z udziałem NAWA i polskich uczelni. Zapowiedziano także konferencję i wydarzenia zaplanowane na najbliższy rok.

Pokłosiem przeprowadzonej analizy i dyskusji będzie plan działania w obszarze promocji polskiego szkolnictwa wyższego i nauki za granicą, który NAWA ogłosi w najbliższym czasie. ■

EWA KISZKA

Kierowniczka Biura ds. Umiędzynarodowienia Uczelni

foto. archiwum prywatne

Wizyta w Europejskim Centrum Onkologii w Mediolanie

Dr Katarzyna Gierat-Haponiuk z Kliniki Rehabilitacji, koordynator Samodzielnego Zespołu Fizjoterapeutów w UCK, odwiedziła w październiku Dział Fizjoterapii w European Institute of Oncology (IEO) w Mediolanie. Do spotkania doszło na zaproszenie fizjoterapeutek: **dr Claudii Simoncini** i **Federiki Baggi** z IEO, przy wsparciu **prof. Barbary Jereczek-Fossa**, kierownik Kliniki Radioterapii IEO, ambasadorki GUMed.

Europejski Instytut Onkologii w Mediolanie to czołowy ośrodek onkologiczny w Europie i na świecie pod względem leczenia chorób nowotworowych, który niebawem otworzy nowoczesne Centrum Terapii Protonowej nowotworów. Nową jednostką kierować będzie prof. Jereczek-Fossa.

Podczas wizytacji wymieniono doświadczenia na temat organizacji, jak również praktycznych aspektów fizjoterapii u pacjentów leczonych z powodu nowotworów złośliwych piersi, głowy i szyi, jamy brzusznej, klatki piersiowej, krwi i szpiku. Naukowcy z Mediolanu podzielili się autorskimi schematami postępowania fizjoterapeutycznego stosowanego na co dzień w Instytucie u pacjentów po leczeniu chirurgicznym.

– *W IEO do opieki nad pacjentem onkologicznym zalicza się nie tylko działanie mające na celu wyeliminowanie z organizmu nowotworu, ale również kompleksowe wsparcie psychologiczne, fizjoterapeutyczne, a nawet z zakresu medycyny estetycznej ukierunkowanej na pomoc pacjentom onkologicznym, co w znaczny sposób wpływa na poprawę jakości życia tych pacjentów zarówno w trakcie leczenia, jak i po jego zakończeniu* – wyjaśniła **dr Katarzyna Gierat-Haponiuk**.
– *Obserwowane w IEO nowoczesne metody instruktazu, edukacji oraz*

bezpośredniej fizjoterapeutycznej opieki pacjenta w trakcie i po zakończeniu leczenia pozwolą na udoskonalenie organizacji oraz formy fizjoterapii w Uniwersyteckim Centrum Klinicznym w Gdańsku.

Dr Katarzyna Gierat-Haponiuk przedstawiła metody prehabilitacji, czyli fizjoterapii wdrażanej u pacjentów jeszcze przed rozpoczęciem leczenia chirurgicznego, podejmowanej z powodu nowotworu jelita grubego oraz nowotworu piersi, co spotkało się z dużym uznaniem i zainteresowaniem ze strony medyków z IEO.

– *Wymiana doświadczeń pozwoliła na poszerzenie horyzontów i utwierdzenie w przekonaniu, że warto inspirować się w międzynarodowym gremium dla dobra pacjentów* – podsumowała swój wyjazd dr Gierat-Haponiuk. ■

Od lewej: lek. Julia Haponiuk-Skwarlińska (WUM), dr Katarzyna Gierat-Haponiuk i prof. Barbara Jereczek-Fossa (IEO)

MGR INŻ. AGNIESZKA GALON
Biuro ds. Nauki

fot. archiwum prywatne

Spotkania mentoringowe w GUMed

Pod tytułem *Joy, tears, medicine and the law* odbyły się wykład i spotkanie mentoringowe dla studentów i absolwentów, które poprowadziła absolwentka Wydziału Lekarskiego naszej Uczelni z 1999 r. **dr Karina Kowal** z Toronto. Spotkanie zorganizowane 9 października zostało zrealizowane w ramach programu PO WER 3.5. Udział w nim wzięła **dr hab. Agnieszka Zimmermann**, **prof. uczelni**, prorektor ds. jakości kształcenia, oraz polscy i zagraniczni studenci GUMed.

Po ukończeniu studiów w GUMed dr Karina Kowal pracowała w Kanadzie jako lekarka, a następnie odbyła studia w dziedzinie prawa w York University Osgoode Hall Law School. Przez 9 lat pracowała w specjalistycznym sądzie ds. medycznych i zdrowotnych stanu Ontario, a obecnie jest specjalistką w dziedzinie prawa medycznego, mediacji oraz arbitrażu i zajmuje się doradztwem strategicznym w sprawach dotyczących kwestii medycznych i zdrowotnych w Concilium Medical Legal

Spotkanie z dr Kariną Kowal

Consulting Group. Ponadto prowadzi zajęcia dydaktyczne z zakresu etyki lekarskiej i zasad dobrej praktyki medycznej dla studentów medycyny na Uniwersytecie w Montrealu oraz dla studentów prawa w Osgoode Hall Law School. Jest również członkinią licznych organizacji i stowarzyszeń zawodowych ekspertów w dziedzinie prawa i orzecznictwa medycznego oraz alternatywnych metod rozwiązywania sporów.

Podczas prelekcji i w toku dyskusji w GUMed dr Karina Kowal przedstawiła nie tylko swoją ścieżkę rozwoju zawodowego, ale również podkreśliła istotność etycznego postępowania w praktyce medycznej, omówiła rolę dobrej komunikacji z pacjentem oraz czynniki wpływające na ocenę pracy lekarza przez pacjenta i konsekwencje deficytów w tych dziedzinach. Ponadto podzieliła się z uczestnikami cennymi uwagami dotyczącymi potrzeby motywacji do pracy i rozwoju, nieulegania zniechęceniu pomimo ewentualnych trudności lub niepowodzeń oraz podążania za tym, co wśród licznych możliwości rozwoju, jakie mają adepci medycyny, rozpoznamy jako najbardziej atrakcyjne dla nas.

W czasie pobytu w Gdańsku dr Kowal 4 października spotkała się z **dr. hab. Sławomirem Wójcikiem**, kierownikiem Działu Rekrutacji, oraz **dr Jackiem Kaczmakiem**, specjalistą ds. relacji z absolwentami zagranicznymi, w celu omówienia możliwej współpracy i działań informacyjno-promocyjnych na rzecz GUMed w Kanadzie. Natomiast 11 października wspólnie z dr hab. Agnieszką Zimmermann, prof. uczelni, **Ewą Kiszka**, kierowniczką Biura ds. Umiejdzynarodowienia Uczelni, oraz dr. Jackiem Kaczmakiem dyskutowała o ewentualnej współpracy dydaktycznej w zakresie prawa medycznego i tematów pokrewnych.

Kolejny wykład i spotkanie mentoringowe dla studentów i absolwentów GUMed w ramach programu PO WER 3.5 zorganizowano 19 października, a prelegentką była **dr Małgorzata Nowosad** ze Szpitala Uniwersyteckiego Erazma w Rotterdamie, absolwentka Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego, chirurżka, specjalistka w dziedzinie transplantologii, prezeska fundacji *Kobiety w chirurgii*. Wydarzenie zorganizowało Biuro Umiejdzynarodowienia Uczelni.

Podczas spotkania dr Nowosad przedstawiła swoją ścieżkę rozwoju, poczynając od studiów medycznych na WUM, poprzez roczną podróż dookoła świata, okres specjalizacji w szpitalu uniwersyteckim przy ul. Banacha, a następnie aktualny, już ponaddwuletni okres pracy w Klinice Transplantologii szpitala uniwersyteckiego w Rotterdamie. Prelegentka podzieliła się swoim doświadczeniem pracy klinicznej w Holandii, która opiera się na kolektywności, równości i współodpowiedzialności wszystkich członków zespołu za jakość, wydajność i bezpieczeństwo pracy. W zespołowej pracy dla dobra pacjenta nie mają znaczenia czynniki pozamerytoryczne, takie jak płeć czy inne cechy osobiste członków zespołu. Kluczowe są profesjonalizm i zaangażowanie. Jak podkreśliła dr Nowosad, często jedynym mężczyzną na sali operacyjnej jest pacjent, a to, że cały zespół operacyjny stanowią kobiety, dla nikogo nie jest problemem ani nikogo nie dziwi. Zespoły interdyscyplinarne, niezależnie od ich składu, nieustannie pracują nad podnoszeniem swoich kompetencji i skuteczności w działaniu; nie tylko podlegają zewnętrznej ewaluacji, ale również same analizują swoją pracę i dążą do jej doskonalenia.

Dużo uwagi dr Nowosad poświęciła celom i działaniom prowadzonej przez nią fundacji *Kobiety w chirurgii*. Wspomniała o działaniach edukacyjno-mentoringowych, szkoleniach liderów, a także o badaniu sytuacji zawodowej kobiet w dyscyplinach zabiegowych pt. *Liczymy się*. Podkreśliła przy tym istotność zaangażowania lekarek oraz dostępności wsparcia oferowanego przez fundację dla zrealizowania pożądanego zmian w funkcjonowaniu kobiet w chirurgii oraz – szerzej – w profesjach medycznych. Do uczestniczących w spotkaniu studentek skierowała słowa zachęty do podążania za swoimi pasjami oraz do wspólnego dbania o właściwe miejsce i traktowanie kobiet w chirurgii i medycynie w ogóle. ■

DR JACEK KACZMAREK

Specjalista ds. relacji z absolwentami zagranicznymi

fot. Paweł Sudara

Spotkanie z dr Małgorzatą Nowosad

Algorytmy (po)mogą leczyć

27 października w Gdańskim Uniwersytecie Medycznym gościliśmy grupę ekspertów, którzy dyskutowali na temat transformacji cyfrowej i innowacji w medycynie. Wydarzenie pod nazwą *From data to wisdom. Digital innovation in health* zostało zorganizowane w ramach projektu InnovAId, realizowanego przez GUMed we współpracy z partnerami z Belgii, Holandii, Portugalii i Ukrainy.

Przekonanie, że narzędzia cyfrowe, w tym Artificial Intelligence (AI), mogą przynieść szereg korzyści w rutynowej opiece nad pacjentami oraz wpłynąć na dostępność systemów ochrony zdrowia, jest dość powszechne. Co należałoby zrobić, aby przyspieszyć rozwój innowacji? Czy jest coś, czego powinniśmy się obawiać w związku z zastosowaniem AI w medycynie? I czym różni się sztuczna inteligencja od rozszerzonej inteligencji? Między innymi o tym rozmawialiśmy w interdyscyplinarnym gronie praktyków, którzy zgromadzili wiele doświadczeń w zakresie projektowania i wdrażania tego rodzaju rozwiązań. Naszym celem była nie tylko wymiana wiedzy i zwiększenie świadomości adeptów medycyny, ale też zainspirowanie ich do poszukiwania innowacyjnych rozwiązań przydatnych w pracy z pacjentami.

Środowisko naukowo-medyczne podczas spotkania reprezentowali: **dr Maciej Bobowicz** z II Zakładu Radiologii, **dr Cristina Lavareda Baixinho** z Nursing School w Lizbonie i **dr Tiago Nascimento** z Nursing Research, Innovation and Development Centre w Lizbonie. **Patryk Jar** (Innovation Tech Lead, Kainos Company) oraz **dr Szymon Korzekwa** (CEO BrainScan.ai) przedstawili perspektywę sektora biznesu, a **Jaśmina Zwierz** z Gdańskiego Parku Naukowo-Technologicznego – instytucji wspierającej przedsiębiorców. Z kolei **dr Daniel Węsierski** z Katedry Systemów Multimedialnych Politechniki Gdańskiej przybliżył uczestnikom kwestie technologiczne związane z rozwojem narzędzi cyfrowych.

Uczestnicy zwrócili uwagę na szerokie spektrum wsparcia, jakie narzędzia cyfrowe mogą zapewnić personelowi medycznemu

w codziennej praktyce, np. redukując ryzyko błędów diagnostycznych. Podkreślili jednocześnie, że nie oznacza to umniejszenia roli lekarza, bo decyzje terapeutyczne, a zatem i odpowiedzialność za nie, leży po jego stronie. Nic nie wskazuje na to, aby w najbliższej przyszłości miało się to zmienić, dlatego rozwoju nowoczesnych narzędzi nie należy traktować w kategorii ryzyka. Zamiast mówić o sztucznej inteligencji (*artificial intelligence*), możemy więc mówić o inteligencji rozszerzonej (*augmented intelligence*), czyli narzędziach, które są używane do wspomaganie ludzi, a nie zamiast nich. Aby rozwiązania te jak najlepiej odpowiadały potrzebom lekarzy i pacjentów, konieczna jest ścisła współpraca między klinicystami i twórcami narzędzi cyfrowych. Jej fundamentem jest z kolei zaufanie.

Część dyskusji poświęcono wyzwaniom, które stoją przed systemem edukacji. Zwrócono uwagę m.in. na potrzebę aktualizacji programów uczelni medycznych. Konieczne wydaje się uzupełnienie ich o treści, które lepiej przygotowują pracowników sektora ochrony zdrowia do funkcjonowania w rzeczywistości, w której rozwiązania cyfrowe i wsparcie sztucznej inteligencji będzie codziennością. Na niższych szczeblach edukacji powinniśmy z kolei poświęcać więcej czasu na rozwijanie kreatywności, rozwiązywanie problemów i syntezę informacji zamiast ich biernego przyswajania. W ten sposób stworzymy warunki sprzyjające tworzeniu innowacji.

Z relacją z wydarzenia można zapoznać się na stronie tiny.pl/ck5c6.

Debatę przygotowali i przeprowadzili **dr Anna Supernat** i **dr n. społ. Agnieszka Anielska**. ■

DR ANNA SUPERNAT
Zakład Onkologii Translacyjnej

DR N. SPOŁ. AGNIESZKA ANIELSKA
Koordynatorka ds. popularyzacji nauki

Od lewej: dr n. społ. Agnieszka Anielska, dr Daniel Węsierski, dr Tiago Nascimento, dr Maciej Bobowicz, Jaśmina Zwierz, dr Cristina Lavareda Baixinho, Patryk Jar, dr Szymon Korzekwa i dr Anna Supernat | fot. archiwum prywatne

Cykl spotkań anatomiczno-embriologicznych rozpoczęty

28 października odbyło się spotkanie członków Studenckiego Koła Naukowego przy Zakładzie Anatomii i Neurobiologii oraz SKN *Ante Partum* z Zakładu Embriologii. Zapoczątkowało ono cykl spotkań pt. *Embriologiczne reminiscencje struktur anatomicznych w świetle ich znaczenia klinicznego*.

Na spotkaniu inauguracyjnym skoncentrowaliśmy się na wybranych strukturach anatomicznych szkieletu i mięśni człowieka. Część teoretyczną w Zakładzie Embriologii przygotowała studentka II roku kierunku lekarskiego **Aleksandra Józwiak** (ze wsparciem merytorycznym opiekunek SKN *Ante Partum*: **dr Małgorzaty Wachulskiej** i **dr Anety Skonieckiej**). Przypomniana została embriogeneza kręgosłupa, mostka, szkieletu kończyn i mięśni szkieletowych oraz przykładowe ich nieprawidłowości rozwojowe, manifestujące się wielopostaciowo w postnatalnej strukturze anatomicznej człowieka. Wspólnie dzieliliśmy się wiedzą o możliwych przyczynach występowania tego rodzaju embriopatii.

Część warsztatową, która odbyła się w prosektorium, przeprowadzili studenci kierunku lekarskiego: **Jakub Kaczorowski** (VI rok) oraz **Jakub Kloska** (IV rok), którzy zaprezentowali preparaty przygotowane wcześniej pod kierunkiem opiekuna SKN przy Zakładzie Anatomii i Neurobiologii – **dr Jana Spodnika**. Studenci, pracując w dwóch grupach, mieli okazję posłuchać o samej preparatyce anatomicznej i zobaczyć możliwe wrodzone zniekształcenia w obrębie klatki piersiowej czy kręgosłupa, będące wynikiem zaburzonego rozwoju embrionalnego. Oglądali również dodatkowe głowy mięśni kończyn i zapoznali się z literaturą na ich temat, próbując rozstrzygnąć, czy są one zmienne anatomiczne czy też stanowią anomalię.

Jakub Kaczorowski prezentuje preparaty anatomiczne.

Uczestnicy warsztatów zastanawiali się, jakie przełożenie wiedza ta ma na pracę chirurga, ortopedy czy rehabilitanta. Spotkanie było okazją do przyswojenia nowej wiedzy, przez co rozwinęło kształcących się przyszłych lekarzy, szczególnie iż analizowane preparaty nie były zazwyczaj dostępne podczas zajęć z anatomii prawidłowej.

Mamy nadzieję, że kolejne spotkania z cyklu również będą cieszyły się dużym zainteresowaniem studentów. W najbliższym czasie planowane jest spotkanie poświęcone wpływowi rozwoju embriologicznego na zmienności w obrębie układu moczowo-płciowego. ■

DR JAN SPODNIK

Zakład Anatomii i Neurobiologii

DR MAŁGORZATA WACHULSKA

Zakład Embriologii

fot. Jan Spodnik

Aleksandra Józwiak i uczestnicy spotkania

Konwent Gospodarczy FarU obradował w GUMed

Kolejne już posiedzenie Konwentu Gospodarczego przy Związku Uczelni Fahrenheita odbyło się 26 października w murach Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego. W jego trakcie przedstawione zostały procesy i rozwiązania realizowane w jednym z najnowocześniejszych centrów medycznych w Polsce – Uniwersyteckim Centrum Klinicznym, szpitalu klinicznym GUMed. Uczestnicy spotkania mogli także zwiedzić obiekt i zgłębić wybrane zagadnienia podczas dyskusji.

Obrady rozpoczął **prof. Michał Markuszewski**, prorektor ds. nauki, pełnomocnik Rektora ds. Związku Uczelni w Gdańsku im. Daniela Fahrenheita, witając gości i wprowadzając w tematykę posiedzenia.

– *Dynamiczny rozwój nowych technologii rewolucjonizuje niemal każdy obszar naszego życia. Rozumiejąc jego wagę i potrzebę, zarówno Gdański Uniwersytet Medyczny, jak też podległe mu podmioty lecznicze podejmują istotne działania na rzecz innowacyjności w medycynie* – mówił **prof. Michał Markuszewski**. – *To nie jednorazowe działanie, ale składowa konsekwentnie realizowanej strategii.*

Prorektor w dalszej części spotkania omówił również dominujące trendy w Polsce i na świecie na polu medycyny w prezentacji zatytułowanej *Leki jutra*. Jeszcze przed główną częścią posiedzenia **dr Zbigniew Canowiecki**, przewodniczący Konwentu, krótko podsumował działania podjęte od ostatniego zgromadzenia, jak również ogłosił temat kolejnej sesji, która będzie dotyczyła sektora energetycznego.

W pierwszym wystąpieniu **dr hab. Tomasz Smiatacz**, prorektor ds. studenckich, kierownik Kliniki Chorób Zakaźnych, w krótkim rysie historycznym zwrócił uwagę na doświadczenia epidemiologiczne i ich charakterystyczne elementy, których analiza może pomóc w diagnostyce i prewencji kolejnych zagrożeń wirusologicznych.

– *Wirusy zwiększają swoją transmisyjność kosztem patogenności. Mamy na Pomorzu i w FarU wirusologów, biotechnologów, farmakologów, łącznie z firmą farmaceutyczną* – przekonywał **dr hab. Tomasz Smiatacz**. – *Warto przyjrzeć się tym procesom, przygotować na przyszłe pandemie, nawet jeśli skrzynka z narzędziami ma być wirtualna.*

W temat jednego z największych zabójców XXI w., choroby wieńcowej, wprowadził uczestników **prof. Marcin Fijałkowski** z I Katedry i Kliniki Kardiologii, koordynator Oddziału Chorób Strukturalnych Serca I Kliniki Kardiologii UCK. Profesor omówił najważniejsze aspekty choroby, która statystycznie jest

przyczyną ponad 50% zgonów wśród osób powyżej 35. roku życia.

Prof. Marcin Matuszewski, kierownik Katedry i Kliniki Urologii, opowiedział natomiast o zastosowaniu technik robotowych w chirurgii i wyjaśnił, w jaki sposób przebiega przykładowa operacja przy wsparciu robotów nieautonomicznych pod kontrolą chirurga. Podkreślił, że obecnie jest to asystowanie robota, niewykluczone jednak, że w przyszłości, w związku z dalszymi usprawnieniami i analizą zbieranych danych, dojdzie do automatyzacji drobnych zabiegów o minimalnej inwazyjności.

– *My też możemy uczestniczyć w kształtowaniu innowacyjności. Nie jesteśmy skazani na kupowanie gotowych rozwiązań i ich użytkowanie. Dla przykładu, jesteśmy obecnie w trakcie rozwijania jednej z technologii we współpracy z firmą zewnętrzną* – powiedział **prof. Marcin Matuszewski**.

O tym, jak innowacyjny może być szpital w ujęciu logistycznym, mówił **lek. Adam Sudoł**, zastępca dyrektora ds. logistyki medycznej UCK, który do zabrania głosu zaprosił również **mgr Małgorzatę Dąbrowską**, kierowniczkę Centralnego Laboratorium Klinicznego UCK. Prelegentka przedstawiła statystyki, przyczyny oraz ścieżkę wprowadzenia automatyzacji do wybranych procesów laboratoryjnych.

– *Prof. Fijałkowski mówił o tym, że lekarze mają niewiele czasu na interwencję w przypadku zawału, ale musimy pamiętać, że my, laboranci, także uczestniczymy w tym procesie. Musimy dotrzeć z wynikiem jak najszybciej, dlatego czas od odebrania materiału do uzyskania wyniku jest dla nas kluczowy* – mówiła **mgr Małgorzata Dąbrowska**, kierowniczka Centralnego Laboratorium Klinicznego UCK.

W ostatnim wystąpieniu **Dariusz Szplit**, kierownik Zespołu Oceny i Wdrożeń Technologii Medycznych UCK, skupił się na rozwiązaniach technologicznych, które umożliwiają sprawną ankietyzację wśród pacjentów. Podczas prezentacji zwrócił uwagę nie tylko na sam proces zbierania opinii, ale także drugi cel realizowania takich działań, związany z zachęceniem studentów do inicjowania interakcji z pacjentami i dążenia do bardziej efektywnej komunikacji.

Po prezentacjach odbyła się sesja pytań i odpowiedzi. Głos zabrała m.in. **Agnieszka Kapała-Sokalska**, członkini Zarządu Województwa Pomorskiego, która wyraziła aprobatę dla inicjatyw prowadzonych przez jednostki i podmioty medyczne w województwie pomorskim. W krótkim przemówieniu

wymieniła wybrane innowacje podjęte w regionie w ostatnich latach, jak np. wynalezienie leku na mukowiscydozę czy finansowanie procedur, dzięki którym możliwe jest przeprowadzanie operacji urologicznych czy ginekologicznych z wykorzystaniem robotyki.

Następnie uczestnicy, podzieleni na trzy grupy, zostali oprowadzeni po obiekcie i mogli zapoznając się z innowacjami

wdrożonymi w UCK. Osoby zainteresowane zwiedzaniem mogły m.in. zobaczyć, jak wygląda automatyzacja na przykładzie kilku próbek w laboratorium diagnostycznym czy też przyjrzeć się pracy robota w Aptece Szpitalnej. ■

MATERIAŁ PRASOWY FarU

fot. GREGMAR

Uczestnicy Konwentu Gospodarczego FarU

Powstała Unia Studentów Fahrenheita

W ramach współpracy jednostek członkowskich Uczelni Fahrenheita 10 listopada, z inicjatywy i dzięki zaangażowaniu społeczności studenckiej, została powołana Unia Studentów Fahrenheita. Oprócz reprezentantów studentów w wydarzeniu udział wzięli: **prof. Marcin Gruchała**, przewodniczący Zgromadzenia Związku Uczelni w Gdańsku im. Daniela Fahrenheita, rektor Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego; **Jakub Kraszewski**, dyrektor Uniwersyteckiego Centrum Klinicznego – gospodarz spotkania; **dr Barbara Wikieł**, prorektorka ds. studenckich Politechniki Gdańskiej; **prof. Adriana Zaleska-Medynska**, dyrektorka Związku Uczelni w Gdańsku

Członkowie i członkinie Unii Studentów Fahrenheita

fot. GREGMAR

im. Daniela Fahrenheita, oraz **Katarzyna Zygmunt**, zastępczyni dyrektorki Związku.

Misją Unii jest zapewnienie wsparcia w zakresie komunikacji, współpracy i integracji środowiska studenckiego trzech uczelni tworzących Uczelnie Fahrenheita. Ambasadorzy i założyciele Unii zostali powołani spośród delegatury Uczelnianego Samorządu Studenckiego Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego, Samorządu Studentów Politechniki Gdańskiej oraz Parlamentu Studentów Uniwersytetu Gdańskiego.

Pierwszymi Ambasadorami FarU zostali: **Aleksandra Drzycimska**, **Michał Bystram** i **Karolina Mosakowska** z GUMed, **Dorota Nagórska**, **Marta Muchewicz** i **Michał Brancewicz** z Politechniki Gdańskiej oraz **Bartosz Chojnacki**, **Piotr Patalas** i **Hubert Czyż** z Uniwersytetu Gdańskiego.

Rolą Ambasadorów Unii Studentów FarU jest aktywne przyczynianie się do kształtowania pozytywnego klimatu akademickiego poprzez inicjowanie i wspieranie projektów z zakresu edukacji, zdrowia, kultury oraz innych przedsięwzięć służących dobru społeczności studenckiej. Oprócz pierwszych Ambasadorów koncepcję Unii współtworzył **Dariusz Rystwej** z Zarządu Uczelnianego Samorządu Studenckiego GUMed. ■

MATERIAŁ PRASOWY FarU

Cyfrowe rewolucje dla studentów

IZABELA RICHTER
Dział Wsparcia Procesów

U schyłku roku Dział Wsparcia Procesów podjął wyzwanie podsumowania swoich działań dla największej grupy użytkowników Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego. Rok 2023 jest przełomowy – oddaliśmy 4 elektroniczne aplikacje dla społeczności studenckiej liczącej ponad 6,5 tys. osób.

W marcu w systemie elektronicznego obiegu dokumentów (EOD) wnioski rekrutacyjne mogli już złożyć beneficjenci programu Erasmus+. W czerwcu studenci mogli złożyć pierwsze wnioski weryfikujące status studenta w kolejnym roku akademickim z opcją ponownego rozpatrzenia. Z kolei we wrześniu wdrożone zostały wnioski o wydanie legitymacji lub identyfikatora oraz o kredyt studencki na Wydziale Lekarskim.

– *Cyfrowa wersja składania dokumentów aplikacyjnych Wniosek ERASMUS+ wpisuje się w oczekiwania programu Erasmus Without Paper – mówi Karolina Derda z Działu Współpracy Międzynarodowej, bezpośrednio zaangażowana w proces wdrażania elektronicznego obiegu. W pierwszym naborze zarejestrowano ponad 100 wniosków. Dzięki łatwemu dostępowi do aplikacji ułatwiliśmy studentom składanie dokumentów. Przyspieszyliśmy też czas przetwarzania i ułatwiliśmy sprawną obsługę w procesie kwalifikacyjnym oraz łatwiejszą komunikację ze studentami, co potwierdza Urszula Pawlik-Dobrowolska z dziekanatu Wydziału Lekarskiego.*

Digital revolution for students

IZABELA RICHTER
Process Support Department

At the end of the year, the Process Support Department (PSD) took up the challenge of summarizing its activities for the largest group of users of the Medical University of Gdańsk. The year 2023 is a breakthrough one as we have released 4 electronic applications for the student community which is over 6.5 thousand participants.

Since March this year the Erasmus+ program participants can submit recruitment application using the EOD (electronic document management system, available via the Extranet). Since June, students can submit the first applications verifying their student status in the next academic year with the option of reconsideration. In September, there were two more applications implemented: a request for duplicate student ID card or ID card and a student loan at the Faculty of Medicine.

– *Submitting the digital version of documents in the ERASMUS+ application is in line with the expectations of the Erasmus Without Paper program – says Karolina Derda from the International Cooperation Department, who is directly involved in the process of implementing the electronic circulation of documents. In the first call for applications, over 100 of them were submitted. Thanks to the easy access to this application, we have made it easier for students to submit documents. We have accelerated the document processing time and provided an efficient tool in the qualification*

Wnioski studenckie

Opiekun aplikacji:	Nowe	Moje	Po czasie
Wniosek Erasmus+ Opiekun aplikacji: Piotr Klaja	0	4	0
Wniosek o duplikat legitymacji/identyfi... Opiekun aplikacji: mgr inż. Konrad Wadach	0	0	0
Wniosek o kredyt studencki Opiekun aplikacji: Piotr Klaja	0	5	0
Wnioski studenckie Opiekun aplikacji: mgr Izabela Richter	0	4	0

WS

- Zmianę kierunku lub trybu studiów
- Powtarzanie roku
- Przeniesienie do innej uczelni
- Rozrywanie ze studiów
- Awans
- Wpis warunkowy
- Urlop dziekański zdrowotny
- Urlop dziekański losowy
- Urlop rodzicielski
- Zmianę terminu złożenia pracy dyplomowej
- Indywidualną organizację studiów (OS)

Wnioski studenckie dostępne w EOD / Electronic applications that are available at EOD

Wnioski studenckie dotyczące ustalenia statusu studenta na kolejny rok akademicki, dzięki współpracy z pracownikami dziekanatów, można złożyć w kilkunastu opcjach, opisanych w EOD i instrukcji, tj.: awans, indywidualna organizacja studiów (IOS), powtarzanie roku, przeniesienie do innej uczelni, rezygnacja ze studiów, urlop dziekański losowy, urlop dziekański zdrowotny, urlop rodzicielski, wpis warunkowy, zmiana kierunku lub trybu studiów i zmiana terminu złożenia pracy dyplomowej. Do końca października odnotowaliśmy wpłynięcie ponad 500 wniosków.

Dodatkową opcją jest możliwość złożenia wniosku o ponowne rozpatrzenie danej sprawy. Dotychczas zarejestrowano i rozpatrzono 3 wnioski tego rodzaju. Do ich obsługi angażowane jest Biuro ds. Studenckich, nadzorujące merytoryczny zakres wniosków dostępnych w aplikacji. Wnioski rozpatruje prorektor ds. studenckich **dr hab. Tomasz Smiatacz**.

– *Wdrożenie elektronicznych wniosków studenckich jest szczególnie ważne, biorąc pod uwagę docelowe przyspieszenie czasu ich obsługi. Co więcej, przejście z formy papierowej na cyfrową logistycznie ułatwia podejmowanie decyzji w bardziej skomplikowanych rodzajach wniosków, wymagających m.in. opiniowania lub ponownego rozpatrzenia* – mówi **dr hab. Tomasz Smiatacz**.

Wniosek o duplikat legitymacji / identyfikatora obsługiwany jest przez pracowników dziekanatów, ze wsparciem HelpDesku. Na koniec października w EOD realizowanych było ponad 80 tego rodzaju wniosków. Wymienione dotychczas wnioski są dostępne dla wszystkich studentów uczelni, w dwóch wersjach językowych – polskiej i angielskiej.

Wniosek o kredyt studencki uprawnia studentów niestacjonarnych Wydziału Lekarskiego do występowania o zaświadczenia do banków w procesie ubiegania się o kredyt lub jego kontynuacji. Do końca października zarejestrowano ponad 220 wniosków. Dzięki współpracy z pracownikami dziekanatu na przełomie października i listopada wprowadzone zostały zmiany. Zmieniono m.in. formę zaświadczenia, tak by była ona zgodna z nowymi wytycznymi Ministerstwa Zdrowia. Ze względu na swoją specyfikę wnioski są dostępne w wersji polskojęzycznej, dla ograniczonej grupy studentów.

Obsługa i wsparcie użytkowników

Cyfryzacja i wdrożenie aplikacji w EOD zapewnia dostęp do wniosków 24 godziny na dobę, 7 dni w tygodniu. Wnioski można rejestrować i obsługiwać także w wersji mobilnej. System zapewnia mailowe powiadomienie o rozpatrzeniu wniosku, wydaniu zaświadczenia czy konsultacjach. Dostęp do wniosków mają wyznaczone osoby, co wpływa na ograniczenie ryzyka występującego przy tradycyjnym obiegu dokumentów. Dla bezpieczeństwa danych zawartych we wnioskach ich obsługa jest ograniczona do użytkowników poczty z domeną gumed.edu.pl.

process, along with easier communication with students, as confirmed by **Urszula Pawlik-Dobrowolska** from the Dean's Office of the Faculty of Medicine.

Thanks to the cooperation of the Dean's Office staff, **Student applications** that are relevant to determining the student's status in the following academic year can be submitted via the EOD, e.g. request to take subjects in advance, repeat a year, take a dean's leave or parental leave, transfer to another university, etc. Until the end of October this year there were over 500 applications registered in the system.

An additional option is submitting an application for reconsideration. So far, there have been 3 applications of this type registered and considered. The Student Affairs Office is supervising the substantive scope of the applications available in the EOD. Applications are considered by the Vice-Rector for Student Affairs **dr. Habil. Tomasz Smiatacz**.

– *The implementation of electronic student applications is particularly important considering the target acceleration of their processing time. Moreover, the transition from paper to digital form makes it logistically easier to make decisions in more complex types of applications, requiring an opinion or reconsideration* – says **dr. Habil. Tomasz Smiatacz**.

The **Application for a duplicate ID card** is handled by the employees of the Dean's offices, with the support of HelpDesk staff. Until the end of October, there have been over 80 applications processed in the EOD. The applications mentioned so far are available to all university students, in two language versions – Polish and English.

The **Student Loan Application** allows part-time students of the Faculty of Medicine to request documents required by the banks for the process of applying for or continuing a loan. Until the end of October this year over 220 such applications were registered in the system. Thanks to cooperation with the Dean's office employees, changes were introduced at the turn of October and November, including: a new form of certificate according to the new guidelines of the Ministry of Health. Due to the specific nature of the applications, they are available only in the Polish version to a particular group of students.

User service and support

Digitization and implementation of the EOD provides 24/7 access to applications. The electronic forms can be also registered and processed in the mobile version. The system provides e-mail notifications about application consideration, certificate issuance or consultations. Designated persons have access to applications, which reduces the risk associated with traditional document circulation. For the security of data contained in applications, their service is limited to users of e-mails with the @gumed.edu.pl domain only.

Do wszystkich aplikacji w EOD zapewnione jest wsparcie techniczne. Każdy użytkownik może zgłosić problem pod numerem telefonu 58 349 17 05 i adresem e-mail: helpdesk@gumed.edu.pl. Pracownicy dodatkowo mogą skorzystać z opcji [zgłoszenia.gumed.edu.pl](https://zgloszenia.gumed.edu.pl).

Informacja o każdym planowanym udostępnieniu nowej aplikacji była komunikowana mailowo. Dział Wsparcia Procesów organizował szkolenia dla użytkowników i pracowników obsługujących wnioski. W 2023 r. przeprowadzono ich ponad 20, w wersji *online* i stacjonarnie. W Extranecie zamieszczono ponadto instrukcje i filmy szkoleniowe. Dla aplikacji dwujęzycznych są one dostępne w języku polskim i angielskim.

Plany rozwojowe

Codziennosc pracowników Działu Wsparcia Procesów to Agile, czyli tzw. projektowanie zwinne, którego podstawowym założeniem jest kontakt z użytkownikiem. Celem jest nieustanne dążenie do podnoszenia efektywności oraz komfortu użytkowników aplikacji.

Jednym ze sposobów sprawdzania funkcjonalności wniosków są zgłoszenia użytkowników. Dzięki nim możemy na bieżąco weryfikować i zmieniać konfigurację oraz modyfikować prace rozwojowe. Zmiany są omawiane z zespołem projektowym, z którym Dział Wsparcia Procesów dokonuje ewaluacji, monitoruje zakres prac oraz weryfikuje merytoryczne uzasadnienie planowanych zmian.

W listopadzie na spotkaniu kierowników i pracowników dziekanatów odbyła się ewaluacja wniosków studenckich. Omówiono zmiany i rozwiązania służące zwiększeniu efektywności obsługi wniosków w przyszłości.

Dział Wsparcia Procesów wdrożył cyfryzację wniosków studenckich wraz z Uczelnianym Samorządem Studenckim. Przedstawicielki i przedstawiciele USS ze wszystkich wydziałów testowali EOD przed jego wdrożeniem i zweryfikowali poziom intuicyjności w jego obsłudze. Dział Wsparcia Procesów i USS będą promować wnioski elektroniczne jako *ulatwienie w załatwianiu coraz większej liczby spraw szybko oraz bez konieczności wychodzenia z domu i drukowania* – jak mówi **Kludia Łyszkievicz**, reprezentantka USS z WNoZ. W ramach dalszej współpracy jeszcze na ten rok zaplanowaliśmy ewaluację w szerszym gronie, przy wsparciu studentek i studentów.

Proces cyfryzacji w Gdańskim Uniwersytecie Medycznym obejmuje swoim zakre-

Technical support is provided for all EOD applications. Each user can report a problem by calling 58 349 17 05 or sending an e-mail to helpdesk@gumed.edu.pl. Employees can additionally use the [zgłoszenia.gumed.edu.pl](https://zgloszenia.gumed.edu.pl).

Information about each planned release of a new application was communicated by e-mail. The Process Support Department organized training for users and employees handling applications. In total, there were over 20 of them carried out in 2023 – online and in the stationary form too. Instructions and training videos are posted in the Extranet. For bilingual applications they are available in Polish and English versions.

Development plans

The everyday work of the Process Support Department team is based on the philosophy of agile design, whose basic principle is contact with the users. Our goal is to constantly strive to improve the efficiency and comfort of application users.

One way to check functionality of applications is through user reports. Thanks to them, we can verify and change configuration and development work on an ongoing basis. The changes are discussed with the project team, with which the PSD evaluates and monitors the scope of work and the substantive justification of the planned changes.

At a November meeting with managers and employees of Dean's offices we evaluated the student applications. Changes and solutions to increase the efficiency of application processing in the future were discussed.

The PSD implemented the digitization of student applications together with the University Student Government (USG), whose representatives from all Faculties tested the EOD before its implementation and verified the level of intuitiveness in use. PSD and USG will promote electronic applications as *facilitating the handling of an increasing number of matters quickly and without the need to leave home or print anything* – as stated by **Kludia**

Łyszkievicz, a representative of USG from the Faculty of Health Sciences. As part of further cooperation, we have planned an evaluation of the system in a wider group later this academic year.

The digitization process at the Medical University of Gdańsk covers an increasing

Instrukcje i filmy szkoleniowe w Extranecie / Instructions and training films available at Extranet

sem coraz więcej wniosków. Pracownicy Uczelni mogą korzystać z elektronicznych wniosków zakupowych, projektowych oraz kadrowych. Początek roku akademickiego 2023/2024 to zapowiedź kolejnych zmian w EOD, dostępnych dla studentów, dziekanatów i pracowników dydaktycznych. Zgodnie z założeniami zwinnego zarządzania Dział Wsparcia Procesów planuje poszerzenie oferty wniosków elektronicznych w kolejnych etapach prac rozwojowych. ■

IZABELA RICHTER

number of applications. University employees can use electronic purchasing, project and HR applications. The beginning of the 2023/2024 academic year is an announcement of further changes in the EOD, available to students, Deans' offices and teaching staff. In accordance with the principles of Agile management, the Process Support Department plans to expand the offer of electronic applications in subsequent stages of development work. ■

IZABELA RICHTER

DZIEŃ WYKŁADU

**15 grudnia 2023 r.
godz. 10:00**

***Atheneum Gedanense Novum*
al. Zwycięstwa 41/42, Gdańsk**

Program wydarzenia:

- wręczenie odznaczeń państwowych i resortowych
- wręczenie tytułu Ambasadora Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego Agnieszce Grzybkowskiej-Zalewskiej oraz Danielowi Kasprowiczowi
- wykład prof. Tomasza Bączka pt. *Kwasy tłuszczowe u osób zdrowych i chorych – wyniki badań mikrobiomu jelitowego*
- wręczenie nagród Rektora za wybitne osiągnięcia naukowe, dydaktyczne oraz organizacyjne

Rusz głową – poradnik dotyczący autoterapii głowy i szyi

Specjalistka z Katedry i Kliniki Onkologii i Radioterapii **lek. Ewa Pawłowska** wraz z fizjoterapeutką **mgr Barbarą Ziemiańską** są autorkami poradnika pt. *Rusz głową*, poświęconego autoterapii po leczeniu chirurgicznym lub radioterapii z powodu nowotworów rejonu głowy i szyi. Publikacja powstała w ramach projektu pt. „Rusz głową!” – edukacja chorych na nowotwory rejonu głowy i szyi na temat rehabilitacji po leczeniu onkologicznym, który został nagrodzony w VI edycji konkursu ONKOgranty, organizowanego przez Fundację Polska Liga Walki z Rakiem.

Rocznie w Polsce rozpoznaje się blisko 6 tys. nowotworów rejonu głowy i szyi. Jak wskazują autorki poradnika, do najczęstszych działań niepożądanych leczenia należą przykurcze, ograniczenia ruchomości, szczykościsk, porażenia nerwów oraz obrzęk limfatyczny, mogące skutkować poważnymi zaburzeniami funkcjonalnymi, psychologicznymi oraz społecznymi. Wczesna fizjoterapia, z pierwszą konsultacją odbywającą się od 2 do 6 tygodni po zakończeniu leczenia, jest podstawową metodą profilaktyki i minimalizowania stopnia nasilenia powyższych powikłań.

Przewodnik został stworzony, aby rozpowszechnić wśród chorych wiedzę o autoterapii, która oprócz minimalizowania skutków leczenia pozytywnie wpływa na samopoczucie pacjentów oraz jest niezbędnym elementem powrotu do sprawności. Umożliwia ona samodzielne rozpoczęcie usprawniania w domu, bezpośrednio po zakończeniu leczenia. Zaangażowanie chorych w proces rehabilitacji ma na celu zwiększenie świadomości własnego ciała oraz uświadomienie istotności fizjoterapii w procesie leczenia onkologicznego.

Mgr Barbara Ziemiańska i lek. Ewa Pawłowska | fot. Paweł Sudara

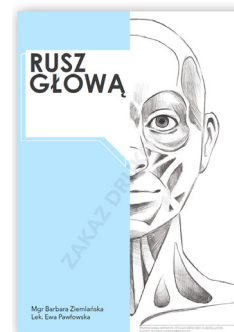
Publikacja została zaprezentowana szerokiemu gronu specjalistów na zorganizowanym w dniach 1-3 czerwca XX Ogólnopolskim Sympozjum Onkologii w Otolaryngologii podczas prezentacji ustnej mgr Barbary Ziemiańskiej pt. „Rusz głową!” – program popularyzacji autoterapii wśród chorych po leczeniu nowotworów rejonu głowy i szyi.

Poradnik powstał w wersji cyfrowej oraz papierowej. Zawiera krótkie informacje dotyczące przyczyn i objawów najczęstszych powikłań leczenia oraz prezentuje ćwiczenia i techniki fizjoterapeutyczne im zapobiegające lub zmniejszające stopień ich nasilenia. W wersji papierowej dostępny jest on nieodpłatnie w wybranych placówkach onkologicznych i fizjoterapeutycznych województwa pomorskiego, natomiast wersja cyfrowa dostępna jest *online*.

O autorkach

Lek. Ewa Pawłowska – lekarka, specjalistka radioterapii onkologicznej. Laureatka dwóch edycji konkursów grantowych *Młody Twórca Nauki* organizowanych przez GUMed, a także programu *Inkubator Innowacyjności 4.0* finansowanego ze środków Ministerstwa Edukacji i Nauki, w ramach którego stworzyła aplikację HORUS dla chorych na raka płuca. Obecnie jest wiceprzewodniczącą międzynarodowego projektu *Implementation Network Europe for Cancer Survivorship Care*, realizowanego w ramach European Cooperation in Science and Technology (COST), którego głównym celem jest zwiększenie jakości życia chorych po przebyciu choroby nowotworowej.

Mgr Barbara Ziemiańska – fizjoterapeutka, absolwentka GUMed, który ukończyła z wyróżnieniem w 2009 r., uzyskując tytuł magistra. Swoją edukację kontynuowała w ramach dziennych studiów doktoranckich w Zakładzie Anatomii GUMed. Od początku studiów jej głównym zainteresowaniem była ortopedia i traumatologia. Od 2010 r. jej zainteresowania koncentrują się m.in. na problemach w stawach skroniowo-żuchwowych. Stale pogłębia swoją wiedzę, uczestnicząc w szkoleniach i konferencjach. W życiu prywatnym jej największą pasją jest sport. ■

Barbara Ziemiańska, Ewa Pawłowska, *Rusz głową*, [Gdańsk] 2023

KATARZYNA SOCHACKA

Dział Obsługi Programu IDUB

O organizacji szczepień przeciwko COVID-19 w „Vaccines”

Badacze z Zakładu Zdrowia Publicznego i Medycyny Społecznej: **dr Tadeusz Jędrzejczyk**, **dr Anna Tyrańska-Fobke** i **dr hab. Marlena Robakowska** są głównymi autorami pracy pt. *Evaluation of the Organisation of the COVID-19 Vaccination Process by the Teachers in a Region of Poland* opublikowanej w czasopiśmie „Vaccines”, którego wskaźnik cytowalności (IF) wynosi 7,8.

Pandemia COVID-19 i związane z nią doświadczenia wciąż czekają na dokładniejsze analizy i wyciągnięcie z nich wniosków. Temu właśnie miało służyć badanie opinii nauczycieli z województwa pomorskiego, którzy zostali zaproszeni do udziału w nim za pośrednictwem samorządów. Badanie zostało przeprowadzone w okresie pandemii przez zespół badaczy z Zakładu Zdrowia Publicznego i Medycyny Społecznej GUMed, który wspierali naukowcy z innych uczelni.

– *Zaangażowanie środowiska nauczycielskiego przekroczyło najsmielsze oczekiwania. Na prośbę odpowiedziało 4 622 pracowników systemu edukacji – wyjaśnia dr Tadeusz Jędrzejczyk. – Biorąc pod uwagę proces szczepień w Polsce na tle krajów Unii Europejskiej, należy zaznaczyć, że jego organizacja była statystycznie bardziej sprawna, chociaż jednocześnie dość kosztowna. Zdecydowanie gorzej Polska wypadła w zestawieniu odsetka osób (ok. 15% mniej), które zgłosiły się do punktów szczepień w czasie pandemii.*

Przeprowadzone badanie miało dwa cele. Po pierwsze, zbadanie znaczenia kryteriów, które wpłynęły na ocenę procesu

vaccines

szczepienia. Po drugie, znalezienie elementów, które przy dobrej organizacji pomogłyby samym nauczycielom być ambasadami szczepień wśród dzieci, rodziców i młodzieży szkolnej. Pomimo tego, że organizacja procesu szczepień jest zdecydowanie łatwiejsza od zaawansowanych procedur medycznych, a indywidualne ryzyko niewielkie, liczba odbiorców tego rodzaju świadczeń oraz intensywność pracy, jaka jest udziałem personelu medycznego w trakcie samego procesu, rodzi wyzwania dla bezpieczeństwa, jakości i satysfakcji odbiorców z uzyskanych świadczeń w postaci szczepień.

Drugi obszar zainteresowań autorów ma równie praktyczne znaczenie, które z perspektywy zdrowia publicznego wydaje się jeszcze bardziej istotne. Jak wskazują naukowcy, zaangażowanie środowiska nauczycielskiego w trwałe ograniczenie postaw antyszczepionkowych jest nie do przecenienia. Badania wykazały, że w dalszych planowanych działaniach uzasadnione byłoby pogłębienie wiedzy o postawach i uwarunkowaniach środowiska pracowników oświaty przy wykorzystaniu metod jakościowych, a także przetestowanie metod interwencji w tym zakresie. ■

Jędrzejczyk T, Tyrańska-Fobke A, Ślęzak D, Kamińska W, Kaszubowski MF, Bem A, et al. Evaluation of the Organisation of the COVID-19 Vaccination Process by the Teachers in a Region of Poland. *Vaccines* 2023;11(10). DOI: [10.3390/vaccines11101619](https://doi.org/10.3390/vaccines11101619)

Numer specjalny IJMS z udziałem naukowców GUMed

International Journal of
Molecular Sciences

Ukazał się numer specjalny czasopisma „International Journal of Molecular Sciences” (IF 6,2), poświęcony patogenie przewlekłych zapalnych chorób skóry w erze „omicznej”. Redaktorami gościnnymi numeru są: **dr Bogusław Nedoszytko**, emerytowany pracownik Katedry i Kliniki Dermatologii, Wenerologii i Alergologii GUMed oraz pracownik Laboratorium Molekularnego Invicta, a także **prof. Joanna Bartosińska** z Katedry i Kliniki Dermatologii, We-

nerologii i Dermatologii Pediatricznej oraz Kliniki Kosmetologii i Medycyny Estetycznej Uniwersytetu Medycznego w Lublinie i **prof. Agnieszka Owczarczyk-Saczonek** z Katedry i Kliniki Dermatologii, Chorób Przenoszonych Drogą Płciową i Immunologii Klinicznej Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie.

W numerze, dostępnym w całości pod adresem tiny.pl/ck5sl, zamieszczono 11 artykułów oryginalnych i przeglądowych, z których 6 zostało napisanych z udziałem pracowników naszej Uczelni. Są to następujące prace:

1. Lesicka M, Nedoszytko B, Reszka E. Disruptions of circadian genes in cutaneous melanoma – an in silico analysis of transcriptome databases. *Int J Mol Sci.* 2023;24(12):10140. DOI: [10.3390/ijms241210140](https://doi.org/10.3390/ijms241210140) – artykuł powstał w ramach współpracy pomiędzy Instytutem Medycyny Pracy w Łodzi oraz Katedrą i Kliniką Dermatologii, Alergologii i Wenerologii GUMed.

2. Woźniak E, Owczarczyk-Saczonek A, Lange M, Czarny J, Wygonowska E, Placek W, et al. The role of mast cells in the induction and maintenance of inflammation in selected skin diseases. *Int J Mol Sci.* 2023;24(8):7021. DOI: [10.3390/ijms24087021](https://doi.org/10.3390/ijms24087021) – praca powstała w ramach współpracy pomiędzy Katedrą i Kliniką Dermatologii, Chorób Przenoszonych Drogą Płciową i Immunologii Klinicznej UWM w Olsztynie oraz Katedrą i Kliniką Dermatologii, Alergologii i Wenerologii GUMed.

3. Purzycka-Bohdan D, Nedoszytko B, Sobalska-Kwapis M, Zabłotna M, Żmijewski MA, Wierzbicka J, et al. Assessment of the potential role of selected Single Nucleotide Polymorphisms (SNPs) of genes related to the functioning of regulatory T cells in the pathogenesis of psoriasis. *Int J Mol Sci.* 2023;24(7):6061. DOI: [10.3390/ijms24076061](https://doi.org/10.3390/ijms24076061) – artykuł powstał w ramach współpracy pomiędzy Katedrą i Kliniką

Dermatologii, Alergologii i Wenerologii i Katedrą Histologii GUMed oraz Laboratorium Biobank Zakładu Biofizyki Molekularnej UE.

4. Purzycka-Bohdan D, Nedoszytko B, Zabłotna M, Gleń J, Szczerkowska-Dobosz A, Nowicki RJ. Chemokine profile in psoriasis patients in correlation with disease severity and pruritus. *Int J Mol Sci.* 2022;23(21):13330. DOI: [10.3390/ijms232113330](https://doi.org/10.3390/ijms232113330) – praca autorstwa pracowników Katedry i Kliniki Dermatologii, Wenerologii i Alergologii GUMed.

5. Radulska A, Pelikant-Matecka I, Jendernalik K, Dobrucki IT, Kalinowski L. Proteomic and metabolomic changes in psoriasis preclinical and clinical aspects. *Int J Mol Sci.* 2023;24(11):9507. DOI: [10.3390/ijms24119507](https://doi.org/10.3390/ijms24119507) – praca powstała w ramach współpracy Katedry Medycyny Laboratoryjnej Biobank Fahrenheita BBMRI GUMed oraz Instytutu Beckmana i Katedry Bioinżynierii Uniwersytetu w Illinois, a także Centrum Bio-Tech-Med Katedry Wytrzymałości Materiałów PG.

6. Marek-Jozefowicz L, Nedoszytko B, Grochocka M, Żmijewski MA, Czajkowski R, Cudała WJ, et al. Molecular mechanisms of neurogenic Inflammation of the skin. *Int J Mol Sci.* 2023;24(5):5001. DOI: [10.3390/ijms24055001](https://doi.org/10.3390/ijms24055001) – artykuł powstał w ramach współpracy z Katedrą i Kliniką Dermatologii i Wenerologii Wydziału Lekarskiego UMK w Bydgoszczy; Katedrą Histologii, Katedrą i Kliniką Dermatologii, Alergologii i Wenerologii i Katedrą Psychiatrii GUMed oraz Katedrą Dermatologii Uniwersytetu Alabama. ■

Z GŁĘBOKIM ŻALEM INFORMUJEMY, ŻE

3 października 2023 r. zmarła

DR N. FARM. MARIA DŁUGOŁĘCKA-GRAHAM

Wieloletnia koordynator Polish School of Medicine na Uniwersytecie w Edynburgu, niezwykle zaangażowana we współpracę pomiędzy polskimi uczelniami medycznymi, w tym Gdańskim Uniwersytetem Medycznym, a Uniwersytetem w Edynburgu.

Od początku swej drogi zawodowej i działalności społecznej związana z Uniwersytetem w Edynburgu, gdzie ukończyła farmakologię na Wydziale Nauk Medycznych, a następnie, w 1975 r., uzyskała stopień doktora farmakologii. W 1977 r. otrzymała tytuł magistra w zakresie komunikacji w medycynie, a w 1994 r. uzyskała dyplom w zakresie edukacji medycznej na Uniwersytecie Dundee w Szkocji.

Autorka i współautorka licznych publikacji naukowych, dotyczących przede wszystkim nefrologii oraz szeroko rozumianych nauk o zdrowiu, w tym zagadnień jakości kształcenia na kierunkach medycznych.

Członkini honorowa międzywydziałowego Instytutu Ushera Collegium of Medicine and Veterinary Uniwersytetu w Edynburgu. Doktor *honoris causa* Uniwersytetu Medycznego w Łodzi.

Odnaczona Złotym Krzyżem Zasługi (1997 r.), Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (2006 r.), Medalem „Zasłużonemu AMG” (2007 r.), Orderem Imperium Brytyjskiego (2009 r.), Medalem „Za zasługi UMP” (2009 r.) oraz wyróżniona tytułem Univeristy of Edinburgh Benefactor (2010 r.).

25 października 2023 r. zmarł

INŻ. ZBIGNIEW KRAWIEC

Wieloletni zastępca kanclerza ds. technicznych, całe zawodowe życie związany z Gdańskim Uniwersytetem Medycznym (wcześniej Akademią Medyczną w Gdańsku). W latach 1988–2005 zastępca dyrektora administracyjnego ds. technicznych, a od 2005 r. zastępca kanclerza – dyrektor ds. technicznych. Zatrudniony w Uczelni od 1967 r. aż do przejścia na emeryturę w 2019 r.

W Uczelni przeszedł wszystkie ścieżki kariery – od stanowiska starszego referenta w Dziale Zaopatrzenia (od 1967 r.), samodzielnego referenta ds. instalacyjno-sanitarnych w Dziale Technicznym (od 1970 r.), do starszego planisty w Dziale Technicznym (1971 r.). W 1972 r. powierzono Mu obowiązki starszego inspektora w Dziale Technicznym, a od 1978 r. pełnił funkcję głównego specjalisty kierującego Działem Technicznym.

Absolwent studiów na kierunku inżynieria urządzeń sanitarnych na Politechnice Gdańskiej. Ukończył Szkołę Rzemiosł Budowlanych w Chełmie (1964 r.) oraz Technikum Budowlane w Gdańsku o specjalności instalacje i urządzenia sanitarne (1967 r.).

Odznaczony Srebrnym Krzyżem Zasługi (1988 r.), Medalem 50-Lecia AMG (1995 r.), Medalem „Zasłużonemu AMG” (1995 r.) oraz Złotym Krzyżem Zasługi (2002 r.). ■

W 10. rocznicę śmierci Marka Labona

Czas mija, a ból i tęsknota trwa. 21 listopada 2023 r. minęła dziesiąta, jakże bolesna dla nas, rocznica śmierci Marka Labona. Wielu doświadczyło kontaktu z nim podczas pracy zawodowej, konferencji, dyskusji po wygłoszonych odczytach, w trakcie szkoleń i spotkań towarzyskich.

Po ukończeniu Wydział Lekarskiego Akademii Medycznej w Gdańsku (studia w latach 1973-1979), Marek Labon został przyjęty na trzyletnie studia doktoranckie, które przerwał z powodu zatrudnienia na stanowisku asystenta w Klinice Chorób Nerek Instytutu Chorób Wewnętrznych. Tam w latach 1982-1985 odebrał pierwsze szlify kliniczne i zdał egzamin specjalizacyjny pierwszego stopnia w zakresie chorób wewnętrznych. Od stycznia 1983 r. pracował także w Poradni Chorób Nerek.

Po zakończeniu pracy w Samodzielnym Publicznym Szpitalu Klinicznym (SPSK) nr 1 w Gdańsku podjął pracę w Szpitalu św. Wojciecha-Adalberta w Gdańsku-Zaspie. Tu pracował od 1985 do 2001 r., przechodząc różne stopnie kariery zawodowej. Rozpoczął pracę jako asystent, a następnie został starszym asystentem i zastępcą ordynatora I Oddziału Chorób Wewnętrznych. Kolejne wyzwanie nastąpiło wraz z podjęciem pracy w administracji szpitala – początkowo w roli naczelnego lekarza ZOZ nr 2 i kolejno na etacie p.o. dyrektora ZOZ nr 2, p.o. dyrektora i dyrektora szpitala. Podczas pełnienia obowiązków związanych z zarządzaniem szpitalem pracował także klinicznie. W latach 1991-2001 był kierownikiem Pracowni Endoskopii Gastroenterologicznej w tym samym szpitalu.

W latach 1987-1990 został zatrudniony jako lekarz zakładowy w Spółdzielni Pracy Technikol w Gdańsku, gdzie pełnił obowiązki głównego specjalisty ds. opieki lekarskiej i profilaktyki zdrowotnej. W latach 1986-1993 podpisał umowę o pracę z Lekarską Spółdzielnią Pracy w Gdyni, gdzie udzielał porad internistyczno-nefrologicznych.

Marek Labon

Ponownie związał się z SPSK nr 1 w Gdańsku w 2001 r., podpisując z ówczesnym dyrektorem, Michałem Mędrasem, umowę o pracę. Pomyślna współpraca zaowocowała przedłużeniem angażu. W szpitalu przekształconym na Akademickie Centrum Kliniczne Marek Labon pracował do 2008 r. na stanowisku zastępcy dyrektora ds. medycznych, sprawując funkcję lekarza naczelnego szpitala. W tym czasie uczestniczył w redagowaniu uczelnianego pisma „Gazeta AMG”. Od 2008 do 2013 r. był zatrudniony w Szpitalu św. Wincentego a Paulo w Gdyni. Było to ostatnie miejsce, w którym realizował się zawodowo – najpierw na stanowisku zastępcy dyrektora ds. lecznictwa, a następnie dyrektora ds. medycznych.

W życiu zawodowym, jak również osobistym Marek w specyficzny dla siebie sposób dzielił się z nami swoją niesamowitą energią, wysublimowanym poczuciem humoru i trochę ironicznym spojrzeniem na otaczający świat. Jego mądrość i filozofia życiowa pozwalały nam, słuchaczom i obserwatorom, nabierać właściwego dystansu do ludzi i zwykłych, codziennych spraw związanych z pracą, rodziną czy problemami osobistymi. Marek, będąc lekarzem, z ogromnym zaangażowaniem oddawał się pracy zawodowej. Był autorem rozlicznych publikacji, w których szczególnie miejsce zajmowała kwestia organizacji ochrony zdrowia i działań podejmowanych na rzecz poprawy bezpieczeństwa medycznego pacjentów. Dostrzegał pilną potrzebę stałego podwyższania standardów wykonywanych procedur medycznych i prawidłowego prowadzenia dokumentacji medycznej. Nie znośił bylejakości, wymagał od siebie i innych zaangażowania. Swoje ambicje zawodowe realizował nie tylko jako lekarz klinicysta, ale również jako specjalista ds. oceny procedur wysokospecjalistycznych. Doświadczenie kliniczne, ugruntowana pozycja zawodowa i rzetelna wiedza zaowocowały podjęciem pracy w Centrum Monitorowania Jakości w Ochronie Zdrowia (CMJ) oraz wstąpieniem do Towarzystwa

Promocji Jakości w Ochronie Zdrowia (TPJ) w Krakowie. Z zespołem Towarzystwa, początkowo kierowanym przez prof. Rafała Niżankowskiego, a następnie Jerzego Heniga i Halinę Kutaj-Wąsikowską, był silnie związany. Sprawdzał się jako organizator i współorganizator, a także czynny prelegent wielu Ogólnopolskich Konferencji *Jakość w Opiece Zdrowotnej* organizowanych przez CMJ i TPJ; był autorem i współautorem wielu publikacji w tym zakresie.

Współpracę z Markiem Labonem tak wspomina **dr Piotr Popowski** z Polskiego Towarzystwa Programów Zdrowotnych: „Poznałem Marka, gdy pracował na stanowisku dyrektora ds. medycznych w Akademickim Centrum Klinicznym. W tym czasie fascynowały Go procesy doskonalenia jakości świadczeń medycznych. Zajmowałem się organizacją skriningów onkologicznych i ten właśnie temat wzbudził także zainteresowanie Marka. Błyskawicznie zrozumiał istotę problemów związanych z potrzebą regulacji systemowych w tym zakresie i to właśnie stworzyło płaszczyznę do współpracy. Wspólnie zaczęliśmy dociekać, w jaki sposób można zwiększyć efektywność cytologii i mammografii oraz jak wpisać te badania w ciągłość procesów opieki onkologicznej. Z towarzyszącą Mu ciekawością i wnikliwością Marek włączył do agendy swoich licznych spraw programy zdrowotne, którymi zajmowało się Polskie Towarzystwo Programów Zdrowotnych. Wkrótce potem zgodził się zostać wiceprzewodniczącym Towarzystwa. Wraz z zespołem wprowadził wiele udoskonaleń, w szczególności w zakresie jakości, w realizowanych przez Towarzystwo projektach *Zdrowie dla Pomorza*.”

Jakość opieki i bezpieczeństwo pacjentów były mantrą, do której wracał w licznych dyskusjach. W działaniu był jednym z tytanów, których nieustępliwość, po latach starań, doprowadziła do przyjęcia ustawowych regulacji tego obszaru ochrony zdrowia.

Marek często wzbogacał swoje wypowiedzi błyskotliwymi, pełnymi wyrafinowanego humoru historiami klinicznymi. Dla mnie był polską wersją dr. House'a. Trochę nieznośnego, ekscentrycznego, ale znajdującego celne rozwiązania lekarza, dla którego szpital okazał się zbyt mały. Postanowił przenieść kliniczne doświadczenia w obszar zdrowia publicznego, które powoli stawało się jego kolejnym wyzwaniem i zawodową pasją.

Podczas wyprawy w Tatry

Na jedno z licznych spotkań Towarzystwa Programów Zdrowotnych Marek przyjechał w skórzanym kombinezonie na swoim ulubionym motocyklu. Umówiliśmy się na rajd w kolejnym sezonie. Niestety, nie zdążyliśmy odbyć tej

podróży. Marek odszedł nagle, bez szans na pożegnanie. Pomimo upływu dekady od śmierci, nadal brakuje nam Jego wnikliwości i poczucia humoru”.

Także dyrektor **Lidia Kodłubańska** ze szpitala św. Wincentego a Paulo w Gdyni zachowała moment odejścia Marka głęboko w pamięci: „Ten arcyśmutny dzień pamiętam doskonale. Listopadowy dzień w szpitalu obfitował w liczne sprawy bieżące, których załatwienie miało pozwolić na kolejną dyskusję nad opracowaniem mapy powiązań pomiędzy procesami, procedurami i protokołami szpitalnymi, mającymi połączyć się w sieć zbliżoną do kolei dużego metra. Próby nadania sensu i hierarchii tej gmatwaninie rozlicznych spraw podejmowaliśmy dla siebie i dla innych, aby w przyszłości zespoły medyków i inni pracownicy szpitala mogli z wypracowanych przez nas rozwiązań korzystać. Wnikliwość i dbałość o najdrobniejsze elementy, nie tylko tej układanki, sprawiły, że obdarzyłam Marka tytułem Mistrza Szczegółu Wielowymiarowego. I choć jedno staję w opozycji drugiego, to jednak właśnie umiejętność spajania wielowątkowych problemów, była oryginalną i niezbywalną cechą Marka.”

Jak co dzień, pochłonięci umysłowymi łamiętkami nad usprawianiem pracy szpitala, nie zauważyliśmy, iż dawno minęła godzina 16. W tym dniu Marek miał ważne zadanie do wykonania, a może nawet superważne! Zorganizować swojej ukochanej córce Marcie, wówczas uczennicy III klasy liceum, a obecnie studentce V roku medycyny, obiad. Widząc konsternację z powodu nieuchronnie mogącej nastąpić katastrofy i trochę z poczucia winy, że sprawy zawodowe przeciągnęły się ponad wcześniej zaplanowany czas, szybko zaproponowałam pizzę «gdyniankę». I tak pizza uchroniła nas przed wyrzutami sumienia, a Martę uratowała od głodu po forsownym dniu w szkole.

Tak zakończył się ostatni dzień wspólnej pracy z niezapomnianym dyrektorem medycznym. Miałam to szczęście, honor i ogromną przyjemność współpracować z Markiem podczas jego ostatniego, jak się okazało, sześcioletniego etapu pracy zawodowej, który zakończył się w szpitalu przy placu Kaszubskim w Gdyni.

Rozległa wiedza, pogłębiona wieloletnim doświadczeniem lekarza specjalisty, sprawnego endoskopisty i wieloletniego dyrektora dużych podmiotów medycznych, w tym akademickiego, sprawiły, iż Marek osiągnął ten etap rozwoju zawodowego, który pozwalał na pełne rozwagi i dystansu decyzje. Budująca i imponująca była nie tylko Jego znajomość tematów związanych z medycyną, ale też literatury i sztuki.

Zdolności analitycznego myślenia Marka i rozbrajanie przez niego każdego problemu do rdzenia, a nawet atomu, były niezwykle cenne dla mojego syntetycznego sposobu myślenia, a przede wszystkim miały korzystny wpływ na funkcjonowanie i działalność medyczną naszego szpitala.

Dając upust wspomnieniom, nie sposób pominąć Jego wspańiałego i jakże błyskotliwego poczucia humoru. Przytoczę

Na spacerze z ulubionym psem Skuterem

relację pewnej kierowniczkii działu, która opowiedziała, iż po przeciągającej się rozmowie z dyrektorem Labonem w pewnym momencie stwierdziła: «Pan Dyrektor to zapewne patrzeć już na mnie nie może?». Na to z powagą i spokojem Dyrektor odparł: «Patrzeć to może nie, ale słuchać owszem...». Nierzadko zaskakiwał nas swoją pasją fotograficzną. Zdjęciami niesamowitych kwiatów i roślin, które początkowo nierozpoznane, okazywały się być ogromnymi powiększeniami drobnego kwiatostanu wrzосу lub rozmaitych traw. Fotografie niekiedy pobudzały wyobraźnię i przywoływały na myśl urocze widoki z krainy *Bajek z mchu i paproci*. Marek uwielbiał majsterkować. Nie dziwiło nas zatem, że potrafił zbudować gitarę, domek dla lalek, stajenkę dla ulubionych koników Marty czy też wybrać najgustowniejszą biżuterię dla żony Elżbiety.

Wracając do prozy szpitalnej – do dziś, na wspomnienie pewnych zdarzeń dotyczących funkcjonowania szpitala, widzę tamtą trwogę w oczach technicznego kierownictwa medycznego. Miało to miejsce na kilka tygodni przed akredytacją szpitala. Termin wizytacji zbliżał się nieubłaganie, a do ogarnięcia pozostało wiele szczegółów związanych z wypełnieniem obowiązujących standardów i procedur. Tylko Markowi – prezydentowi Towarzystwa Promocji Jakości w Ochronie Zdrowia – nie umykały nieścisłości zarówno w zakresie dokumentacji medycznej, kontroli lodówek z lekami, jak też stanu deski do mięsa w kuchni i czystości krat odpływowych i wentylacyjnych. Chroniąc się przed wszechogarniającym stresem, powiedziałam do Marka z przekonaniem: «Jak otrzymamy tę akredytację (na wynik której pracowaliśmy co najmniej trzy lata, a Marek przyszedł do nas na sześć tygodni przed jej rozpoczęciem), to powiedzą, że jej uzyskanie zawdzięczamy Labonowi, ale pomyśl, co będzie, jak jej nie otrzymamy. Wtedy skomentują, że nawet Labon nie pomógł!». I wtedy przez chwilę widziałam niepokój

w jego oczach, a potem ślad uśmiechu. Akredytację zdobyliśmy, co prawda z nie najwyższymi ocenami, ale w mojej karierze związanej z zarządzaniem był to jeden z największych do okiełznania stresów.

Teraz zdaję sobie sprawę, iż nie zdołam nawet w części opisać ogromu zdarzeń, sytuacji, anegdot i wielowątkowych dyskusji, jakie towarzyszyły pracy z Markiem. Tymczasem powtórzę, że miałam wielki zaszczyt i przyjemność współpracować z człowiekiem o wielu talentach, szerokich horyzontach, wysokiej kulturze osobistej, ogromnej wiedzy, filozofem i praktykiem o błyskotliwej inteligencji i dobrym sercu”.

A jakim zachował się Marek Labon we wspomnieniach przyjaciół i rodziny? W pamięci wielu z nas pozostanie jako pasjonat muzyki, zarówno rockowej, jak i poważnej; uwielbiał szczególnie Bacha i Mozarta (pozostawił po sobie olbrzymią płytotekę). Był bardzo muzyczny, grywał na gitarze. W wolnych chwilach nadawał starym meblom nowe życie. Oczyszczał je, politurował, naprawiał, aż odzyskały swój szlachetny, pierwotny wygląd. Kochał zabytkowe zegary. Potrafił je konserwować i nakręcać z kunsztem prawdziwego „zegarmistrza czasu”.

Zasób narzędzi, którymi tak umiejętnie posługiwał się podczas majsterkowania, był wielce imponujący. Był fanem motocykli. Jazda przywracała równowagę po wyczerpującej pracy w szpitalu. Kochał góry, z wypiekami na twarzy opowiadał o wyprawach, które realizował w gronie przyjaciół i to niezależnie od pory roku. Z pasją utrwał te niepowtarzalne widoki na fotografiach. Samodzielnie wywoływał zdjęcia, przygotowywał slajdy, oprawiał je. Na szczytach gór lubił patrzeć w bezkresny horyzont. Podkreślał, że obcowanie z przyrodą i potęgą gór pozwala nadać problemom właściwą hierarchię. Wręcz estetycznym przeżyciem było obserwowanie jego umiejętności narciarskich, które budziły powszechny zachwyt. Płynął po stoku z gracją i lekkością wbrew wszelkim prawom grawitacji. Jednak najwyższym uznaniem cieszyły się książki, które „połykał” z prędkością światła. Od beletrystyki po książki z zakresu zarządzania, ekonomii i medycyny. Jak na człowieka renesansu przystało, był stale głodny wiedzy o świecie i ludziach.

Marek Labon jeszcze długo pozostanie we wspomnieniach tych, którzy mieli okazję z nim pracować i współtworzyć rozwiązania mające usprawnić funkcjonowanie systemu ochrony zdrowia w Polsce. Zараżał optymizmem, wizjonerskim spojrzeniem na problemy zarządzania jakością w szpitalach i, jak powiedziała Pani dyrektor Lidia Kodłubańska, „często w tym myśleniu wyprzedzał innych o więcej niż jeden krok”. Naszym zamiarem jest, aby Marka Labona – człowieka życzliwego ludziom, pełnego humoru, wspaniałego lekarza, troskliwego męża i ojca, przyjaciela – zachować na zawsze w sercach. ■

DR ELŻBIETA RAJKOWSKA-LABON

Zakład Fizjoterapii

fot. archiwum prywatne

Doktoraty i habilitacje

Uchwałą Rady Nauk Medycznych GUMed

Stopień naukowy doktora habilitowanego w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu, w dyscyplinie nauki medyczne uzyskali:

DR N. MED. MARTA URSZULA TOMCZYK

Adiunkt; Katedra i Zakład Biochemii GUMed, praca pt. *Zmiany preferencji substratowej jako cel terapeutyczny w miopatiach związanych z chorobą Huntingtona.*

DR N. MED. DMITRY TRETIAKOW

Adiunkt; Katedra i Klinika Otolaryngologii GUMed, praca pt. *Zastosowanie i użyteczność metod numerycznej mechaniki płynów do symulacji i oceny przepływu powietrza w obrębie jamy nosa i zatok przynosowych.*

Stopień naukowy doktora w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu, w dyscyplinie nauki medyczne uzyskali:

LEK. MARIKA GAWINOWSKA

Asystent; Klinika Alergologii, Katedra Pneumonologii i Alergologii GUMed, praca pt. *Analiza porównawcza doustnej próby prowokacji aspirynowej i laboratoryjnego testu aktywacji bazyfilów u osób diagnozowanych w kierunku nadwrażliwości na kwas acetylosalicylowy,* promotor – prof. Marta Chełmińska, promotor pomocniczy – dr Krzysztof Specjalski.

LEK. KAJA KALINA KLEIN-AWERJANOW

Doktorantka Studiów Doktoranckich; Zakład Radiologii GUMed, praca pt. *Zastosowanie niskodawkowej tomografii komputerowej wykonanej w ramach programu wczesnego wykrywania raka płuca w ocenie zwapnień zastawki aortalnej,* promotor – prof. Marcin Fijałkowski.

LEK. DENT. MAGDALENA MIKIETYŃSKA

Asystent; Zakład Technik Dentystycznych i Zaburzeń Czynnościowych Narządu Żucia GUMed, praca pt. *Epidemiologia, ocena kliniczna i uwarunkowania biomechaniczne dysfunkcji stawów skroniowo-żuchwowych u dzieci i młodzieży w populacji miejskiej,* promotor – dr hab. Maria Prośba-Mackiewicz, prof. uczelni.

LEK. KAMIL PIOTR OBARA

Były doktorant Studiów Doktoranckich; Katedra Nadciśnienia Tętniczego i Diabetologii GUMed, praca pt. *Ocena efektywności leczenia nadciśnienia tętniczego i przestrzegania zaleceń*

ESH/ESC (European Society of Hypertension/European Society of Cardiology) w praktyce lekarza rodzinnego, promotor – dr hab. Michał Sergiusz Hoffmann.

LEK. ANNA MARIA POMORSKA

Asystent; Katedra i Klinika Pediatrii, Hematologii i Onkologii GUMed, praca pt. *Próba stworzenia algorytmu diagnostycznego u dzieci z nawracającym powiększeniem dużych gruczołów ślinowych, ze szczególnym uwzględnieniem wczesnej diagnostyki choroby Sjogrena,* promotor – dr hab. Ninela Irga-Jaworska.

LEK. DENT. HANNA SOBCZAK-ZAGALSKA

Asystent; Katedra i Zakład Stomatologii Wieku Rozwojowego GUMed, praca pt. *Szynowanie zębów po urazie za pomocą szyn różnego typu – porównanie parametrów klinicznych i subiektywnej oceny pacjenta,* promotor – prof. Katarzyna Agnieszka Emerich.

LEK. MICHAŁ TASZNER

Asystent; Katedra i Klinika Hematologii i Transplantologii GUMed, praca pt. *Ocena wartości predykcyjnej badania PET w leczeniu chłoniaka Hodgkina,* promotor – prof. Jan Maciej Zaucha.

LEK. MAGDALENA PAULINA ŻALIŃSKA

Asystent; Katedra i Klinika Pediatrii, Diabetologii i Endokrynologii GUMed, praca pt. *Przebieg wczesnych faz cukrzycy typu 1 u dzieci i młodzieży ze szczególnym uwzględnieniem oceny zachowanej insulinosekrecji oraz wpływu stosowanych terapii,* promotor – prof. Małgorzata Myśliwiec.

Uchwałą Rady Nauk o Zdrowiu GUMed

Stopień doktora w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu, w dyscyplinie nauki o zdrowiu uzyskali:

MGR PIELĘGNIARSTWA IZABELA BARBARA DUDEK

Pielęgniarka dializacyjna; Fresenius Nephrocare w Poznaniu, praca pt. *Rola interwencji w poprawie przestrzegania zaleceń (adherence) w zakresie stosowania leczenia hipotensyjnego u chorych hemodializowanych,* promotor – dr hab. Sławomir Lizakowski.

MGR PIELĘGNIARSTWA PIOTR ANDRZEJ JANIEWICZ

Zastępca dyrektora ds. pielęgniarstwa; Szpital Specjalistycznym w Prabutach, praca pt. *Emocjonalność negatywna i jakość*

snu a percepcja bólu u pacjentów po endoprotezoplastyce stawu biodrowego, promotor – dr hab. Magdalena Błażek, prof. uczelni.

MGR PRAWA JAKUB PAWEŁ KRASZEWSKI

Dyrektor Naczelny UCK w Gdańsku, praca pt. *Zmiany sposobów finansowania szpitalnych oddziałów ratunkowych w okresie transformacji systemu ochrony zdrowia*, promotor – prof. Andrzej Basiński.

MGR AGATA ANNA LAKOMY-GAWRYSZEWSKA

Uczestniczka SSD przy Katedrze i Klinice Pediatrii, Nefrologii i Nadciśnienia GUMed, praca pt. *Znaczenie terapii TENS w leczeniu zaburzeń czynności pęcherza moczowego u dzieci*, promotor – prof. Aleksandra Żurowska.

MGR PIELEGNIASTWA BARBARA ANNA PLEWIK

Kierownik Oddziału Epidemiologii Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Olsztynie, praca pt. *Ocena skuteczności preparatów do płukania pęcherza do usuwania biofilmów z powierzchni cewników w warunkach imitujących środowisko dróg moczowych*, promotor – prof. Marzenna Bartoszewicz.

MGR PAULINA MAGDALENA OSTROWSKA

Uczestniczka SSD przy Zakładzie Fizjoterapii, WNoZ z IMMiT, GUMed, praca pt. *Ocena przydatności wybranych*

systemów fizjoterapeutycznych w terapii pacjentów po udarze mózgu w fazie przewlekłej, promotor – dr hab. Rita Hansdorfer-Korzon.

Uchwałą Rady Nauk Farmaceutycznych GUMed

Stopień doktora w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu, w dyscyplinie nauki farmaceutyczne uzyskały:

MGR ALINA MIECZKOWSKA

Doktorantka; Katedra i Zakład Biologii i Botaniki Farmaceutycznej GUMed, praca pt. *Transkryptomyczna ocena odpowiedzi na stymulację czynnikami proregeneracyjnymi komórek progenitorowych tkanki tłuszczowej*, promotor – prof. Arkadiusz Piotrowski, promotor pomocnicza – dr Natalia Filipowicz.

MGR FARM. NATALIA TREDER

Doktorantka; Katedra i Zakład Chemii Analitycznej GUMed, praca pt. *Wpływ cieczy jonowych na efektywność metod chromatograficznych stosowanych do oznaczania leków cytostatycznych*, promotor – dr hab. Alina Plenis. ■

Kadry GUMed

STANOWISKO ADIUNKTA POWIERZONO:

dr n. hum. Agnieszce Pawłowskiej-Kubik
dr Angelice Sawickiej

PRACĘ W UCZELNI ZAKOŃCZYLI:

- mgr Joanna Banaszek
- mgr Katarzyna Bisewska
- dr Anna Felberg-Miętka
- mgr inż. Kamila Gadaj
- dr n. med. Monika Gorzynik-Dębicka
- mgr Joanna Jaruga-Jabłońska
- mgr Adrian Lange
- lek. Dominika Lubacka
- mgr Oktawia Luźny
- dr Lucyna Maciejka-Kęłbowska
- Krzysztof Ruchniewicz
- dr Monika Sobiechowska-Sasim
- dr Dmitry Tretiakow
- mgr Kamila Zajac

ZMIANY NA STANOWISKACH KIEROWNICZYCH W GRUPIE PRACOWNIKÓW NIEBĘDĄCYCH NAUCZYCIELAMI AKADEMICKIMI

Z dniem 26.10.2023 r. mgr Joanna Jaruga-Jabłońska przestała pełnić funkcję kierownika Sekcji ds. Poligrafii.

JUBILEUSZ DŁUGOLETNIJ PRACY OBCHODZĄ:

25 lat

dr n. chem. Mariusz Baran
dr n. med. Anna Borkowska
dr n. med. Rafał Gałąska

35 lat

dr hab. Przemysław Kowiański, prof. uczelni
prof. dr hab. Maria Łuczkiwicz

30 lat

prof. dr hab. Ewa Iżycka-Świeszewska
prof. dr hab. Marcin Matuszewski

45 lat

mgr inż. Grzegorz Redlarski

109 mln zł na nowoczesną diagnostykę i leczenie pacjentów onkologicznych

Dofinansowanie w wysokości 109 141 470 zł otrzymało Uniwersyteckie Centrum Kliniczne z Funduszu Medycznego w ramach Narodowej Strategii Onkologicznej. To pieniądze, za które zostanie zakupiony nowoczesny sprzęt do diagnostyki i leczenia pacjentów zmagających się z tego typu schorzeniami. Kwota ta pozwoli na realizację projektu związanego z rozwojem terapii onkologicznej poprzez zapewnienie innowacyjnych i kompleksowych metod diagnostycznych i leczniczych.

– To kolejna ważna inwestycja na rzecz rozwoju naszej Uczelni i szpitala klinicznego. Modernizacja sprzętu, która zostanie przeprowadzona dzięki środkom pochodzącym z Funduszu Medycznego, to wielka korzyść nie tylko dla pacjentów pozostających pod opieką UCK. Najnowocześniejszy sprzęt będzie służył także celom dydaktycznym i kształceniu kadr w odpowiedzialnych zawodach medycznych – mówił prof. Marcin Gruchała.

Otrzymane środki zostaną przeznaczone m.in. na doposażenie szpitalnego Zakładu Radiologii w tomograf komputerowy i aparat rezonansu magnetycznego oraz stacjonarny aparat RTG, zakup drugiego aparatu PET w Zakładzie Medycyny Nuklearnej czy zakup nowoczesnego przyspieszacza liniowego na potrzeby Zakładu Radioterapii.

– To bardzo istotne uzupełnienie w procesie budowania i rozwijania specjalistycznego i kompleksowego szpitala, który oferuje pełen

zakres świadczeń dla pacjentów onkologicznych – komentował Jakub Kraszewski, dyrektor naczelny UCK.

Symboliczny czek został przekazany 13 października podczas briefingu prasowego, który odbył się na terenie UCK. W spotkaniu uczestniczyli: **Dariusz Drelich** – wojewoda pomorski, **Piotr Karczewski** – doradca społeczny Prezydenta RP, **prof. Marcin Gruchała** – rektor GUMed, **prof. Radosław Owczuk** – dziekan Wydziału Lekarskiego, **Jakub Kraszewski** – dyrektor naczelny UCK, **Joanna Erecińska** – zastępca dyrektora NFZ ds. medycznych oraz **Tomasz Rakowiecki** – pełnomocnik PiS w Gdańsku, a także **prof. Rafał Dziadziuszko** – ordynator Kliniki Onkologii i Radioterapii UCK i **dr hab. Maria Bieniaszewska** – kierownik Banku Tkanki i Komórek UCK.

To kolejne pieniądze ze środków publicznych, które w ostatnim czasie otrzymało UCK. Pod koniec września sfinalizowano umowę na budowę Centrum Medycyny Pediatricznej opiewającą na niemal 290 mln zł. W pierwszych dniach października z kolei kwotą ponad 24 mln zł z Agencji Badań Medycznych wsparto projekt Centrum Medycyny Cyfrowej, którego liderem jest Gdański Uniwersytet Medyczny, a partnerami m.in. Uniwersyteckie Centrum Kliniczne. ■

ŁUKASZ WOJTCIOWICZ
Zespół ds. Promocji i PR UCK

fol. Paweł Sudara

Przekazanie czeku dyrekcji UCK

Portrety Polskiej Medycyny rozdane

16 października na uroczystej gali podczas Forum Rynku Zdrowia poznaliśmy laureatów Portretów Polskiej Medycyny – corocznych wyróżnień wręczanych przez magazyn i portal Rynek Zdrowia. Podczas uroczystości przyznano tytuł Menedżera Rynku Zdrowia, Lekarza Rynku Zdrowia, a także wskazano Wydarzenie Rynku Zdrowia.

W tym roku jury postanowiło przyznać *ex aequo* dwa *Portrety Polskiej Medycyny* w kategorii **Menedżer Rynku Zdrowia**. Otrzymali je: wiceminister zdrowia Maciej Miłkowski oraz **dr hab. Tomasz Stefaniak**, dyrektor ds. lecznictwa UCK. Kapituła złożona z 26 osób – laureatów nagród z poprzednich lat, przedstawicieli różnych sektorów ochrony zdrowia oraz członków redakcji Rynku Zdrowia – postanowiła nagrodzić dr. hab. Stefaniaka za wprowadzenie w UCK powszechnego i dostępnego systemu monitoringu zdarzeń niepożądanych. Otwarte i jasno komunikowane działania przekonały pracowników szpitala o konieczności prowadzenia realnej polityki jakości. Lekarz naczelny UCK opracował też m.in. autorski system analitycznej oceny aktywności klinik. Dzięki temu poprawiono rentowność większości z nich i zwiększono bezpieczeństwo pacjentów.

Odbierając nagrodę, dyrektor wspominał, jak ważne jest, aby codziennie przybliżać się do swojego wymarzonego celu, ideału. Następnie zadedykował nagrodę dwóm osobom, które w znaczący sposób wpłynęły na jego rozwój osobisty i zawodowy.

– Nagrodę dedykuję pamięci prof. Zdzisława Wajdy, który nauczył mnie, by nie zgadzać się na wszystko i wnikliwie analizować

Od lewej: Jakub Kraszewski, dr hab. Tomasz Stefaniak, prof. Witold Rzyman, prof. Edyta Szurowska i dr hab. Jacek Wojarski

wszelkie kwestie, i pana prof. Zbigniewa Grucy, któremu zawdzięczałam świadomość tego, że work-life balance jest czymś, co nadaje życiu sens – powiedział dr hab. Tomasz Stefaniak.

Portret Polskiej Medycyny w kategorii **Lekarz Rynku Zdrowia** otrzymał **prof. Witold Rzyman**, ordynator Kliniki Chirurgii Klatki Piersiowej UCK. Profesor jest twórcą multidyscyplinarnej koncepcji opieki nad chorymi na raka płuca – od skryningu, poprzez diagnostykę, do wdrożenia tzw. leczenia szytego na miarę. Laureat zainicjował także stworzenie Lung Cancer Unit w UCK, co znacznie przyspiesza proces diagnostyki i istotnie wpływa na wybór metody terapeutycznej.

– Medycyna nie jest dziedziną indywidualną, to dziedzina zespołowa. Nasz zespół jest stworzony z bardzo wielu istotnych osobowości. Dzięki pracy zespołowej udaje się nam w sposób właściwy prowadzić terapię pacjentów z nowotworami – powiedział prof. Witold Rzyman, odbierając nagrodę.

Z kolei w kategorii **Wydarzenie Rynku Zdrowia** pierwsze miejsce zajęła dwukrotna jednoczasowa operacja przeszczepienia płuc i serca, wykonana w UCK. Zakończona sukcesem operacje wykonano w grudniu 2022 r. u 54-letniego mężczyzny i w czerwcu 2023 r. u 37-letniej kobiety. Dla pacjentów, u których choroba doprowadziła do nieodwracalnych zmian w obu narządach, jednoczasowa transplantacja serca i płuc była jedyną szansą na przeżycie. Przez ponad 20 lat nie przeprowadzano w Polsce takich operacji m.in. ze względu na ryzyko związane z trudnym okresem pooperacyjnym.

– Połączenie doświadczenia zespołu i środowiska, jakim okazało się Uniwersyteckie Centrum Kliniczne, zaowocowało tym, że po wielu latach mogliśmy powrócić do podjętych wcześniej działań. Nisza, jaką stanowią pacjenci potrzebujący jednoczesnego przeszczepienia serca i płuc, wciąż istnieje. Cieszę się, że transplantologia w naszym szpitalu rozwinęła się do takiego stopnia – powiedział dr hab. Jacek Wojarski z Kliniki Kardiochirurgii UCK, koordynator zespołu przeszczepiającego płuca.

Więcej informacji na temat pozostałych przyznanych nagród można znaleźć na stronie rynekdrowia.pl. ■

MATERIAŁ PRASOWY UCK

fot. Małgorzata Gałązka-Sobotka/Uczelnia Łazarskiego, PTWP

Dyrektor Anna Lignowska Menedżerem Zdrowia 2022

2 października wręczono nagrody w konkursie Menedżer Pomorza 2022, którego organizatorem jest „Dziennik Bałtycki”. Tytuł **Menedżera Zdrowia 2022** kapituła konkursu przyznała **Annie Lignowskiej**, zastępcy dyrektora naczelnego UCK ds. pielęgniarstwa. Podczas uroczystej gali wyróżniono także menedżerów kultury, sportu, gospodarki morskiej i CSR.

Anna Lignowska (w środku)
z nagrodą | fot. archiwum prywatne

– Serdecznie dziękuję za to wyróżnienie. Wszyscy wiemy, jak wygląda zawód pielęgniarki, jednak nie wszyscy wiedzą, co robią zarządzający pielęgniarkami, ile mamy pracy, jak ją organizujemy, jak szukamy rozwiązań na te trudne czasy, które charakteryzuje m.in. brak perso-

nelu. Myślę, że wiele przedsiębiorstw się z tym boryka. Obecnie obserwujemy rozwój zarządzania w pielęgniarstwie, jest to czas, w którym zawód ten jest doceniany. Jestem przede wszystkim kobietą, potem pielęgniarką, żoną, matką – te wszystkie obowiązki są wspaniałe, ale pielęgniarstwo jest we mnie od wielu, wielu lat. Jestem naprawdę wzruszona, że ktoś dostrzegł moją pracę, pracę mojego zespołu, moich oddziałowych, moich pielęgniarek koordynujących, położnych i pań, które pracują w rejestracji – mówiła, odbierając nagrodę, dyrektor **Anna Lignowska**.

Dyrektor Lignowska jest zatrudniona w UCK od 2009 r., aktualnie pełni także funkcję naczelnego pielęgniarki. Pion pielęgniarstwa w UCK prężnie się rozwija. W ostatnich latach kilkaset osób wzięło udział w szkoleniach podnoszących kwalifikacje formalne, uzyskując tytuł licencjata lub magistra, a także kwalifikacje zawodowe, co zaowocowało ukończeniem kursów specjalizacyjnych. Rozpoczęto ponadto programy stażowe na rzecz rozwoju kadr pielęgniarstwa, co pozwoliło UCK pozyskać młodych pracowników. ■

MATERIAŁY PRASOWE UCK

Bieg po Nowe Życie po raz pierwszy w Gdańsku

Specjalna edycja Biegu po Nowe Życie – Pomorze na TAK odbyła się 20 października na Starym Mieście w Gdańsku. W wydarzeniu udział wzięli m.in. lekarze, koordynatorzy transplantacyjni i ci, którzy w tym wydarzeniu byli najważniejsi – osoby po przeszczepieniu. Nie zabrakło także osobowości sportu.

Historia każdej osoby po transplantacji to opowieść o pokonywaniu trudności, hartie ducha, nadziei. Bieg po Nowe Życie jest właśnie po to, by te historie opowiadać. Ambasadorem wydarzenia jest **Przemysław Saleta**, który przed laty oddał nerkę swojej córce Nicole. Obowiązki nie pozwoliły mu na przyjazd

Od lewej: wiceprezydenci Gdańska Piotr Borawski i Monika Chabior oraz Jakub Kraszewski

do Gdańska, ale na trasie marszu *nordic walking* pojawiły się inne znane osoby, m.in. **Dariusz Michalczewski, Adam Korol, Mariusz Wlazły, Piotr Myszk, Artur Siódmiak, Roman Paszke** czy **Damian Wleklak**.

Wśród 275 uczestników biegu nie zabrakło także autorytetów medycznych. Okazją była szczególnie, gdyż *Bieg po Nowe Życie* towarzyszył XVI Kongresowi Polskiego Towarzystwa Transplantacyjnego.

– *To, co osiągnęła transplantologia w Polsce, to wynik pracy całego środowiska transplantacyjnego i po liczbach widać, że jest lepiej, że jest postęp, że mamy więcej transplantacji i więcej żywych dawców. To, co mnie najbardziej cieszy, to fakt, że nasze środowisko się zjednoczyło, a Bieg po Nowe Życie jest tego najlepszym przykładem* – mówiła **prof. Alicja Dębska-Ślizień** z Kliniki Nefrologii i Transplantologii UCK, która także wzięła udział w biegu.

Licząca ok. kilometra trasa *Biegu po Nowe Życie* została wytyczona na Długim Targu i ul. Długiej – od Bramy Zielonej do Bramy Złotej i z powrotem. W trakcie wydarzenia można było posłuchać przyjaciół biegu, czyli zespołu Łzy.

– *Bieg po Nowe Życie to przede wszystkim fantastyczna zabawa, pokazanie swojego wsparcia dla ważnej idei, możliwość startu z osobami po transplantacji – to dla mnie szczególnie ważne. Bardzo się cieszę, że w końcu możemy się spotkać w Gdańsku i w naszym ukochanym mieście szerzyć tę ideę* – mówił zastępca prezydenta Gdańska **Piotr Borawski**. ■

MATERIAŁ PRASOWY UCK

fot. archiwum prywatne

Movember 2023, czyli dermatolodzy z wąsem

Listopad to miesiąc pogłębiania świadomości nowotworów dotyczących mężczyzn oraz solidarności z mężczyznami zmagającymi się z tym problemem. Zapuszczone wąsy są sposobem na zwrócenie uwagi społeczeństwa na typowo męskie nowotwory i ich profilaktykę.

Movember, czyli „wąsopad” (z ang. *moustache* – wąsy i *November* – listopad), to międzynarodowa akcja zapoczątkowana 20 lat temu w Australii, w ramach której mężczyźni zapuszczają wąsy, by wzbudzić dyskusję na tematy trudne, wstydliwe, często będące tabu. Świadomość społeczna dotycząca męskich chorób nowotworowych może przyczynić się do zwiększenia liczby wyleczonych osób.

Do akcji włączyli się również dermatolodzy z Uniwersyteckiego Centrum Klinicznego, którzy podkreślają, że „męskie nowotwory” atakują nie tylko prostatę i jądra, ale także zewnętrzne narządy płciowe – penisa i mosznę. Najczęściej są to nowotwory, których wczesne rozpoznanie pozwala na dobre rokowania, dlatego tak istotna jest profilaktyka: samobadanie czy regularnie wykonywane badania w poradni.

– *Nasi dermatolodzy od lat współpracują z urologami z Poradni Chorób Prącia UCK, co przekłada się na szybki proces diagnostyczny i terapeutyczny. Mężczyźni z podejrzeniem nowotworu zewnętrznych narządów płciowych mogą skorzystać z szybkiej ścieżki diagnostycznej uruchomionej w UCK dla pacjentów z podejrzeniem nowotworu skóry* – mówi **dr hab. Michał Sobjanek** z Kliniki Dermatologii, Wenerologii i Alergologii UCK. Uwagę mężczyzn powinny zwrócić wszelkie zmiany zlokalizowane na

Od lewej: **Andriy Petranjuk, Jakub Żółkiewicz** i dr hab. **Michał Sobjanek**

napletku, żołędzi oraz mosznie. Warto też regularnie wykonywać badanie PSA, które pomaga wychwycić raka prostaty na wczesnym, często bezobjawowym etapie.

Więcej informacji dotyczących profilaktyki wspomnianych nowotworów znajduje się na stronach [Kliniki Urologii](#), [Kliniki Dermatologii](#), [Wenerologii i Alergologii](#) oraz [Poradni Chorób Prącia UCK](#).

Panowie, badajcie się! ■

MATERIAŁ PRASOWY UCK

fot. archiwum prywatne

Gdańskie ślady Mikołaja Kopernika

DR N. HUM. PIOTR PALUCHOWSKI
Zakład Historii i Filozofii Nauk
Medycznych

Rok 2023 został przez polskie władze ogłoszony Rokiem Kopernika. Tym samym upamiętniona została 550. rocznica urodzin nie tylko astronoma, ale również medyka. O tej ostatniej działalności Kopernika w [styczniu](#) 2017 r. na łamach „Gazety AMG” pisał prof. Bolesław Rutkowski. Autor ten niedawno [w „[Gazecie GUMed](#)” 2022, nr 2 – przyp. red.] podzielił się również swoimi wspomnieniami z powtórnego pochówku szczątków Kopernika, który odbył się 22 maja 2010 r. w Katedrze Fromborskiej.

Pisząc nieco przewrotnie, można stwierdzić, iż Mikołaj Kopernik to najpopularniejszy polski lekarz. Sławę tę zyskał mimo tego, że zachowane źródła wskazują, iż stosował typowe środki, a nie posługiwał się jakimiś nowatorskimi metodami. Brak też informacji, aby astronom przejawiał naukowe zainteresowanie medycyną. Niemniej jednak współcześni kojarzyli go właśnie jako lekarza oraz kanonika warmińskiej kapituły katedralnej.

Korzystając z okazji, że Rok Kopernika nadal trwa, chciałbym wskazać na kilka aspektów łączących polskiego astronoma wszechczasów z naszym miastem, Gdańskiem.

Kopernik w Gdańsku

Przede wszystkim, warmiński kanonik osobiście bywał w Gdańsku. Kopernik spędził wszak część swojego życia na dosyć głębokiej prowincji Europy, a oknem na świat był dla Warmii, ale i całej Rzeczypospolitej właśnie Gdańsk. Miasto mające rozległe, ogólnoeuropejskie kontakty handlowe i co za tym szło, również społeczne oraz kulturalne. Nie dziwi więc, że Kopernik, pełniąc różne obowiązki w warmińskim biskupstwie – przez pewien czas był nawet jego generalnym administratorem oraz kanclerzem kapituły – często odwiedzał największe miasto w tej części Europy. Inną przyczyną gdańskich wizyt Kopernika była chęć odwiedzenia członków rodziny mieszkających właśnie tutaj, m.in. kuzynek, których przez pewien okres był prawnym opiekunem. W medycznym periodyku nieodzownym jest również wspomnienie, iż najpewniej nie raz udawał się z Warmii do Gdańska, aby leczyć swoich najbliższych.

W tym miejscu należałoby postawić pytanie: ileż to razy genialny astronom bywał w grodzie nad Motławą? Niestety moja odpowiedź jako historyka będzie rozczarowująca,

ale dotychczasowa literatura, współcześni badacze ani bezpośrednie źródła z epoki nie są w stanie rozstrzygnąć tej kwestii. Należy pamiętać, że zachowało się niewiele materiałów z przełomu XV i XVI stulecia. Trzeba też przyznać, że ślady prywatnej podróży Kopernika do Gdańska nie mogły raczej zachować się w żadnych dokumentach, a nawet jeśli tak się stało, to istnieje niewielka szansa na to, by przetrwały 500 lat i ujrzały światło dzienne. Zwłaszcza że sława astronoma rozpoczęła się dopiero po jego śmierci.

Nie oznacza to jednak, że historia nie jest w stanie nic powiedzieć na ten temat. Dotychczas zebrane źródła mówią bezpośrednio bądź pośrednio o kilku takich wizytach, choć z pewnością musiało ich być znacznie więcej. Podczas nich Kopernik reprezentował kapitułę warmińską, często towarzysząc osobom postawionym wyżej w hierarchii. Jedną z nich był jego wujek, biskup warmiński Łukasz Watzenrode, którego siostra była matką Mikołaja Kopernika. Okoliczności te dawały astronomowi możliwość uczestnictwa w spotkaniach z gdańskimi władzami, burmistrzami i najbogatszym patrycjatem. Nie oszukujmy się jednak, myśląc że podczas nich Kopernik snuł opowieści o Ziemi krążącej dookoła Słońca lub chociażby przedstawiał projekty reformy monetarnej. Tematy rozmów dotyczyły najpewniej wybranych kwestii gospodarczych, politycznych, społecznych, a wymienione wątki mogły być ewentualnie poruszane na marginesie.

Jak już wspomniałem, Kopernik wyprawiał się do Gdańska nie tylko służbowo, ale też prywatnie. Wiadomym jest, że Łukasz Watzenrode nie uczestniczył w ostatnim dniu obrad Rady Pruskiej w Elblągu, która odbyła się 20 stycznia 1504 r. Najpewniej wraz z Kopernikiem udał się do Gdańska, aby 21 stycznia uczestniczyć w ślubie siostrzenicy biskupa warmińskiego Korduli z Allenów, kuzynki astronoma, która wychodziła za bogatego Reinholda Feldstedta.

Kopernik jeszcze w tym samym roku ponownie zawitał do Gdańska. Przebywał w nim – co także potwierdzają źródła – od 25 maja do 8 czerwca. Przyczyna była niebagatelna, ponieważ uroczyste wjechał do miasta wraz z polskim królem Aleksandrem Jagiellończykiem. Potwierdzono wtedy miejskie przywileje, w zamian za co gdańskie mieszczaństwo złożyło przysięgę wierności władcy. Biskup Watzenrode zatrzymał się u Reinholda Feldstedta w nieistniejącej już kamienicy na rogu dzisiejszego Długiego Targu i ulicy Kramarskiej. Tam też mógł nocować Kopernik.

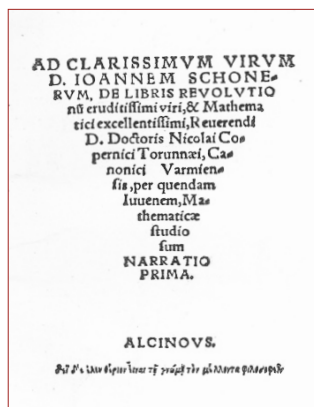
Przypuszcza się, że kanonik, towarzysząc wiele lat później biskupowi warmińskiemu, ponownie wziął udział w wizycie królewskiej w Gdańsku albo też przebywał w tym mieście podczas jej trwania. Osoby i okoliczności były już jednak zgoła odmienne.

Jednym z kolejnych następców Watzenrodego był Maurycy Ferber, a polskim królem Zygmunt I. Wjeżdżał on do miasta spacyfikowanego po rewolcie najniższych warstw na tle wyznaniowym. Na miejscu, podczas zjazdu stanów pruskich, przyjęto reformę monetarną, która w różnych punktach była podobna do rozwiązań, jakie proponował w swoich tekstach Kopernik.

Odkrycia wydawnicze

Jak wspomniałem, propagator teorii heliocentrycznej jeszcze kilka razy przebywał w naszym mieście, jednak daty i przychyny tych wizyt nikną w mrokach historii. Warto też odnotować inne powiązania Kopernika z Gdańskiem, z którym wiążą go np. kwestie wydawnicze. Oczywiście *De revolutionibus orbium coelestium*, czyli *O obrotach sfer niebieskich* nie ukazało się w Gdańsku, a w Norymberdze w 1543 r., jednak nie jest sprawą powszechnie znaną, że książka ta, której rękopis został wpisany na listę „Pamięć Świata” UNESCO, nie była wcale pierwszą, ani nawet drugą drukowaną publikacją na temat teorii heliocentrycznej. Co więcej, oba wcześniejsze teksty ukazały się właśnie w Gdańsku.

Karta tytułowa *Narratio prima* Jerzego Joachima Retyka

źródło – [wikimedia commons](#)

Udał się do odległej Warmii i tam spędził z Kopernikiem część 1539 r. Argumenty przekonały go tak jednoznacznie, że zdecydował się namówić astronoma na upublicznienie drukiem tych rewelacji. Ten zdawał się temu niechętny, zatem Retyk postanowił najpierw wydać streszczenie czy też wstęp do ustaleń Kopernika właśnie w postaci druku *Narratio prima*, co stało się w 1540 r. Wydawcą został drukarz Franciszek Rhode, mający swój zakład przy dzisiejszej ulicy Rzeźnickiej. Tekst ten zaczął się cieszyć sporą popularnością i już w roku następnym ukazało się jego kolejne wydanie. Spore grono badaczy uważa, że w okresie nowożytnym *Narratio prima* było dużo częściej czytane, ze względu na znacznie mniejszą objętość i walory literackie, niż główne dzieło Kopernika.

Drugi gdański trop wydawniczy widzie do postaci Andreea Aurifabera, urodzonego we Wrocławiu jako Andreas Goldschmidt. Podobnie jak Retyk, związany był on z witten-

berskim ośrodkiem, ale w 1539 r. osiadł w Gdańsku jako nauczyciel. Miejskie władze powierzyły mu zadanie reformy szkolnictwa, dlatego Aurifaber opublikował po łacinie i niemiecku druk *Schola Dantiscana*, będący szkolnym programem nauczania. Inną jego gdańską publikacją jest *Practica auff das Jar M.D.XLI*, czyli *Praktyka na rok 1541*, przygotowana zapewne w 1540 r. O tego typu wydawnictwach publikowanych w całej Europie i cieszących się niesamowitą popularnością pisalem w [styczniu](#) 2023 r. w „Gazecie GUMed”. W takich prognostykach, na podstawie oddziaływania gwiazd i planet, próbowano przewidzieć m.in. przyszłe wydarzenia polityczne, wojny i epidemie. Sporą część zawsze poświęcano przewidywaniom występowania chorób – w odniesieniu do całych narodów, regionów, miast, a niekiedy też poszczególnych władców. Te astrologiczne dywagacje opierały się na obserwacji nieba i wzajemnego położenia ciał niebieskich, które należało przewidzieć, a więc obliczyć. Do czasów Kopernika posługiwano się zawiłą teorią Klaudiusza Ptolemeusza, ale Andreas Aurifaber jako pierwszy na świecie postanowił wykorzystać do tego teorię heliocentryczną. Warto podkreślić, że nie jest to jedynie domniemanie, gdyż w swojej praktyce na 1541 r. bezpośrednio pisał on o fromborskim astronomie. Co ciekawe, do niedawna fakt ten był nieznan, gdyż druk Aurifabera nie zachował się w Gdańsku, lecz w bibliotece w Koburgu. Dopiero w 2010 r. Jonathan Green z Uniwersytetu w Arkansas oraz Richard L. Kremer z Dartmouth College na łamach „Journal for the History of Astronomy” opublikowali artykuły na ten temat. Kończąc ten wątek, dodam tylko, że Aurifaber dosyć szybko opuścił Gdańsk i najpierw osiadł w Elblągu, a później w Królewcu, gdzie został medykiem na dworze Albrechta Hohenzollerna.

Z Gdańskiem związana była przez pewien czas Anna Schilling, domniemana partnerka Kopernika, ale sprawa ta jest na tyle zawiła, że z pewnością zasługuje na osobne potraktowanie.

Kopernikańskie ślady

Kończąc tekst, warto byłoby zatrzymać się nad jeszcze jedną kwestią i zapytać, czy dziś w przestrzeni miejskiej znajdziemy jakieś kopernikańskie ślady. Odpowiedź jest twierdząca i nasuwa na myśl kilka miejsc oraz instytucji. Niedaleko GUMed znajduje się chociażby ulica jego imienia. Medyczny trop zaprowadzi nas także do Szpitala im. Mikołaja Kopernika znajdującego się przy ulicy Nowe Ogrody, a prowadzonego przez

Karta tytułowa *Practica auff das Jar M.D.XLI* Andreea Aurifabera

Copernicus Podmiot Lecznicy Sp. z o.o. W Gdańsku mamy też I Liceum Ogólnokształcące im. Mikołaja Kopernika przy Wałach Piastowskich.

Z naszym miastem kojarzymy bardziej innego astronoma – Jana Heweliusza. Jeden z jego pomników został odsłonięty 18 lutego 1973 r., a więc w trakcie uroczystych obchodów 500-lecia urodzin fromborskiego astronoma. Ciekawe zatem,

jakie to formy upamiętnienia zostaną przedsięwzięte w 2043 r., gdy przypadnie 500-lecie śmierci Kopernika oraz ukazania się jego najważniejszej pracy. Wspominając go, pamiętajmy, że był nie tylko kanonikiem i astronomem, ale również lekarzem niosącym pomoc chorym. ■

DR N. HUM. PIOTR PALUCHOWSKI

Anekdoty i historyjki z życia sfer akademickich

Nowy, stały kącik w naszym czasopiśmie chcemy poświęcić anegdotom i opowieściom związanym z życiem codziennym naszej *Alma Mater*, jej pracowników oraz studentów. Jest to nawiązanie do rubryki *Akademia w anegdocie*, którą prowadził w „Gazecie AMG” w latach 1999–2001 jej ówczesny redaktor naczelny prof. Brunon Imieliński. Warto sobie uświadomić, że w trakcie naszej działalności dydaktycznej, naukowej i leczniczej zdarzały się sytuacje ciekawe i śmieszne, z którymi warto zapoznać szerokie grono Czytelników. Poza tym umieszczenie ich na łamach „Gazety GUMed” stanowić będzie uzupełnienie historii naszej Uczelni. Zachęcamy zatem obecnych oraz byłych pracowników i studentów AMG/GUMed do nadsyłania tego typu anegdot i historyjek na adres gazeta@gumed.edu.pl lub bolo@gumed.edu.pl.

Dwie pierwsze anegdoty poświęcone będą prof. Jerzemu Dybickiemu, doskonałemu chirurgowi, inicjatorowi przeszczepiania nerek w Gdańsku, a jednocześnie kronikarzowi naszej Uczelni. Pierwsza była opowiadana przez samego prof. Dybickiego, a w powstaniu drugiej sam uczestniczyłem.

Blizna na honorze

Pewnego roku prof. Dybicki spędzał urlop letni w Złotych Piaskach w Bułgarii. Po przepłynięciu sporego dystansu w morzu odpoczywał w słońcu na plaży. W pewnym momencie szeroko otworzył przymrużone wcześniej oczy, ponieważ dostrzegł zbliżającą się piękną i ogromnie proporcjonalnie zbudowaną kobietę w wieku balzakowskim. Prof. Dybicki jako wielbiciel piękna w każdej postaci nie mógł nie zwrócić na nią uwagi. Kiedy owa bogini podeszła nieco bliżej, dostrzegł na jej pięknie wysklepionym brzuchu okropnie wyglądającą bliznę. „A to partacz” – pomyślał o chirurgu, który tak skaził tę piękną sylwetkę. Przymknął oczy i raptem usłyszał: „Dzień dobry, panie profesorze”. To właśnie nieznajoma pozdrowiła Jerzego Dybickiego. Widząc zaskoczoną minę bohatera tej opowieści,

Prof. Jerzy Dybicki

rys. Alina Boguszewicz

wyjaśniła: „Widzę, że pan profesor mnie nie pamięta”, a następnie, wskazując na bliźnię, powiedziała: „A przecież to pan”. Prof. Dybicki spłonął rumieńcem wstydu i zamiast zaprosić piękną damę na kawę, zaproponował jej poprawkę w klinice po powrocie z urlopu.

Jak tęsknić za szefem?

Druga historia wydarzyła się pod koniec lat 80. Pełniłem dyżur w rodzimej klinice, kiedy zadzwonił telefon i poproszono mnie o pilną konsultację u pacjentki hospitalizowanej w Klinice Chirurgii Ogólnej, którą kierował podówczas prof. Dybicki. Wiedziałem, że przebywał on wtedy na kilkutygodniowym urlopie w Stanach Zjednoczonych w odwiedzinach u syna. Mieli zresztą spędzić sporo czasu w górach, oddając się szaleństwom narciarskim, które Jerzy Dybicki uwielbiał. Poszedłem na chirurgię, zbadałem pacjentkę i wydałem odpowiednie zalecenia. Dyżurujący na chirurgii dr Henryk Łukaszewski zaprosił mnie na kawę do dyżurki lekarskiej, co dało możliwość do wymiany kilku zdań. Należy przy tym zauważyć, że Henio był świetnym chirurgiem, natomiast jeśli chodzi o badania naukowe, podchodził do nich jak przysłowiowy pies do jeża. W pewnym momencie, świadomy przedłużającej się nieobecności prof. Dybickiego, zapytałem, czy bardzo tęsknią w klinice za szefem. Potwierdził skwapliwie, a następnie zapytał mnie, czy wiem, co oni w klinice najbardziej lubią. Nieco skonsternowany, nie bardzo wiedziałem, co mam odpowiedzieć. Wówczas Henio oświadczył: „No bo wiesz, kochany, my najbardziej lubimy tęsknić za szefem”.

Kiedy już sam zostałem szefem, pomny tych słów, czasami zastanawiałem się, czy moi współpracownicy też najbardziej lubią tęsknić za szefem. ■

PROF. BOLESŁAW RUTKOWSKI
Samozwańczy Redaktor Kącika Anegdot

Patriotyzm i... fasola, czyli moje botaniczne śledztwo

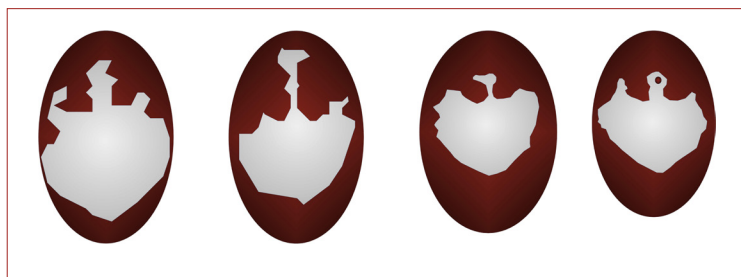
DR PIOTR MADANECKI
Katedra i Zakład Biologii
i Botaniki Farmaceutycznej

Z okazji obchodzonego niedawno Narodowego Święta Niepodległości opiszę tu pewną ciekawostkę, o której niewiele wie. Rzecz jest mi szczególnie bliska, bo wiąże się botaniką. Otóż jako chyba jedyny kraj na świecie mamy w Polsce patriotyczną odmianę... fasoli!

Oto w trudnym dla Polaków okresie zaborów na ziarnach zwykłej uprawnej fasoli doszukano się wizerunku godła narodowego. Odmianę tę uprawiano w ukryciu, gdyż zaborca szybko wykrył prawdziwe znaczenie niewinnej z pozoru uprawy. Za posiadanie nasion bądź roślin tej odmiany na terenie zaboru rosyjskiego groziła kara chłosty, a nawet zsyłki na Sybir. Mimo wszystko fasola była jednak powszechnie uprawiana przez drobną szlachtę i chłopów, szczególnie po powstaniu styczniowym. Po odzyskaniu niepodległości fasola z orzełkiem (tak ją będziemy nazywać) powoli popadała w zapomnienie i stopniowo znikła z ogródków, zagonów i pól.

Po wielu latach odmiana została odszukana i zarejestrowana w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Obecnie bez większego problemu można ją nabyć i uprawiać we własnym ogrodzie. Białe wydłużone nasionka mają mniej lub bardziej widoczną ciemną plamkę w kształcie orzełka.

O fasoli z orzełkiem dowiedziałem się od mojego synka Bartusia. Miał taki okres (teraz już mniej tym żyje), że całe dnie

Nasiona legendarnej (obecnie wymarłej?) odmiany fasoli z orzełkiem (na podstawie ryciny z artykułu prof. Kazimierza Roupperta, „Ogrodnictwo” 1923, t. XIX)

spędzał na czytaniu i szukaniu w internecie informacji o różnych ciekawych odmianach warzyw i owoców. Któregoś dnia powiedział mi, że znalazł na Allegro fasolę o nazwie „fasola z orzełkiem – fasola patriotyczna”. Zaciekawilem się, bo omawiam na wykładach rośliny z tej rodziny i lubię dołączać ciekawostki. Przeczytałem wszystko na temat tej fasoli, co znalazłem w internecie. No i na tym by się skończyło, gdybym nie opowiedział o tej ciekawostce koledze z pracy – botanikowi dr. Igorowi Kosińskiemu. W międzyczasie wybuchła pandemia i większość zajęć prowadziliśmy zdalnie, siedząc w domach. Pewnego dnia kolega Igor przysłał mi e-mailem plik z artykułem z czasopisma naukowego „Wiadomości Botaniczne” z 1964 r., który przypadkowo znalazł i zeskanował. Artykuł poświęcony był właśnie fasoli z orzełkiem.

Wtedy to z wielkim zdziwieniem odkryłem, że opisywana odmiana różni się znacznie od tej, która dziś jest promowana jako fasola z orzełkiem. Tę współczesną (ciemna plama w kształcie orzełka na białym nasionku) i odmiany podobne określa się we wspomnianym tekście wręcz nieco lekceważąco jako „liczne opisywane w literaturze i znane odmiany handlowe”. Możemy w nim też przeczytać, że ta właściwa, odkryta przez niejakiego prof. Roupperta z Uniwersytetu Jagiellońskiego odmiana (ciemne, amarantowe nasiona z białą plamą w kształcie orzełka) jest uprawiana w ogrodzie UMK w Toruniu, gdzie trafiła wprost z uprawy w UJ.

A to ci heca! Znalazłem Świętego Graala, czyli prawdziwą fasolę z orzełkiem!!! – pomyślałem i zacząłem wysyłać e-maile do instytucji i ludzi związanych z nieistniejącymi już dziś lub znacznie przeorganizowanymi jednostkami, w których niegdyś uprawiano tę fasolę. Podobno pierwsze miejsce jej uprawy – Ogród Zakładu Botanicznego im. Janczewskiego na UJ w Krakowie – jest teraz parkingiem. Uprawę zakończono tam wkrótce po II wojnie światowej. Przy okazji moich poszukiwań nawiązałem kontakt z dr. inż. Krzysztofem Kopałą z Ogrodu Botanicznego UJ. Pisał wtedy pracę doktorską poświęconą właśnie prof. Rouppertowi! Otrzymałem od niego kilka skanów tekstów ze starych czasopism ogrodniczych, które rzuciły jeszcze więcej światła na tę zapomnianą odmianę.

Oto, co udało mi się ustalić. Najdłużej, bo do lat 70., fasola z orzełkiem odkryta przez prof. Roupperta była uprawiana w Toruniu – a więc całkiem niedaleko. Niestety i tu uprawy

Jedyna obecnie dostępna i promowana odmiana fasoli z orzelkiem

ciach), dowiedziałem się, że gdy zostałem kierownikiem w 1989 r., próbowałem przywrócić tę fasolę do życia, siejąc ponaddziesięcioletnie nasiona, jednak żadne z nich nie wykiełkowało. Ponadto już wtedy trudno było o nich mówić jako o fasoli z orzelkiem – miały dużą białą plamkę (zajmującą około połowę nasionka) przypominającą – jak napisał dr Rutkowski – bardziej Batmana niż orzelka (z tego Batmana to się uśmieiałem).

Dr Rutkowski przysłał mi nawet zdjęcie jednego, jedyne nasionka tej fasoli, które sobie zostawił... Muszę przyznać, że gdy je zobaczyłem, zamarłem z wrażenia... Był marzec 2021 r., a na moim stole leżała cała torebka... identycznych nasion! Jak to się stało? Znowu mój synek Bartuś! Zaledwie kilka tygodni wcześniej dostał te nasiona od swojej wychowawczynie, Pani Ewy Kajzer, do posadzenia w ogrodzie. Miała to być bardzo smaczna odmiana fasoli tycznej, którą mama Pani Ewy dostała wiele lat temu od znajomego działkowca i uprawiała na swojej działce. Żadna wzmianka o fasoli z orzelkiem nie padła, bo i na nasionkach trudno było dopatrzeć się orzelka, już raczej tego Batmana lub... ubranej na biało zakonnicy.

Dwie różne odmiany prawdopodobnie uprawiane jako fasola z orzelkiem

zaprzeszono. Przyczyną była prawdopodobnie spontaniczna utrata cech odmiany (może przez brak właściwej selekcji albo przypadkowe krzyżowanie się z innymi odmianami). Tak czy siak podczas wymiany korespondencji z kierownikiem ogrodu dr. Lucjanem Rutkowskim (tak, drodzy moi studenci – chodzi o autora *Klucza do oznaczania roślin naczyniowych Polski niżowej*, którego używacie na naszych zaję-

Klosterfrau (niem. zakonnica) lub Klosterfrauen – pod taką nazwą znalazłem tę odmianę na Allegro. Legendarna odmiana prof. Roupperta była bardzo podobna, ale miała więcej koloru amarantowego i mniejszą białą plamkę, która z tego powodu częściej przypominała orzelka. Był on wyraźnie widoczny na ok. 20% nasion odmiany prof. Roupperta. Dla porównania w przypadku obecnie promowanej odmiany fasoli z ciemnym orzelkiem na białym tle rozpoznawalne orły ma większość nasion. Dlaczego więc odmiana prof. Roupperta ma być tą właściwą? Otóż ona jedyna, jak się zdaje, została całkiem szczegółowo opisana w literaturze pięknej z okresu zaborów. Chodzi tu o zbiór nowel *Zakazane* autorstwa Wiktora Gomułickiego, opisujących wydarzenia z 1863 r., który został wydany w 1906 r. w Warszawie przez Książnicę. Ponadto znane mi źródła historyczne opisują ją zawsze jako odmianę tyczną, a nie karłową (a właśnie karłową odmianę promuje się obecnie jako tę prawdziwą fasolę z orzelkiem).

A jak było naprawdę? W XIX w. nie było przecież internetu, szybkiego dostępu do zdjęć i powszechnej wymiany informacji, co może skłaniać do przypuszczenia, że w różnych regionach za fasolę z orzelkiem uznawano różne jej odmiany. Lata międzywojenne to okres poszukiwań zapomnianej już wtedy rośliny i mimo zdecydowanego odrzucania przez prof. Roupperta odmian z ciemnym orzelkiem na białym nasionku dziś należy raczej przyjąć, że były one równie popularne i często uprawiane jako symbole patriotyczne (a może nawet częściej, choćby ze względu na to, że były to „popularne odmiany handlowe”). Wiele doniesień o takich właśnie odmianach jako o tych z orzelkiem podaje sam prof. Rouppert. Są też niezależne doniesienia czytelników czasopism ogrodniczych, w tym naukowców, na przykład krótka wspomnieniowa wzmianka prof. Prüffera w czasopiśmie „Ogrodnictwo” z 1923 r. (t. XIX, s. 335), poświęcona fasoli z orzelkiem uprawianej od pokoleń w jego rodzinie...

Tymczasem moje pasjonujące botaniczno-historyczne śledztwo toczy się dalej (no i kto powiedział że botanika jest nudna? ☺). Ciągłe z uporem poszukuję tej legendarnej, zaginionej odmiany prof. Roupperta. Niedawno pisałem w tej sprawie do

Wielkiej Brytanii i Kanady, bo na pewnej stronie internetowej zauważyłem odmianę fasoli na sprzedaż. Zdjęcie przedstawia ciemne nasiona z niewielką białą plamką... a na jednym z nasion... no nie, chyba wzrok mnie myli... widać jakby fragment... plamki w kształcie orzelka!...

Tak że ktokolwiek widział, ktokolwiek wie... ■

DR PIOTR MADANECKI

fot. archiwum prywatne

Nobel jest (z)męczony

JUSTYNA TRAWIŃSKA
Biblioteka Główna GUMed

Ostatni raz mogłam kompetentnie wypowiedzieć się o literackim Noblu w roku 2019. Siedziałam na stołówce w Chile, kiedy podszedł do mnie rozentuzjasmowany Ignacio i oznajmił, że nagroda trafiła do Olgi Tokarczuk¹. *Kto to jest, od czego zacząć, co uważasz?* – zapytał. Mogłam wtedy szelmowsko uśmiechnąć się, westchnąć westchnieniem osoby wiedzącej, a następnie błysnąć kilkoma solidnymi uwagami, aby zaimponować koledze.

I tak jak na literackiego snoba przystało, każdego roku z początkiem października daję porwać się gorączce noblowskich spekulacji. Snuję wizję, że przewracam oczami na wieść, że nagroda trafiła do Harukiego Murakamiego. Wyobrażam sobie, że otrzymał ją Cesár Aira i pry cham, że Argentyna zasługiwała na Nobla już w latach 60. Wyobrażam sobie, że komisja wyczytuje Elenę Poniatowską albo Mię Couto, a nawet (pał licho!) Michela Houellebecqa czy Dona DeLillo... Nie ważne, bo w każdym z tych przypadków mogłabym przynajmniej powiedzieć: *znam, czytałam*. Wyrazić jakąś choćby minimalnie pogłębioną opinię, jak na literaturoznawczynię przystało. Ale w tym roku, jak i w poprzednich, ogarnia mnie rozczarowanie pomieszane ze wstydem, gdy Akademia Szwedzka wyczytuje nazwisko, a ja unoszę brwi, zaskoczona, i rzucam się do googlowania owego, błędnie wpisane w wyszukiwarce, nazwiska.

Jon Fosse. No świetnie. Nic. Ale w tym roku jestem szybka. Pięć minut po odczytaniu werdyktu kupuję jedyną dostępną na rynku książkę w języku polskim, jeszcze zanim *Drugie imię* (Wydawnictwo ArtRage, tłum. Iwona Zimnicka) zostanie całkowicie wyprzedane. A potem czekam, aż InPost zasygnalizuje, że w paczkomacie już jest, że już czeka nasz świeżo upieczony Noblista.

¹ *Sensu stricto*, choć nagrodę Tokarczuk przyznano w 2019 r., jest ona Noblistką za rok 2018. Laureatem za 2019 r. jest Peter Handke.

Jon Fosse, *Drugie imię. Septologia I-II*, przeł. Iwona Zimnicka, Warszawa 2023

Rozpakowana i przekartkowana książka Fossego (mnie) nie zachęca. Przewracam strony, a tam: zabetonowe tekstem paragrafy i tylko gdzieniegdzie prześwit łapiącego oddech akapitu. Kreski dialogowej i, co więcej, kropki wieńczącej zdanie – nie uświadczysz. *Nie szkodzi*, myślę sobie (a tym zwrotem puszczam oko do tych, którzy *Drugie imię* już czytali), przeżyłam José Saramago, przeżyję i Jona Fossego. Dam radę (choć jak każdy literacki snob mam skonkretyzowane gusta i, mówiąc ogólnie, strumień świadomości i jego współczesne stylistyczne pokłosia nie należą do moich ulubionych form literackich).

Na początku było ciężko, przynaję. Po paru stronach docho-
dzą do wniosku, że trzeba do Fossego podejść jak do dramaturga (w końcu jest także Fosse autorem sztuk teatralnych) i po

prostu czytać go na głos. Robię to ku zgrozie mojej współlokatorki, studentki medycyny, niechybnie diagnozującej mnie psychiatrycznie, słyszającej odczytywany moimi ustami repetytywny monolog narratora *Drugiego imienia*. Bo jak już wspomniałam, powieść Fossego utrzymana jest w formie, którą poetka określa mianem strumienia świadomości, czyli techniką narracyjną charakteryzującą się niezorganizowanym zapisem przychodzących na myśl opowiadającym zdarzeń, odczuć, wspomnień. Strumień świadomości podbijał literackie salony na początku ubiegłego wieku pod wpływem świecącej triumfy wśród artystów psychologii i psychoanalizy. Ten typ narracji miał – najwerniej, najtrafniej – odzwierciedlać proces myślowy człowieka, a także ujawniać spontaniczne, niekontrolowane interwencje nieświadomości, podrzucające nam wspomnienia, oceny i skojarzenia,

niekiedy kompulsywnie powracające w trakcie „niekontrolowanych refleksji”. Wybór takiej narracji jest znaczący; uwaga czytelnika zostaje skierowana nie tyle na akcję czy wydarzenia fabularne, co na przeżycia wewnętrzne bohatera/narratora. *Drugie imię* nie stanowi tutaj wyjątku. Dlatego właśnie niełatwym zadaniem okazuje się streszczenie, o czym powieść Fossego właściwie jest.

Zacznijmy od tego, że na *Drugie imię* – które dwukrotnie określiłam już błędnie powieścią – składają się dwie pierwsze części septologii Fossego; czekamy na tłumaczenie kolejnych pięciu. Wypowiadać będę się więc tylko o 2/7 dzieła. Bohaterem, a właściwie bohaterami (i już tutaj pojawia się

pierwszy problem, gdyż streszczenie nie powinno zawierać interpretacji, a przecież samo przedstawienie postaci zdaje się być jakimś wyborem odczytania fabuły) jest Asle, ceniony malarz abstrakcjonista mieszkający w Dylgji, małej norweskiej wiosce, w której prowadzi skromne, spokojne życie. Asle jest wdowcem; jego zmarła żona miała na imię – co również budzi pewne podejrzenia interpretacyjne – Asles. Ale jest jeszcze drugi Asle, również malarz. Ten drugi Asle ma za sobą nieudane małżeństwa i jest alkoholikiem. Pierwszy jest wierzący, drugi nie. I jest jeszcze znajomy Aslego (pierwszego), sąsiad, rybak, o równie podejrzanie brzmiącym imieniu – Åsleik.

Wszystkie te koincydencje wydają się, powtórzmy w stylu Fossego, podejrzane. Choć sam autor upiera się, że bohaterów jest dwóch, to jednak jego zapewnienia jako nie przekonują, coś jednak mówi mi, że mamy tu do czynienia ze partykularnymi bliźniaczymi bytami, istniejącymi niejako paralelnie możliwościami tego samego życia. Fosse twierdzi także, że nie jest to proza autobiograficzna, choć, podobnie jak Aslowie z *Drugiego imienia*, był uzależniony od alkoholu, jest też nawróconym katolikiem, a wygląd zewnętrzny Aslego, jego zamiłowanie do szalików, płaszczy, długie włosy, cóż... gdy zerkną Państwo na zdjęcie Jona Fossego, sami Państwo ocenią, czy autor nie wpuszcza nas w maliny. Ale to w sumie nieistotne. Jedziemy dalej.

Jedziemy, bo i Asle właściwie cały czas gdzieś jeździ. Jazda samochodem², jak mówi, wprowadza go w *przyjemny stupor* (s. 12), stan, zdaje się, również symboliczny. Stupor, czyli odrętwienie (jeśli dodać do stuporu podejrzanych doppelgängerów, nieustające roztargnienie i zapominalstwo Aslego oraz traumę nieprzepracowanej żałoby, to aż się prosimy o diagnozy psychiatryczne naszego bohatera, ale, ale, nie idźmy tą drogą...!), charakteryzuje się zmniejszoną reakcją na bodźce zewnętrzne, co doskonale oddaje układ zdarzeń, gdyż właściwie poza jazdą samochodem, rozmową z sąsiadem, wizytą w szpitalu, całość rozgrywa się w głowie narratora. A głowa, jak to głowa, bez ładu i składu skacze z myśli na myśl, ze wspomnienia na wspomnienie, z uczucia do uczucia. I tym właściwie wydaje mi się proza *Drugiego imienia*; urywkami scen, wspomnień pierwszych randek i pocałunków, zakłopotani i wstydy, wyzwani i koniecznych decyzji dorosłego życia, dojrzewania duchowego i twórczego, a także potyczek – tych moralnych czy, jak w przypadku Asłów, upadków w uzależnienie. Ważną część chaotycznych refleksji podróżującego Aslego stanowi religia, Bóg. Muszę tu Państwa uprzedzić od razu – Fosse to metafizyk, dużo tu rozliczeń z wiarą, wątpliwości, ale też żaru i nadziei na to, że śmierć jednak końcem nie jest (tutaj w kontrze do zagubionego duchowo rozdygotanego malarza mamy mocno stąpającego po ziemi, racjonalistę, sąsiada rybaka, Åsleika). Doświadczenie wiary jest tu nie tylko tematyzowane, ale tę duchowość odzwierciedla także sama forma *Drugiego imienia*, do której tak uparcie wracam. Jak zauważył inny recenzent, lektura Fossego ma ton medytacyjny czy też modlitewny. Powtórzenia, wyliczenia wprowadzają

² Ciekawe, że Fosse jechał rzekomo samochodem niedaleko norweskiego Bergen, gdy zadzwoniono do niego, by przekazać wiadomość o przyznaniu Nobla.

w pewien trans, rytuał, charakterystyczny dla każdej wiary. Sam monolog ma też coś z rozmowy, czy to Aslego z samym sobą, czy to Aslego z Transcendencją, Bogiem, a być może stanowi pewną formę terapii, swoistej autoanalizy, której cierpiący po stracie ukochanej Asle tak bardzo potrzebuje:

ale teraz muszę jechać, nie mogę tak siedzieć w samochodzie i patrzeć na dwoje ludzi, którzy nie wiedzą, że siedzę i na nich patrzę, myślę i ogarnia mnie przygnębienie, smutek, tak, smutek, który się ze mnie wydobywa, znikąd i zewsząd, i mam uczucie, że ten smutek mnie dusi, jakbym go wdychał i nie zdołał wydychać, więc składam dłonie, biorę głęboki wdech i mówię w duchu Kyrie, i robię powolny wydech i mówię eleison, i biorę głęboki wdech i mówię Chryste, i robię powolny wydech i mówię eleison, powtarzam to kilka razy, a oddychanie i słowa sprawiają, że nie wypełnia mnie ten smutek, lęk, nagły lęk, ten smutek, który w lęku tak nagle mnie ogarnął, a teraz ma nade mną władzę i zmienił to, co jest mną we mnie, w małe nic [...] ażeby nie dopuścić smutku albo przynajmniej utrzymywać go w ryzach, żeby lęk nie wziął nade mną góry, żeby lęk nie odebrał mi sił, i czuję, że ten nagły smutek, ten nagły lęk, który we mnie weszła, zmniejsza się, a ja się powiększam, i myślę, że jestem śmieszny, gdyby mnie teraz ktoś zobaczył, pękłby ze śmiechu, no bo proszę, siedzieć tak w samochodzie zaparkowanym w zatoczce i powtarzać Kyrie eleison Chryste eleison, przecież to śmieszne, nie inaczej, ale niech się śmieją, bo to pomaga! pomaga! (s. 28).

W jednym z wywiadów Fosse mówił, że szuka w pisaniu ukojenia. W porządku. Ja w czytaniu właśnie ukojenia nie szukam i tutaj może tkwi mój problem z naszym nowym Noblistą – nie porusza mnie. Owa konfesyjna – a, by użyć częstego wśród recenzentów przymiotnika: hipnotyczna – narracja jest, owszem, zgrabna, rytmiczna, dobrze skonstruowana. Możemy oczywiście dostrzec samych siebie we wspomnieniach narratora (kto z nas nie był nigdy na randce na huśtawkach? albo nie musiał pomagać kompletnie pijanej osobie w najprostszych czynnościach? albo spotkał kogoś, kogo miał nadzieję więcej nie spotykać? albo nie wiedział, co zamówić w restauracji, i zamówił po raz kolejny to samo?), poczuć się trochę nostalgicznie, trochę smutno, trochę jednak miło, zwłaszcza że idą Święta (i w *Drugim imieniu* też zbliża się Boże Narodzenie). Trochę sentymentalnie, trochę lepiej, bo przepracowywanie przeszłości Aslego może pomóc w przyjrzeniu się naszej własnej.

Ku mojemu zaskoczeniu (bo nie tego oczekiwałam, gdy usłyszałam porównania Fossego do Becketta) *Drugie imię* okazało się dziełem – o ile nie stoi to w zbyt rażącej sprzeczności – metafizyczno-psychologicznym. Z jednej strony mamy głęboką potrzebę transcendencji, podzielenia się swoim doświadczeniem wiary, którą narrator-bohater wielokrotnie wyraża (a czasem i podważa) poprzez niekończące się, niemalże liturgiczne zdanie³.

³ Nie mogę powstrzymać się w tym miejscu od złośliwości wobec wyrażanej przez krytyków swoistej apoteozy faktu braku kropki w prozie Fossego, jakby to było jakieś *novum*. Nie jest. Nie ma kropki, ale są przecinki, które sprawnie oddzielają części składowe tego bardzo długiego, wciąż niezamkniętego, zdania. Zabieg, moim zdaniem, poza efekciarskim chwyttem, nieuzasadniony. Trzeba było Nobla dać Georges'owi Perecowi, który w swojej 350-stronicowej powieści *Zniknięcia* nie użył ani razu słowa mającego w sobie literę „e” – to jest dopiero imponujące!

Z drugiej strony, jest proza Fossego w sumie opowieścią o... zwykłej, powszechnej, wsobności Europy. I tutaj, nieśmiało, powracam do początków tej recenzji. Wybór Fossego na tegorocznego laureata wydaje się znamienny; nie zaskakuje, że jest to proza, która odwraca się plecami od polityki, a, jak wiemy, Nobel polityczny być nie chce. Nie chodzi mi tutaj o opowiadanie się za prawym lub lewym, nie chodzi o (nie)obecność problemów społecznych w tekście ani o (nie)zaangażowanie polityczne samego autora. Chodzi mi o to, że – w moim przekonaniu – *Drugie imię* nurza się w subiektywności, sprowadzając rzeczywistość li tylko do prawdy (*ergo*: istoty) poznającego czy odczuwającego podmiotu. A takiej, zamkniętej, wsobnej, niezainteresowanej Innymi (ludźmi, sprawami, problemami

– rzeczowniki można mnożyć), postawy mamy współcześnie aż nadto. Nie jest to jednak zarzut do Fossego (pisze zgrabnie, trzeba mu to oddać, choć nie dla mnie ten styl), lecz do Akademii, że Nobel, który pretenduje do bycia najważniejszą nagrodą literacką, wciąż nie docenia (bądź robi to rzadko) twórców wykraczających poza swoje własne „ja”. Być może nadszedł czas, by literatura przestała, jak Narcyz, przeglądać się w lustrze, kompulsywnie, medytacyjnie, a wyciągnęła odpowiedzialnie rękę do świata i spraw zmarginalizowanych. Zobaczmy za rok. Tymczasem, mimo cierpkich słów na koniec, zachęcam Państwo do sięgnięcia po *Drugie imię*, które – jak każdą z recenzowanych książek – znajdziecie w Bibliotece GUMed. ■

JUSTYNA TRAWIŃSKA

Breaking the Stereotype

International Edition

SEOUL, SOUTH KOREA

My name is Shinho Kim, I am a 4th-year Medical Student at the MUG and I am from Seoul in South Korea.

Nazywam się Shinho Kim, jestem studentem IV roku medycyny na GUMed i pochodzę z Seulu w Korei Południowej.

Seoul, the capital of South Korea, is a vibrant metropolis that seamlessly blends tradition and modernity. With its rich history dating back over 2000 years, it stands as a dynamic hub of culture, technology, and economy. My hometown spans an area of approximately 605 km², making it one of the most densely populated cities in the world. Over 26 million people reside in Seoul and the majority of them live in tall apartment buildings.

Must-Visit Locations

Gyeongbokgung Palace, often referred to as the “Palace Greatly Blessed by Heaven,” is a historical treasure that takes us on a journey back in time. This sprawling complex was the main royal palace during the Joseon Dynasty (1392-1910) and is renowned for its stunning architecture and beautiful surroundings. Gyeongbokgung presents the rich royal heritage of Korea.

The palace features a magnificent gate, Gwanghwamun, where visitors can watch the elaborate Changing of the Guard cere-

Seul, stolica Korei Południowej, to tętniąca życiem metropolia, która płynnie łączy tradycję z nowoczesnością. Dzięki bogatej historii liczącej ponad 2 tys. lat jest dynamicznym centrum kultury, technologii i gospodarki. Moje rodzinne miasto zajmuje powierzchnię około 605 km² i jest jednym z najgęściej zaludnionych miast na świecie. W Seulu mieszka ponad 26 mln ludzi, a większość z nich żyje w wysokich apartamentowcach.

Miejsca, które trzeba odwiedzić

Pałac Gyeongbokgung, często nazywany „Pałacem Wielce Błogosławionym przez Niebo”, to historyczny skarb, który zabiera nas w podróż w czasie. Ten rozległy kompleks był głównym pałacem królewskim w czasach dynastii Joseon (1392-1910) i słynie ze swojej wspaniałej architektury oraz pięknego otoczenia. Gyeongbokgung prezentuje bogate królewskie dziedzictwo Korei.

W pałacu znajduje się wspaniała brama Gwanghwamun, gdzie zwiedzający mogą obejrzeć uroczystą ceremonię

mony. Inside, there are grand halls, pavilions, and the mesmerizing Geunjeongjeon Hall, where many significant royal events took place. There is also the National Palace Museum of Korea, which offers a vast collection of artifacts and historical items. Gyeongbokgung Palace encapsulates Korea's regal history and is a living testament to the nation's enduring culture.

Gwanghwamun Gate / Brama Gwanghwamun

fot. Shinho Kim

Bukchon Hanok is a charming neighborhood that preserves the traditional Korean *hanok* houses, a stark contrast to the city's towering skyscrapers. The village boasts over 600 *hanok* houses, each exuding the elegance of Korean architecture. Inside some of them you will find local shops, galleries, and tea houses, providing an opportunity to immerse in Korean culture.

The significance of Bukchon lies in its role as a living heritage site, preserving the traditional way of life and architecture that defines Korea's past. Visitors can rent a *hanbok*, traditional Korean clothing, to complete the experience. A visit to Bukchon Hanok Village is a cultural journey that offers a glimpse into the lives of Koreans from centuries ago, and it is a hot place to take a nice photo for an Instagram post.

Namsan Seoul Tower offers breathtaking panoramic views of the city. Anyone can hike up the mountain, take a cable car or take the scenic bus ride and will be rewarded with Seoul's impressive skyline. The tower, often referred to as the "Symbol of Seoul," is an iconic landmark.

Namsan Seoul Tower is not just a sightseeing spot, it's also a romantic destination. The observation decks are popular for couples, as they can leave "Locks of Love" on the fence, symbolizing their eternal bond.

There is a long river that stretches across Seoul and divides Seoul into the North and the South of the river. There are 12 parks that together comprise **Han River Park** along its banks. People go on a walk and bike along the river (or kayak, swim, or skateboard) to have a little get-away from the big city while enjoying the views of Seoul. These parks are also good spots for picnics. The most iconic food to have for the picnic is *chimaek*: which is a combination of Korean-style fried chicken and beer (hence "chi" for chicken and *maek* for beer).

zmiany warty. Wewnątrz znajdują się wielkie sale, pawilony i hipnotyzująca sala Geunjeongjeon, w której odbyło się wiele znaczących wydarzeń królewskich. Mieści się tu również Koreańskie Narodowe Muzeum Pałacowe, które oferuje ogromną kolekcję artefaktów i przedmiotów historycznych. Pałac Gyeongbokgung odzwierciedla królewską historię Korei i jest żywym świadectwem trwałej kultury narodu.

Bukchon Hanok to urocza dzielnica, w której zachowały się tradycyjne koreańskie domy *hanok*, wyraźnie kontrastujące z wysokimi drapaczami chmur. W tej przypominającej wieś dzielnicy znajduje się ponad 600 domów *hanok*, z których każdy emanuje elegancją koreańskiej architektury. W niektórych z nich można znaleźć lokalne sklepy, galerie i herbaciarnie, dające możliwość zanurzenia się w koreańskiej kulturze.

Znaczenie Bukchon polega na jego roli jako żywego obiektu dziedzictwa kulturowego, gdzie zachowane zostały tradycyjny sposób życia i architektura, które definiują przeszłość Korei. Aby dopełnić to doświadczenie, odwiedzający mogą wypożyczyć *hanbok*, tradycyjny koreański strój. Wizyta w Bukchon Hanok to podróż, która daje wgląd w życie Koreańczyków sprzed wieków. Poza tym to popularne miejsce pozwala na zrobienie dobrego zdjęcia do postu na Instagramie.

Wieża Namsan Seoul oferuje zapierające dech w piersiach panoramiczne widoki na miasto. Każdy może wybrać się na wycieczkę w góry, przejechać się kolejką linową lub wyruszyć w malowniczą trasę autobusem, za co czeka go nagroda w postaci widoku na imponującą panoramę Seulu. Wieża, często nazywana symbolem Seulu, jest charakterystycznym punktem orientacyjnym.

Namsan Seoul to nie tylko miejsce do zwiedzania, ale też romantyczna przestrzeń. Tarasy widokowe są popularne wśród par, gdyż na płocie można zawiesić „kłódki miłości”, symbolizujące ich wieczną więź.

Przez Seul przepływa długa rzeka, która dzieli miasto na część północną i południową. Wzdłuż jej brzegów znajduje się 12 parków, które razem tworzą **zespół parkowy rzeki Han**. Ludzie mogą w nich spacerować i jeździć na rowerach (a także pływać, kajakować czy jeździć na deskorolce), aby odpocząć od wielkiego miasta i podziwiać widoki na Seul. Parki te są również dobrym miejscem na pikniki. Najbardziej kulturowym piknikowym jedzeniem jest *chimaek* – połączenie smażonego kurczaka po koreańsku i piwa (stąd „chi” od *chicken* i *maek*, czyli piwo).

Seul, ze swoim urzekającym połączeniem historii, współczesnego życia i kultowych zabytków, zachęca gości do odkrywania jego niepowtarzalnych uroków. Od królewskiej wspaniałości pałacu Gyeongbokgung po kulturalne zanurzenie się w Bukchon Hanok, zapierające dech w piersiach widoki na wieżę Namsan i relaks, jaki może zapewnić rzeka Han, Seul gwarantuje niezapomnianą podróż do tętniącego życiem serca Korei Południowej.

Seoul, with its captivating blend of history, modern living, and iconic landmarks, beckons visitors to explore its unique charms. From the royal grandeur of Gyeongbokgung Palace to the cultural immersion of Bukchon Hanok Village, the breathtaking views at Namsan Seoul Tower and the relaxation that Han River can provide, Seoul promises an unforgettable journey into South Korea's vibrant heart.

Koreans are hardworking

Like many Asian countries, Korea is known for its hardworking people. Koreans live up to the motto of *Bbali-bbali* (meaning "hurry, hurry" or "fast, fast"). Everything has to be done quickly and efficiently, and life in Korea is also fast-paced. Hence, Koreans often work overtime to get things done as soon as possible.

The stereotype of Koreans being hardworking people has some deeper roots. From a young age, Koreans are taught to be hardworking, almost to the point where they overwork themselves. The majority of students attend multiple after-school academies to learn subjects ahead of their school courses. This applies to children who are in pre-school all the way up to high school. For example, elementary students attend school from 8:00 AM to 3:00 PM and then they go straight to after-school academies to attend a few extra courses. Depending on the number of extra courses, they may be back home before dinner or after 10:00 PM. This is quite an everyday life for the majority of students growing up. In high school, a group of top students is chosen to stay in school to study by themselves until 10:00 PM. This way the school is "giving the time and opportunities" for students to get into top universities.

Growing up in such circumstances, Koreans learn to work constantly and this pattern follows for the rest of their lives. According to one reports Koreans took an average of 8.6 days of paid vacation per year, despite having 15 days available. This has a lot to do with Korea's work culture, where everyone wants to climb up the ladder as high and as fast as possible.

However, there is another factor of being able to sense the "atmosphere" of the workplace, meaning if a senior worker is not taking days off for whatever reason, it will look bad if subordinates take time off. Even though there are many good things that come with being hardworking, everything comes at a price – employees are stressed and tired. Fortunately, this "toxic" work environment is changing a bit with the Gen Zs, entering the job market, which might be challenging for the previous generations to "deal" with the younger generation, but I believe that a bit of change will do wonderful things in Korea.

Unwelcoming to foreigners

Despite significant progress towards cultural diversity and acceptance in recent years, the stereotype of Koreans being unwelcoming to foreigners or even racist towards them still

Bukchon Hanok village / Dzielnica Bukchon Hanok

fot. Shinho Kim

Koreańczycy są pracowici

Podobnie jak mieszkańcy wielu innych krajów azjatyckich, Koreańczycy znani są z pracowitości. Żyją zgodnie z mottem *Bbali-bbali*, które oznacza „spiesz się, spiesz się” lub „szybko, szybko”. Uważają, że wszelkie obowiązki trzeba załatwiać szybko i sprawnie, bo życie w Korei też toczy się szybko. Z tego powodu Koreańczycy często pracują po godzinach, aby załatwić sprawy jak najszybciej.

Stereotyp Koreańczyków jako ludzi pracowitych ma głębsze korzenie. Od najmłodszych lat Koreańczyków uczy się pracowitości, niekiedy do tego stopnia, że zdarza się im przepracowywać. Większość uczniów uczęszcza na zajęcia pozalekcyjne. Dotyczy to zarówno dzieci w szkołach podstawowych, jak i uczniów szkół średnich. Na przykład uczniowie szkół podstawowych uczęszczają do szkoły od 8:00 do 15:00, a następnie biorą udział w dodatkowych kursach. W zależności od liczby zajęć dodatkowych mogą wrócić do domu przed kolacją lub po godzinie 22:00. Dla większości dorastających uczniów jest to codzienność. W szkole średniej wybierana jest grupa najlepszych uczniów, którzy pozostają w szkole i uczą się samodzielnie do godziny 22:00. W ten sposób szkoła „zapewnia uczniom czas i możliwości”, by mogli dostać się na najlepsze uniwersytety.

Dorastając w takich warunkach, Koreańczycy uczą się ciągłej pracy i ten schemat obowiązuje przez całe ich życie. Według jednego z raportów Koreańczycy korzystają średnio z 8,6 dni płatnego urlopu rocznie, mimo że mają do dyspozycji 15 dni. Ma to wiele wspólnego z koreańską kulturą pracy, która zakłada, że każdy chce wspinać się po szczeblach kariery jak najwyżej i jak najszybciej.

Istnieje jeszcze jeden czynnik pozwalający wyczuć „atmosferę” w miejscu pracy. Źle widziane jest, kiedy starszy pracownik nie bierze wolnego, a robią to jego podwładni. Pracowitość wiąże się z wieloma zaletami, jednak wszystko ma swoją cenę – pracownicy są zestresowani i zmęczeni. Na szczęście to „toksyczne” środowisko pracy zmienia się nieco wraz z wejściem pokolenia Z na rynek pracy, co może

Namsan Tower / Wieża
Namsan | fot. Shinho Kim

persists. This harmful stereotype has been fueled by media reports of isolated incidents involving foreigners, as well as a general lack of understanding of Korean culture and values. However, this stereotype is far from the truth. Koreans are known for their hospitality and kindness towards guests, both domestic and international. This is a cultural value deeply rooted in Confucianism, where respect and generosity towards others are highly valued. In recent years, Korea has made significant efforts to become more inclusive and welcoming to foreigners. This includes initiatives such as providing multilingual services, promoting cultural exchange programs, and increasing diversity in the workplace.

Cosmetic surgery and fitness hub

Over the past decade or two, Korea has gained global recognition for its cosmetic industry, with Korean face masks and other products widely available around the world, including the Rossmann and Hebe stores. The high standards of beauty in Korea have driven the development of these high-quality cosmetics. In Korea, outward appearance is given significant importance, as it is the first aspect on which people are judged. This focus on appearance is more prevalent in Korea than in any other place where the writer has lived, with an emphasis placed on face, body, fashion and social status.

Korea is the world leader in terms of cosmetic surgery per capita, with common procedures including double eyelid surgery, rhinoplasty, breast augmentation, liposuction and various skin-related procedures. The pressure to conform to beauty standards has made it common for Koreans to undergo these procedures, with some even receiving them as 18th birthday gifts. The demand for cosmetic surgery has resulted in the development of a high number of skilled surgeons, with around 30% of the costs being covered by foreign patients. Gangnam, a district in Seoul, has become famous for its cosmetic surgery clinics, with the joke being that people who get off at the Gangnam station all look the same as they've likely visited the same clinic.

The increasing popularity of fitness in Korea has led to more people taking up exercise as a hobby. While this is a positive trend, it has also created additional pressure for people to become "fit and beautiful." A popular trend in Korea is to have a professional photo shoots after achieving one's fitness

stanowić wyzwanie dla poprzednich pokoleń, które będą musiały „radzić sobie” z młodszymi osobami. Wierzę jednak, że odrobina zmian przyniesie w Korei wspaniałe efekty.

Nieprzyjazny dla obcokrajowców

Pomimo znacznego postępu w kierunku różnorodności kulturowej i akceptacji, jaki nastąpił w ostatnich latach, stereotyp Koreańczyków jako niechętnych wobec obcokrajowców, a nawet rasistowskich nadal się utrzymuje. Ten szkodliwy stereotyp jest podsycany doniesieniami mediów o pojedynczych incydentach z udziałem obcokrajowców, a także ogólnym brakiem zrozumienia koreańskiej kultury i wartości. Stereotyp ten jest jednak daleki od prawdy. Koreańczycy są znani ze swojej gościnności i życzliwości wobec gości, zarówno krajowych, jak i zagranicznych. Jest to wartość kulturowa głęboko zakorzeniona w konfucjanizmie, w którym wysoko ceniony jest szacunek i hojność wobec innych. W ostatnich latach Korea poczyniła znaczne wysiłki, aby stać się bardziej włączająca i przyjazna dla obcokrajowców. Obejmuje to inicjatywy takie jak świadczenie usług wielojęzycznych, promowanie programów wymiany kulturalnej i zwiększanie różnorodności w miejscu pracy.

Centrum chirurgii plastycznej i fitness

W ciągu ostatniej dekady czy dwóch Korea Południowa zyskała światowe uznanie dzięki swojemu przemysłowi kosmetycznemu. Maseczki na twarz i inne produkty z Korei są dostępne na całym świecie, w tym w sklepach Rossmann i Hebe. Wysokie standardy piękna w Korei stały się motorem rozwoju tych wysokiej jakości kosmetyków. W moim kraju przywiązuje się dużą wagę do wyglądu zewnętrznego, ponieważ jest to pierwszy aspekt, na podstawie którego ocenia się ludzi. Koncentrowanie się na wyglądzie, zwłaszcza twarzy i ciała, ale także modzie i statusie społecznym, jest w Korei bardziej powszechne niż w jakimkolwiek innym miejscu, w którym mieszkałem.

Korea Południowa jest światowym liderem pod względem liczby operacji plastycznych przypadających na jednego mieszkańca. Powszechne są tu korekty powiek, plastyka nosa, powiększanie piersi, liposukcja i różne zabiegi związane ze skórą. Presja dostosowywania się do standardów urody sprawiła, że Koreańczycy często poddają się tym zabiegom, a niektórzy otrzymują je nawet jako prezenty na 18. urodziny. Zapotrzebowanie na chirurgię plastyczną spowodowało rozwój dużej liczby wykwalifikowanych chirurgów, a około 30% zysków generują pacjenci zagraniczni. Gangnam, dzielnica Seulu, zasłynęła z klinik chirurgii plastycznej. Popularny stał się żart, że ludzie wysiadający na stacji Gangnam wyglądają tak samo, ponieważ prawdopodobnie odwiedzili tę samą klinikę.

Rosnąca popularność fitnessu w Korei sprawiła, że coraz więcej osób traktuje ćwiczenia jako hobby. Chociaż jest to pozytywna tendencja, również ona wywiera presję na ludzi,

goals. While this is not unhealthy in itself, when the intention is only to show off to others, it can promote an unhealthy culture. Additionally, many people edit their photos to make themselves look more appealing, which has been a controversial issue due to promoting unrealistic body images.

Gaming culture

In South Korea gaming is not only a popular pastime for many people, but a culture of its own and a significant part of the entertainment industry. It is known for its competitive and professional gaming scene, where players can earn a living by competing in tournaments. South Koreans take gaming seriously, with professional gamers achieving celebrity status and earning lucrative sponsorships. In my country one can find a robust gaming infrastructure, including dedicated gaming stadiums and specialized cafes where gamers can socialize and compete. Many popular games in South Korea are online multiplayer games, such as League of Legends and StarCraft. These games often place a strong emphasis on teamwork and strategy, which appeals to the competitive nature of South Koreans. The South Korean government also supports gaming as an industry, with initiatives to promote and develop it. This has led to South Korea hosting many international gaming tournaments, further cementing the country's reputation as a hub for the gaming culture. Overall, the gaming culture in South Korea is a positive part of their entertainment industry, with a passionate and dedicated community of players and professionals.

Holidays

In my country Christmas is a unique blend of romantic celebration and Western traditions. South Koreans often see Christmas as a holiday to spend with their significant other, creating a charming and intimate atmosphere. Couples exchange gifts, share special meals and stroll through beautifully illuminated streets. It is a time for lovebirds to express their affection and enjoy each other's company.

Conversely, New Year's Eve in South Korea has a strong family-oriented focus. Families gather together to celebrate, often visiting ancestral graves, paying respects to their elders and sharing traditional dishes. It's a time for reflection, gra-

View of Seoul from the Namsan Tower / Widok na Seul z Wieży Namsan | fot. Shinho Kim

którzy chcą stać się „zdrowi i piękni”. Popularnym trendem w Korei jest wykonywanie profesjonalnych sesji zdjęciowych po osiągnięciu swoich celów fitness. Chociaż samo w sobie nie jest to niewskazane, to jednak w sytuacji, gdy celem jest popisywanie się przed innymi, zachowanie to można uznać za promujące niezdrową kulturę. Ponadto wiele osób modyfikuje swoje zdjęcia, aby wyglądać bardziej atrakcyjnie, co jest kwestią kontrowersyjną ze względu na promowanie nierealistycznych obrazów ciała.

Kultura gier

W Korei Południowej gry to nie tylko popularna rozrywka wielu ludzi, ale także osobna kultura i znaczna część przemysłu rozrywkowego. Korea jest znana ze swojej konkurencyjnej i profesjonalnej sceny gier, a gracze mogą tu zarabiać na życie, rywalizując w turniejach. Koreańczycy z Południa poważnie traktują gry, a profesjonalni gracze osiągają status gwiazd i zdobywają lukratywne kontrakty sponsorskie. W moim kraju można znaleźć solidną infrastrukturę związaną z grami, w tym stworzone na ich potrzeby stadiony i wyspecjalizowane kawiarnie, w których gracze mogą spotykać się towarzysko i rywalizować. Wiele popularnych gier w Korei Południowej to gry *online* dla wielu graczy, takie jak League of Legends i StarCraft. Gry te często kładą duży nacisk na pracę zespołową i strategię, co odwołuje się do konkurencyjnego charakteru Koreańczyków z Południa. Rząd Korei Południowej wspiera również gry jako branżę, podejmując inicjatywy mające na celu jej promowanie i rozwój. Doprowadziło to do tego, że Korea była gospodarzem wielu międzynarodowych turniejów gier, co jeszcze bardziej ugruntowało reputację kraju jako centrum tej kultury. Ogólnie rzecz biorąc, kultura gier w Korei Południowej jest pozytywną częścią branży rozrywkowej, z pełną pasją i oddaną społecznością profesjonalnych i nieprofesjonalnych graczy.

Wakacje

W moim kraju Boże Narodzenie to wyjątkowe połączenie romantycznego świętowania i zachodnich tradycji. Koreańczycy z południa często postrzegają Boże Narodzenie jako święto, które można spędzić z drugą połówką, tworząc uroczą i intymną atmosferę. Pary wymieniają się prezentami, jedzą wspólnie specjalne posiłki i spacerują pięknie oświetlonymi uliczkami. Jest to czas, w którym zakochani mogą wyrazić swoje uczucia i cieszyć się swoim towarzystwem.

Sylwester w Korei Południowej ma z kolei silnie rodzinny charakter. Rodziny zbierają się, aby świętować, często odwiedzając groby przodków, okazując szacunek starszym i dzieląc się tradycyjnymi potrawami. To czas refleksji, wdzięczności i jedności między pokoleniami. O ile Święta Bożego Narodzenia zbliżają pary, o tyle Sylwester podkreśla wagę więzi i tradycji rodzinnych. Kontrast między tymi dwoma uroczystościami podkreśla dynamiczny charakter ich obchodów w Korei Południowej, gdzie miłość i rodzina odgrywają główną rolę podczas świąt sezonowych.

titude and unity among generations. While Christmas brings couples closer, New Year's Eve emphasizes the importance of family bonds and traditions. The contrast between these two holidays highlights the dynamic nature of celebrations in South Korea, where love and family play central roles in the seasonal festivities.

Kimchi has its own refrigerator

Kimchi is not just an integral part of Korean cuisine but of Korean culture. This is due to its importance in our daily diet, as we believe it is not only delicious but also good for our health. *Kimchi* is a fermented dish made from vegetables such as napa cabbage and is seasoned with chili powder, garlic, and ginger. The fermentation process gives *kimchi* its distinct sour and spicy taste and creates beneficial bacteria that aid digestion and boost our immune system. Also, *kimchi* requires specific conditions for preservation, such as a constant temperature and humidity level. Yes, it is true that in many Korean households you will find a separate refrigerator exclusively for storing *kimchi*.

We eat *kimchi* in a variety of ways: as a side dish and also as an ingredient in many Korean dishes, such as *kimchi* stew, *kimchi* fried rice, and *kimchi* pancakes. We even have a special holiday called *Kimjang*, where families and communities come together to make large batches of *kimchi* to last through the winter months. Overall, *kimchi* is an important and beloved part of Korean culture, and its versatility in cooking and health benefits make it a popular dish not just in Korea but all around the world.

Korean cuisine

Our food is a culinary delight that offers a unique and delicious blend of flavors, textures and ingredients. Korean cuisine is heavily influenced by the country's geography, history and culture. South Korea is located on a peninsula surrounded by the Yellow Sea, East China Sea, and the Sea of Japan, and thus seafood plays a significant role in our cuisine. Additionally, Korea's long history of agriculture has resulted in a variety of fresh and seasonal vegetables that are commonly used in Korean dishes. The most famous Korean dish is definitely *kimchi*, but there is a great variety of

Seoul city hall / Ratusz w Seulu | fot. Shinho Kim

Osobna lodówka na kimchi

Kimchi to nie tylko integralna część kuchni koreańskiej, ale i całej koreańskiej kultury. Wynika to z jego znaczenia w naszej codziennej diecie, gdyż wierzymy, że jest nie tylko smaczne, ale także dobre dla naszego zdrowia. *Kimchi* to danie ze sfermentowanych warzyw, takich jak kapusta pekińska, doprawione chili w proszku, czosnkiem i imbirrem. Proces fermentacji

nadaje *kimchi* wyraźny kwaśny i pikantny smak oraz wytwarza pożyteczne bakterie, które wspomagają trawienie i wzmacniają układ odpornościowy. Ponadto *kimchi* wymaga specjalnych warunków przechowywania, takich jak stała temperatura i poziom wilgotności. Tak, to prawda, że w wielu koreańskich gospodarstwach domowych znajduje się osobna lodówka przeznaczona wyłącznie do przechowywania *kimchi*.

Kimchi jadamy na różne sposoby: jako dodatek do drugiego dania, ale także jako składnik wielu innych koreańskich dań, np. gulaszu, smażonego ryżu czy naleśników. Mamy nawet specjalne święto zwane *Kimjang*, podczas którego rodziny i społeczności spotykają się, aby przygotować duże porcje *kimchi*, które wystarczą na całą zimę. Ogólnie rzecz biorąc, *kimchi* jest ważną i uwielbianą częścią koreańskiej kultury, a wszechstronność jego zastosowania w kuchni i korzyści zdrowotne sprawiają, że danie to jest popularne nie tylko w Korei, ale też na całym świecie.

Kuchnia koreańska

Nasze jedzenie to kulinarna rozkosz, która oferuje wyjątkową i pyszną mieszankę smaków, tekstur i składników. Kuchnia koreańska silnie czerpie z geografii, historii i kultury kraju. Korea Południowa położona jest na półwyspie otoczonym Morzem Żółtym, Wschodniochińskim i Japońskim, dlatego w naszej kuchni owoce morza odgrywają znaczącą rolę. Ponadto długa historia rolnictwa w Korei zaowocowała różnorodnością świeżych i sezonowych warzyw, które są powszechnie stosowane w koreańskich potrawach. Najslawniejszym koreańskim daniem jest zdecydowanie *kimchi*, ale istnieje też wiele innych, których warto spróbować. Innym po-

Kimchi | źródło – [pexels.com](https://www.pexels.com)

Korean food worth trying. Another popular Korean dish is *bibimbap* (“mixed rice”), a bowl of rice topped with various vegetables, meat, egg and hot sauce mixed together, creating a flavorful and satisfying meal. If you enjoy eating meat, then *bulgogi* is a must-try Korean dish: thinly sliced beef marinated in a sweet and savory sauce, and then grilled to perfection. It is often served with lettuce leaves, garlic, and other condiments, allowing you to create your own wraps. Finally, no Korean meal is complete without a bowl of rice and some *banchan*. It typically includes various vegetable dishes, such as seasoned spinach, bean sprouts or pickled radish, which are meant to be shared among the diners. Overall, South Korean food offers a unique and flavorful experience that is not to be missed. Whether you are a fan of spicy, sweet or savory flavors, there is something for everyone in Korean cuisine.

popularnym daniem jest *bibimbap* („ryż mieszany”), czyli podawany w misce ryż zmieszany z różnymi warzywami, mięsem, jajkiem i ostrym sosem, co tworzy aromatyczny i satysfakcjonujący posiłek. Jeśli lubisz jeść mięso, musisz koniecznie spróbować *bulgogi*, czyli cienko pokrojonej wołowiny marynowanej w słodko-pikantnym sosie, a następnie perfekcyjnie grillowanej. Często podaje się ją z liśćmi sałaty, czosnkiem i innymi przyprawami, co pozwala na tworzenie własnych wrapów. Wreszcie, żaden koreański posiłek nie jest kompletny bez miski ryżu i odrobiny *banchan*, na który zwykle składają się różne dania warzywne, takie jak doprawiony szpinak, kielki fasoli czy marynowana rzodkiewka, którymi dzieli się goście. Ogólnie rzecz biorąc, południowokoreańskie jedzenie oferuje wyjątkowe i aromatyczne doświadczenie, którego nie można przegapić. Niezależnie od tego, czy jesteś fanem pikantnych, słodkich czy słonych smaków, w kuchni koreańskiej na pewno znajdziesz coś dla siebie.

Bulgogi

- ✓ 500 g beef sirloin or tenderloin, thinly sliced against the grain
- ✓ 119 ml soy sauce
- ✓ 50 g brown sugar
- ✓ 27 g sesame oil
- ✓ 3 cloves minced garlic
- ✓ 6 g grated ginger
- ✓ 1/4 teaspoon black pepper
- ✓ 27 g vegetable oil
- ✓ 4 green onions, thinly sliced

fot. Prompart | źródło – pixexid.com

- ✓ 500 g polędwicy wołowej pokrojonej w cienkie plasterki w poprzek włókien
- ✓ 119 ml sosu sojowego
- ✓ 50 g brązowego cukru
- ✓ 27 g oleju sezamowego
- ✓ 3 ząbki posiekanego czosnku
- ✓ 6 g startego imbiru
- ✓ 1/4 łyżeczki czarnego pieprzu
- ✓ 27 g oleju roślinnego
- ✓ 4 zielone cebule pokrojone w cienkie plasterki

- In a mixing bowl, combine the soy sauce, brown sugar, sesame oil, garlic, ginger and black pepper. Whisk until the sugar has dissolved.
- Add the beef to the bowl and toss to coat well. Let the beef marinate in the mixture for at least 30 minutes. For best results, marinate overnight in the refrigerator.
- Heat the vegetable oil in a large skillet over medium-high heat. Once the oil is hot, add the beef and the marinade to the skillet.
- Cook the beef, occasionally stirring, for about 5-7 minutes or until the beef is browned and cooked through.
- Add the green onions to the skillet and stir until the onions are slightly wilted.
- Serve the bulgogi hot with steamed rice or noodles. ■

- W misce wymieszaj sos sojowy, brązowy cukier, olej sezamowy, czosnek, imbir i czarny pieprz. Mieszaj, aż cukier się rozpuści.
- Dodaj wołowinę i wymieszaj, aby pokryła się marynatą. Odstaw mięso na co najmniej 30 min, a najlepiej na całą noc zostaw je w lodówce. Rozgrzej olej roślinny na dużej patelni na średnim ogniu. Gdy będzie gorący, wrzuć na patelnię wołowinę i marynatę.
- Gotuj wołowinę, od czasu do czasu mieszając, przez około 5-7 min lub do momentu, aż mięso będzie ugotowane i rumiane.
- Dodaj zieloną cebulę na patelnię i mieszaj, aż cebula lekko zmięknie.
- Podawaj bulgogi na gorąco z gotowanym na parze ryżem lub makaronem. ■

SHINHO KIM

tłum. JANUSZ SPRINGER

Wybrane prace dzieci ze Szkoły Podstawowej nr 90 przy Uniwersyteckim Centrum Klinicznym w Gdańsku

temat prac: swetry świąteczne

Oliwia, klasa IV

Antonina, klasa I

Natalia, klasa II

Michał, klasa II

Maja, klasa II

—

Julia, lat 11

Maks, lat 6

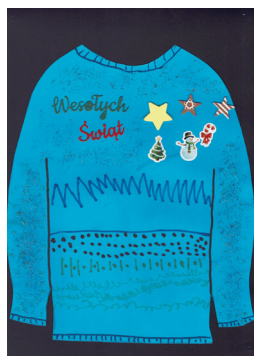
Zuzanna, klasa II

Karolina, klasa III

Michalina, klasa VI

Sebastian, „0”

Amelia, klasa II

Lena, klasa VIII

Amelia, klasa VIII